

สรุปรายงานการติดตามผลการศึกษาทั่วโลก

2019

การโยกย้ายถิ่น การพลัดถิ่น และการศึกษา:

สร้างสะพาน สลายกำแพง

สรุปรายงานการติดตามผลการศึกษาทั่วโลก

2019

การโยกย้ายถิ่น การพลัดถิ่น และการศึกษา:

สร้างสะพาน สลายกำแพง

ปฏิญญาอินซอนและกรอบปฏิบัติการด้านการศึกษาศึกษาปี 2030 (*Education 2030 Incheon Declaration and Framework for Action*) กำหนดให้ใช้รายงานการติดตามผลการศึกษาก้าวไกลเป็น “กลไกเพื่อติดตามและรายงานผลของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนข้อที่ 4 รวมทั้งการศึกษาในเป้าหมายอื่นๆ” โดยมีภาระรับผิดชอบในการ “รายงานเกี่ยวกับการนำกลยุทธ์ทั้งระดับประเทศและระหว่างประเทศไปปฏิบัติเพื่อให้ภาคีหุ้นส่วนทั้งหมดที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบต่อพันธสัญญาของตน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการติดตามและทบทวนผลของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยรวม” รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยคณะที่ดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นอิสระที่อำนวยความสะดวกโดยยูเนสโก

การจัดทำและการนำเสนอข้อมูลในเอกสารฉบับนี้มีได้เป็นการสะท้อนความคิดเห็นใดๆ ของยูเนสโกที่เกี่ยวข้องกับสถานะทางกฎหมายของประเทศ ดินแดน เมืองหรืออาณาบริเวณ หรือของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง หรือเกี่ยวเนื่องกับการปักปันพรมแดนหรือขอบเขต

คณะผู้จัดทำรายงานการติดตามผลการศึกษาก้าวไกลรับผิดชอบในการคัดเลือกและนำเสนอข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้ รวมถึงข้อคิดเห็นทั้งหมดภายในเล่ม ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นความคิดเห็นของยูเนสโกและไม่เกี่ยวข้องพันธกับองค์กร ความรับผิดชอบโดยรวมต่อมุมมองและความคิดเห็นในรายงานฉบับนี้เป็นของผู้อำนวยความสะดวกโครงการ

คณะผู้จัดทำรายงานการติดตามผลการศึกษาก้าวไกล

ผู้อำนวยการโครงการ: มานอส แอนโตนินิส

แดเนียล เอพริล, โบลาล บารากัต, มาเดอลีน แบร์รี, นิโคล เบลลา, แอนนา คริสตินา ตัดดีโอ, เกลีน เออร์เทเลนดี, เซบาสเตียน ไฮน์, ฟรียาดาร์ชานี โจชิ, คาทาร์ไชนา คูบคกา, เคท ลินคินส์, โลลา ลูฟิส, คาสเซียนี ลินธ์แรงโกมิทิส, อะลาสแตร์ แมควิลเลียม, อนิสซา เมซทาร์, โคลดีน มุกิซวา, ยูกิ มูราคามิ, คาร์ลอส อัลฟอนโซ อ็อบริกอน เมลการ์, จูดีธ แรนเดรียนาโตอะวีนา, เคท เรดแมน, มาเรีย รอนจอฟ, แอนนา เอวา รุซซิกวิซ, วิลล์ สมิธ, โรซา วิตาร์เต และลิมา เซคเรีย

รายงานการติดตามผลการศึกษาก้าวไกล (*Global Education Monitoring Report หรือ GEM Report*) เป็นรายงานประจำปีซึ่งดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นอิสระ โดยได้รับเงินทุนสนับสนุนจากกลุ่มรัฐบาล หน่วยงานพหุภาคี และมูลนิธิเอกชน ทั้งยังได้รับการอำนวยความสะดวกและสนับสนุนจากองค์การยูเนสโก

MINISTRY FOR FOREIGN AFFAIRS OF FINLAND

สิ่งพิมพ์ฉบับนี้มีอยู่ในโอเพ่น แอซเซส (Open Access) ภายใต้ใบอนุญาต Attribution-ShareAlike 3.0 IGO (CC-BY-SA 3.0 IGO) (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/igo/>). ผู้ใช้เนื้อหาจากรายงานฉบับนี้ยอมรับข้อผูกพันในข้อตกลงการใช้งาน Open Access Repository ของยูเนสโก (<http://www.unesco.org/open-access/terms-use-ccbysa-en>).

ใบอนุญาตนี้ใช้กับเนื้อหาของสิ่งพิมพ์ฉบับนี้โดยเฉพาะ การใช้สื่ออื่นๆ ที่ไม่ได้ระบุว่าเป็นของยูเนสโกต้องได้รับการอนุญาตก่อนจาก: publication.copyright@unesco.org or UNESCO Publishing, 7, place de Fontenoy, 75352 Paris 07 SP France.

ชื่อรายงานต้นฉบับในภาษาอังกฤษ: Global Education Monitoring Report Summary 2019: Migration, Displacement and Education: Building Bridges, not Walls

ข้อมูลอ้างอิงสำหรับรายงานฉบับนี้: UNESCO. 2018. Global Education Monitoring Report Summary 2019: Migration, Displacement and Education - Building Bridges, not Walls. Paris, UNESCO.

ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายงานฉบับนี้ กรุณาติดต่อ
Global Education Monitoring Report team
c/o UNESCO, 7, place de Fontenoy
75352 Paris 07 SP, France
Email: gemreport@unesco.org
Tel.: +33 1 45 68 07 41
www.unesco.org/gemreport
<https://gemreportunesco.wordpress.com>

ความผิดพลาดหรือตัวอักษรตกหล่นจากการพิมพ์จะได้รับการแก้ไขในเวอร์ชันออนไลน์ที่
www.unesco.org/gemreport

© UNESCO, 2018
All rights reserved
First edition
Published in 2018 by the United Nations
Educational, Scientific and Cultural Organization

7, Place de Fontenoy, 75352
Paris 07 SP, France

Typeset by UNESCO
Graphic design by FHI 360
Layout by UNESCO

ED-2018/WS/51

รายงานการติดตามผลการศึกษาก้าวไกล

- 2019 *การโยกย้ายถิ่น, การพลัดถิ่น และการศึกษา: สร้างสะพาน
สลายกำแพง*
- 2017/8 *ภาวะรับมือข้อบกพร่องด้านการศึกษา: มุ่งมั่นบรรลุพันธกิจของเรา*
- 2016 *การศึกษาเพื่อมนุษย์และโลกของเรา: สร้างสรรค์อนาคตให้
ยั่งยืนเพื่อปวงชน*

รายงานการติดตามผลทั่วโลกเรื่องการศึกษาเพื่อปวงชน

- 2015 *การศึกษาเพื่อปวงชน 2000-2015: ผลสัมฤทธิ์กับปัญหา
ท้าทาย*
- 2013/4 *การเรียนการสอนกับการเรียนรู้: สู่เป้าหมายคุณภาพการ
ศึกษาเพื่อปวงชน*
- 2012 *เยาวชนกับทักษะที่จำเป็น: การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง*
- 2011 *วิกฤตซ่อนเร้น: ปัญหาความขัดแย้งที่ใช้กำลังอาวุธกับการ
ศึกษา*
- 2010 *การเข้าถึงกลุ่มคนชายขอบของสังคม*
- 2009 *เอาชนะความไม่เท่าเทียม: ทำไมธรรมภิบาลจึงสำคัญยิ่ง*
- 2008 *การศึกษาเพื่อปวงชนภายในปี 2015 - พวกเราจะสามารถ
บรรลุเป้าหมายได้หรือไม่?*
- 2007 *รากฐานแข็งแกร่ง - การดูแลและการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก
ปฐมวัย*
- 2006 *การรู้หนังสือเพื่อชีวิต*
- 2005 *การศึกษาเพื่อปวงชน - คุณภาพภาคบังคับ*
- 2003/4 *เพศสภาพกับการศึกษาเพื่อปวงชน - ก้าวกระโดดสู่ความ
เท่าเทียมกัน*
- 2002 *การศึกษาเพื่อปวงชน - โลกยังก้าวเดินบนเส้นทางสู่จุด
หมายอยู่หรือไม่?*

ภาพหน้าปก: รัชดิ ชาร์ราช/องค์กรบรรเทาทุกข์และจัดหางานของ
สหประชาชาติ

คำบรรยาย: วันแรกของภาคเรียนที่สองของนักเรียนผู้ลี้ภัยชาวปาเลสไตน์
ในโรงเรียนองค์กรบรรเทาทุกข์และจัดหางานของสหประชาชาติในกาซา

อินโฟกราฟฟิก โดย อูสุซาโทนิค ดีไซน์ เนตเวิร์ก

รายงานฉบับสรุปและสื่อที่เกี่ยวข้องทั้งหมดสามารถดาวน์โหลดได้ที่: <http://bit.ly/2019gemreport>

คำนำ

ผู้คนมีการเคลื่อนย้ายจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่งเสมอ บางคนเพื่อแสวงหาโอกาสที่ดีกว่า บางคนเพื่อหลบหนีจากภัยอันตราย การเคลื่อนย้ายเหล่านี้สามารถก่อให้เกิดผลกระทบอย่างมากต่อระบบการศึกษา รายงานการติดตามผลการศึกษาก้าวไกลปี 2019 เป็นรายงานฉบับแรกที่กล่าวถึงประเด็นเหล่านี้ในทุกภูมิภาคของโลกในเชิงลึก

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นในเวลาที่เหมาะสม คือเป็นช่วงเวลาที่ประชาคมนานาชาติกำลังจัดทำข้อตกลงระหว่างประเทศที่สำคัญสองฉบับ ให้สำเร็จ ได้แก่ ข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการโยกย้ายถิ่นฐานที่ปลอดภัย เป็นระเบียบและปกติ และ ข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยผู้ลี้ภัย ข้อตกลงที่ไม่เคยมีมาก่อนนี้ รวมทั้งพันธกิจด้านการศึกษาาระดับนานาชาติซึ่งอยู่ในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติข้อที่ 4 ซึ่ให้เห็นความจำเป็นที่ต้องกล่าวถึงการศึกษาสำหรับผู้โยกย้ายถิ่นและผู้พลัดถิ่น รายงานฉบับนี้จะเป็นเอกสารอ้างอิงสำหรับผู้กำหนดนโยบายที่จะทำให้ความมุ่งหวังของเราประสบผลสำเร็จ

ในปัจจุบันนี้กฎหมายและนโยบายต่างๆ ได้ละเลยสิทธิและเพิกเฉยต่อความต้องการของเด็กโยกย้ายถิ่นและเด็กลี้ภัย ผู้โยกย้ายถิ่น ผู้ลี้ภัย และผู้พลัดถิ่นภายในประเทศคือกลุ่มคนเปราะบางที่สุดในโลกกลุ่มหนึ่ง รวมถึงผู้อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด ผู้เคลื่อนย้ายตามฤดูกาลเพื่อหาเลี้ยงชีพ และเด็กที่ถูกกักกัน พวกเขาถูกปฏิเสธไม่ให้เข้าเรียนซึ่งจะเป็นโอกาสให้พวกเขาที่มีทักษะที่ปลอดภัยและอนาคตที่ดีกว่าเดิม โดยสิ้นเชิง

การเพิกเฉยต่อการศึกษาของผู้โยกย้ายถิ่นทำให้สูญเสียศักยภาพของมนุษย์เป็นอย่างมาก บางครั้งงานเอกสารง่ายๆ การขาดข้อมูล หรือระบบและการประสานงานที่ไม่มีประสิทธิภาพอาจส่งผลให้เกิดการตกหล่นของผู้คนในระหว่างการดำเนินการ แต่การลงทุนด้านการศึกษาสำหรับผู้โยกย้ายถิ่นและผู้ลี้ภัยที่มีความสามารถและมีแรงผลักดันจะสามารถกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาและการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในประเทศ ซึ่งให้ที่พักพิง แต่ยังคงรวมทั้งประเทศต้นทางด้วย

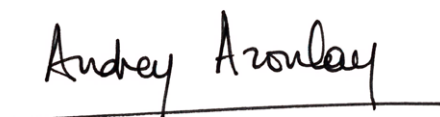
การจัดการศึกษาเพียงอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนจะต้องเอื้อต่อการปรับตัวและสนับสนุนความต้องการเฉพาะของผู้เคลื่อนย้ายเหล่านั้น การให้ผู้โยกย้ายถิ่นและผู้ลี้ภัยเรียนร่วมกับพลเมืองเจ้าของประเทศในโรงเรียนเดียวกันเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการสร้างความสมานฉันท์ในสังคม อย่างไรก็ตามวิธีการสอนและภาษาที่ใช้ในการสอน รวมถึงการเลือกปฏิบัติ อาจผลักไสให้คนเหล่านี้ยิ่งห่างออกไป

ครูที่ได้รับการอบรมอย่างดีเป็นส่วนสำคัญในการรวมนักเรียนโยกย้ายถิ่นและนักเรียนผู้ลี้ภัยเข้าเป็นส่วนหนึ่ง แต่ครูเหล่านั้นก็ต้องการการสนับสนุนในการจัดการห้องเรียนที่มีสภาพพหุภาษาและพหุวัฒนธรรม ซึ่งบ่อยครั้งก็รวมถึงนักเรียนที่มีความต้องการด้านจิตศาสตร์ด้วย

หลักสูตรซึ่งได้รับการออกแบบอย่างดีให้มีความหลากหลาย มีการสร้างทักษะที่จำเป็น และแก้ปัญหาความมึนงงต่างๆ เป็นสิ่งสำคัญเช่นกัน และยังยังสามารถสร้างแรงกระเพื่อมด้านบวกนอกเหนือไปจากสิ่งที่เกิดขึ้นในห้องเรียนได้อีกด้วย บางครั้งหนังสือแบบเรียนมีการบรรยายภาพเกี่ยวกับผู้โยกย้ายถิ่นที่ล้าสมัยไปแล้ว ทำให้บั่นทอนความพยายามในการรวมผู้โยกย้ายถิ่นเข้าเป็นส่วนหนึ่ง หลายหลักสูตรไม่มีความยืดหยุ่นเพียงพอที่จะรองรับวิถีชีวิตของกลุ่มคนที่เคลื่อนย้ายอย่างต่อเนื่องเหล่านั้น

การขยายการจัดการศึกษาเพื่อให้ครอบคลุมสำหรับทุกคนจำเป็นต้องมีการลงทุน ซึ่งประเทศเจ้าบ้านอาจไม่สามารถทำได้โดยลำพัง ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม ณ ปัจจุบันไม่สามารถตอบสนองความต้องการของเด็กได้ เนื่องจากมักจะมีจำกัดและไม่แน่นอน กองทุนการศึกษา *รอไม่ได้* ซึ่งเป็นกองทุนใหม่ เป็นกลไกสำคัญในการเข้าถึงคนที่เปราะบางที่สุดบางส่วน

สารจากรายงานฉบับนี้มีความชัดเจน นั่นคือการลงทุนด้านการศึกษาสำหรับกลุ่มประชากรที่มีการเคลื่อนย้ายคือความแตกต่างระหว่างการปูทางไปสู่ความคับข้องใจและความไม่สงบ และการปูทางไปสู่ความสมานฉันท์ในสังคมและสันติภาพ

ออเดรย์ อะซูลีย์
ผู้อำนวยการองค์การยูเนสโก

คำนำ

รายงานการติดตามผลการศึกษาก้าวไกลปี 2019 จัดทำขึ้นโดยคณะผู้จัดทำซึ่งเป็นผู้โยกย้ายถิ่นจากนานาชาติ สมาชิกของคณะที่ท่านเป็นเด็กผู้ลี้ภัย พวกเขาไม่ปฏิเสธว่าผู้คนมีทัศนคติเกี่ยวกับการโยกย้ายถิ่นและผู้โยกย้ายถิ่นแตกต่างกัน การค้นคว้าวิจัยของพวกเขาแสดงให้เห็นว่าการศึกษาสามารถเปิดมุมมองเหล่านั้น และสร้างโอกาสที่ดีกว่าให้กับทุกคนอย่างไร

มีทั้งสิ่งที่รู้และสิ่งที่ไม่รู้เกี่ยวกับผู้โยกย้ายถิ่น ผู้ลี้ภัย และชุมชนให้ที่พักพิง สิ่งที่เราบางคนรู้ คือสภาพการถูกกีดกันและต้องการจะหลีกเลี่ยงภาวะดังกล่าว แต่สิ่งที่พวกเขาไม่รู้คือจะได้รับโอกาส ณ จุดหมายปลายทางหรือไม่ ผู้คนในชุมชนซึ่งให้ที่พักพิงอาจจะไม่ทราบว่าเพื่อนบ้านใหม่ซึ่งแตกต่างไม่เหมือนพวกเขา มีจารีตประเพณีที่แตกต่าง และพูดภาษาด้วยสำเนียงที่ต่างออกไป จะเปลี่ยนแปลงชีวิตของพวกเขาหรือไม่และอย่างไร

การโยกย้ายถิ่นมีทั้งในลักษณะที่เป็นระบบและไม่เป็นระบบ สังคมพยายามที่จะบริหารจัดการการเคลื่อนย้ายของประชากรอย่างมาก แต่บางครั้งก็ต้องเผชิญกับการหลั่งไหลเข้าประเทศที่ไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ การเคลื่อนย้ายนั้นอาจสร้างความแตกแยก หรืออาจก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทั้งประเทศต้นทางและประเทศปลายทางได้เช่นกัน

เรามองเห็นการโยกย้ายถิ่นทั้งโดยความสมัครใจและไม่สมัครใจ บางคนโยกย้ายถิ่นอย่างกระตือรือร้นเพื่อการทำงานและการศึกษา ในขณะที่บางคนถูกบังคับให้หลบหนีการประท้วงและการกดขี่ต่อชีวิตความเป็นอยู่ ชุมชนซึ่งให้ที่พักพิงและนักการเมืองอาจจะถกเถียงกันอย่างไม่รู้ที่สิ้นสุดว่าบุคคลที่ย้ายถิ่นมานั้นถูกผลักดันหรือกำลังผลักดันตัวเอง ถูกกฎหมายหรือผิดกฎหมาย เป็นประโยชน์หรือเป็นภัยคุกคาม หรือเป็นสิ่งที่มีความหมายหรือภาวะ

การโยกย้ายถิ่นมีทั้งได้รับการต้อนรับและถูกปฏิเสธ บางคนอาจปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ ในขณะที่บางคนไม่สามารถปรับตัวได้ และมีทั้งผู้ที่ยินดีให้ความช่วยเหลือและผู้ที่ต้องการจะกีดกันคนกลุ่มนี้ออกไป

ดังนั้นเราจึงเห็นการโยกย้ายถิ่นและการพลัดถิ่นก่อให้เกิดพลังผลักดันไปทั่วโลก แต่การโยกย้ายถิ่นต้องได้รับการตอบสนอง ดังนั้นจึงต้องมีการตัดสินใจ เราอาจจะสร้างสิ่งกีดขวาง หรืออาจจะยื่นมือไปยังอีกด้านหนึ่ง นั่นคือสร้างความไว้วางใจ รวบรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่ง หรือสร้างความมั่นใจอีกครั้ง

ในระดับโลก องค์การสหประชาชาติได้ทำงานร่วมกับประเทศต่างๆ เพื่อหาทางออกที่เป็นไปได้สำหรับปัญหาความท้าทายด้านการโยกย้ายถิ่นและการพลัดถิ่น ในการประชุมสุดยอดสหประชาชาติว่าด้วยเรื่องผู้ลี้ภัยและผู้โยกย้ายถิ่นปี 2016 ดิฉันได้เรียกร้องให้มีการลงทุนในด้านการป้องกันการเกิดความขัดแย้ง การไกล่เกลี่ย ธรรมชาติธรรม และการเติบโตทางเศรษฐกิจแบบมีส่วนร่วม และดิฉันยังได้เสนอความจำเป็นในการขยายบริการขั้นพื้นฐานแก่ผู้โยกย้ายถิ่นเพื่อลดความเหลื่อมล้ำอีกด้วย

รายงานฉบับนี้หยิบยกประเด็นสุดท้ายมากล่าวต่อ โดยย้ำเตือนเราว่าการให้การศึกษาไม่ได้เป็นเพียงความรับผิดชอบด้านจริยธรรมของผู้ที่มีความรับผิดชอบด้านนี้เท่านั้น แต่ยังเป็นทางออกที่นำไปปฏิบัติได้จริงสำหรับประเด็นต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากกลุ่มประชากรที่เคลื่อนย้าย สิ่งนี้ควรจะเป็นส่วนสำคัญในการตอบสนองต่อการโยกย้ายถิ่นและการพลัดถิ่นดังที่สาระสำคัญของข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับผู้โยกย้ายถิ่นและผู้ลี้ภัยได้กล่าวไว้

ผู้ที่ไม่ยอมรับการศึกษาอาจถูกผลักดันให้ไปอยู่ชายขอบของสังคมและเกิดความคับข้องใจ และหากการศึกษาไม่ได้สอนอย่างถูกต้องก็อาจทำให้ประวัติศาสตร์บิดเบือนและนำไปสู่ความเข้าใจผิดได้

แต่รายงานฉบับนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความท้าทายสำคัญอย่างชัดเจน นั่นคือจะสนับสนุนครูให้ใช้วิธีการสอนที่ครอบคลุมสำหรับทุกคนได้อย่างไร และยังให้ความสำคัญแก่พวกเขาในเรื่องของมนุษยธรรมและปรากฏการณ์การย้ายถิ่นที่มีมาอย่างยาวนาน ดิฉันอยากจะเชื่อเชิญให้ผู้อ่านพิจารณาคำแนะนำจากรายงานฉบับนี้และนำไปปฏิบัติด้วย

รายงานฉบับนี้ได้ชี้ให้เห็นความท้าทายสำคัญอย่างชัดเจน นั่นคือจะสนับสนุนครูให้ใช้วิธีการสอนที่ครอบคลุมสำหรับทุกคนได้อย่างไร และยังให้ความสำคัญแก่พวกเขาในเรื่องของมนุษยธรรมและปรากฏการณ์การย้ายถิ่นที่มีมาอย่างยาวนาน ดิฉันอยากจะเชื่อเชิญให้ผู้อ่านพิจารณาคำแนะนำจากรายงานฉบับนี้และนำไปปฏิบัติด้วย

เฮเลน คลาร์ค
ประธานคณะที่ปรึกษาการจัดทำรายงานการติดตามผลการศึกษาก้าวไกล

การโยกย้ายถิ่น การพลัดถิ่น และการศึกษา

เรื่องราวเกี่ยวกับการโยกย้ายถิ่นและการพลัดถิ่นที่ทรงพลังและน่าซาบซึ้งใจเกิดขึ้นทั่วโลก เรื่องราวของความปรารถนาอันแรงกล้า ความหวัง ความหวาดกลัว ความคาดหวัง ความเฉลียวฉลาด การบรรลุเป้าหมาย การเสียสละ ความกล้าหาญ ความอดทน และความเศร้าโศก เตือนใจเราว่า 'การโยกย้ายถิ่นเป็นการแสดงออกถึงความมุ่งมั่นปรารถนาของมนุษย์เพื่อศักดิ์ศรี ปลอดภัย และอนาคตที่ดีกว่าเดิม เป็นส่วนหนึ่งของสายใยทางสังคม และเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างครอบครัวแห่งมวลมนุษยชนของเรา' อย่างไรก็ตาม การโยกย้ายถิ่นและการพลัดถิ่นก็ 'เป็นสาเหตุของความแตกแยกภายในและระหว่างรัฐและสังคม ในช่วงปีที่ผ่านมามีการเคลื่อนย้ายของผู้คนที่ลี้ภัยเป็นจำนวนมาก ซึ่งรวมถึงกลุ่มผู้โยกย้ายและผู้พลัดถิ่น ได้ทำให้เกิดความเคลือบแคลงต่อผลประโยชน์ในมุมมองกว้างของการโยกย้ายถิ่น'

แม้ว่าวาระแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืนปี 2030 จะกำหนดความรับผิดชอบร่วมกันของทุกภาคส่วนต่อชะตากรรมของผู้คนที่มีการเคลื่อนย้าย การโยกย้ายถิ่นและการพลัดถิ่นก็ยังคงได้รับการตอบสนองในด้านลบจากสังคมสมัยใหม่ ซึ่งคิดว่าการสร้างกำแพงกันจะมีประโยชน์กว่า การสร้างสะพานเชื่อมโยงกับบุคคลเหล่านั้น จุดนี้เองที่บทบาทของการศึกษาในการ 'ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจกัน ความอดทนอดกลั้น และมิตรภาพระหว่างประชาชาติ กลุ่มเชื้อชาติหรือศาสนา' อันเป็นพันธกิจสำคัญของปัญญาสาขานี้ว่าด้วยสิทธิมนุษยชนจะเข้ามาเป็นจุดสำคัญ

รายงานฉบับนี้วิเคราะห์การโยกย้ายถิ่นและการพลัดถิ่นผ่านมุมมองของครูและผู้บริหารการศึกษาซึ่งกำลังเผชิญกับความเป็นจริงที่ว่าห้องเรียน เขตรั้วโรงเรียน ชุมชน ตลาดแรงงาน และสังคมล้วนมีความหลากหลาย ระบบการศึกษาทั่วโลกกำลังร่วมมือกันเพื่อบรรลุพันธกิจเพื่อ 'ให้การศึกษามีคุณภาพอย่างเสมอภาคและทั่วถึง และส่งเสริมโอกาสเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับทุกคน' และ 'ไม่ทิ้งใครไว้เบื้องหลัง' จะต้องมี การปรับระบบการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียนทุกคนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของตน ไม่ว่าเขาเหล่านั้นจะมีภูมิหลังอย่างไร และยังคงต้องตอบสนองต่อความต้องการของสังคมในการรับมือและปรับตัวต่อการโยกย้ายถิ่นและการพลัดถิ่น ซึ่งเป็นความท้าทายที่ประเทศต่าง ๆ ที่ไม่ว่าจะมีจำนวนผู้โยกย้ายถิ่นและผู้ลี้ภัยมากหรือน้อยต่างก็เผชิญอยู่เช่นเดียวกัน

รายงานฉบับนี้ครอบคลุมการเคลื่อนย้ายประชากรทุกรูปแบบ โดยเฉพาะแล้วประชากร 1 ใน 8 คนเป็นผู้โยกย้ายถิ่นภายในประเทศ การโยกย้ายถิ่นนี้อาจส่งผลกระทบอย่างมากต่อโอกาสทางการศึกษาของผู้ย้ายถิ่นเองหรือผู้ที่ถูกทิ้งไว้เบื้องหลัง โดยเฉพาะในสภาพชุมชนเมืองที่กำลังเติบโตอย่างรวดเร็วในกลุ่มประเทศรายได้ต่ำและรายได้ปานกลาง ประชากรประมาณ 1 ใน 30 คนอาศัยอยู่ในประเทศที่ไม่ใช่แผ่นดินเกิด กว่าสองในสามของผู้ย้ายถิ่นข้ามประเทศย้ายไปยังประเทศรายได้สูง ประชากรส่วนใหญ่เคลื่อนย้ายเพื่อการทำงาน บางคนเคลื่อนย้ายเพื่อการศึกษา และการโยกย้ายถิ่นระหว่างประเทศก็ส่งผลกระทบต่อการศึกษาของบุตรหลานของพวกเขา ประชากร 1 ใน 80 คนเป็นผู้พลัดถิ่นภายในประเทศหรือระหว่างประเทศเนื่องจากความขัดแย้งหรือภัยพิบัติทางธรรมชาติ ซึ่ง 9 ใน 10 คนของประชากรเหล่านี้อาศัยอยู่ในประเทศรายได้ต่ำและรายได้ปานกลาง การรวมเอาบุคคลเหล่านี้เข้าเป็นส่วนหนึ่งในระบบการศึกษาของชาติเป็นสิ่งสำคัญ แต่ก็อาจจะมีข้อจำกัดอันเนื่องมาจากบริบทเฉพาะของการพลัดถิ่น

การโยกย้ายถิ่นและการพลัดถิ่นมีปฏิสัมพันธ์กับการศึกษาผ่านความสัมพันธ์แบบสองทางที่ซับซ้อน ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งผู้เคลื่อนย้าย ผู้ยังอยู่ที่เดิม และผู้ให้หรืออาจจะให้ที่พักพิงแก่ผู้โยกย้ายถิ่นและผู้พลัดถิ่น (ตารางที่ 1) เวลาในช่วงชีวิตของบุคคลที่จะพิจารณาและตัดสินใจย้ายถิ่นฐาน

ตารางที่ 1:

ตัวอย่างความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการโยกย้ายถิ่น/การพลัดถิ่น

		ผลของการโยกย้ายถิ่น/การพลัดถิ่นต่อการศึกษา	ผลของการศึกษาต่อการโยกย้ายถิ่น/การพลัดถิ่น
ต้นทาง	ผู้โยกย้ายถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> การโยกย้ายถิ่นนำไปสู่ความท้าทายในการจัดการศึกษาในชุมชนแออัด ระบบการศึกษาต้องปรับให้เข้ากับความต้องการของประชากรที่เคลื่อนย้ายตามฤดูกาลหรือเคลื่อนย้ายแบบวงจร 	<ul style="list-style-type: none"> ผู้มีการศึกษาสูงกว่ามีแนวโน้มที่จะโยกย้ายถิ่นมากกว่า
	ผู้ถูกทิ้งไว้เบื้องหลัง	<ul style="list-style-type: none"> การโยกย้ายถิ่นทำให้ประชากรในชนบทลดลงและกลายเป็นความท้าทายในการจัดการศึกษา การส่งเงินกลับประเทศมีผลต่อการศึกษาในชุมชนต้นทาง การขาดผู้ปกครองมีผลต่อเด็กที่ถูกทิ้งไว้เบื้องหลัง การโยกย้ายถิ่นออกทำให้ไม่มีความสนใจในการลงทุนทางการศึกษา โครงการใหม่ๆ เติบโตพร้อมกันให้ผู้โยกย้ายถิ่นที่มีความมุ่งมั่น 	<ul style="list-style-type: none"> การโยกย้ายถิ่นออกของผู้มีการศึกษา มีผลต่อการพัฒนาของพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ เพราะเป็นการสูญเสียบุคคลที่มีความสามารถชั้นมัธยมศึกษาไป
ปลายทาง	ผู้โยกย้ายถิ่นเข้าและ ผู้ลี้ภัย	<ul style="list-style-type: none"> การได้รับการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้โยกย้ายถิ่นเข้าและบุตรหลานของพวกเขา มักจะต่ำกว่าคนที่ท้องถิ่น จะต้องรวมเอาผู้ลี้ภัยเข้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาแห่งชาติ ต้องรับประกันสิทธิความต้องการด้านการศึกษาของผู้ลี้ภัย 	<ul style="list-style-type: none"> ผู้โยกย้ายถิ่นมีแนวโน้มที่จะมีคุณสมบัติที่สูงเกิน ไม่ได้ใช้ทักษะที่มีอย่างเต็มที่ และมีการเปลี่ยนแปลงชีวิตความเป็นอยู่ สากลวิวัฒนาการของการอุดมศึกษาทำให้นักศึกษาเกิดการเคลื่อนย้าย
	คนท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> ความหลากหลายในห้องเรียนทำให้ครูต้องเตรียมตัวอย่างดี ต้องมีโครงการที่มีเป้าหมายเฉพาะเพื่อสนับสนุนผู้มาใหม่และป้องกันการแบ่งแยก และมีข้อมูลแยกประเภท 	<ul style="list-style-type: none"> การศึกษาในระบบและนอกระบบสามารถสร้างสังคมที่รับมือกับผู้โยกย้ายถิ่นได้ ลดความมอดคและการเลือกปฏิบัติ

จะเป็นตัวกำหนดสำคัญในการลงทุน การหยุดชะงัก ประสบการณ์และผลลัพธ์ทางการศึกษา เด็กที่ย้ายจากพื้นที่ที่มีการพัฒนาทางการศึกษาที่ต่ำกว่าอาจจะมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาที่ไม่เคยมีมาก่อน ในขณะที่เด็กโยกย้ายถิ่นก็มักจะต่ำกว่าเพื่อนในชุมชนปลายทาง

ระบบการศึกษาต้องปรับให้เข้ากับความต้องการของผู้โยกย้ายถิ่นและผู้พลัดถิ่น ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่เคลื่อนย้ายหรือผู้ที่ถูกทิ้งไว้เบื้องหลัง ประเทศต่างๆ ต้องตระหนักถึงสิทธิทางการศึกษาของผู้โยกย้ายถิ่นและผู้ลี้ภัยในแง่กฎหมายและการนำใช้สิทธินั้นในทางปฏิบัติ โดยจะต้องมีการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับผู้ที่ลี้ภัยเข้าไปอยู่ในพื้นที่ที่แออัด อยู่อย่างรอนแรม หรือกำลังรอสถานะผู้ลี้ภัย ระบบการศึกษาจะต้องรวมบุคคลเหล่านี้เข้าเป็นส่วนหนึ่ง และจะต้องบรรลุพันธกิจเรื่องความเท่าเทียม ครูจะต้องเตรียมตัวรับมือกับความหลากหลายและความบอบช้ำทางจิตใจที่เกี่ยวข้องกับการโยกย้ายถิ่น โดยเฉพาะการพลัดถิ่น การรับรองคุณสมบัติและความรู้ที่ครูมีมาก่อนจะต้องได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยเพื่อนำใช้ทักษะของผู้โยกย้ายถิ่นและผู้พลัดถิ่นให้ได้มากที่สุด ซึ่งจะมีส่วนสำคัญต่อความเจริญรุ่งเรืองในระยะยาว

“ระบบการศึกษาต้องปรับให้เข้ากับความต้องการของผู้ที่เคลื่อนย้ายและผู้ที่ถูกทิ้งไว้เบื้องหลัง

การศึกษาที่มีผลต่อการโยกย้ายถิ่นและการพลัดถิ่นทั้งในเชิงปริมาณและการถูกมองจากสังคมอย่างมากเช่นกัน การศึกษาเป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญในการตัดสินใจที่จะย้ายถิ่นเพื่อการแสวงหาชีวิตที่ดีกว่า และมีผลต่อทัศนคติ ความมุ่งมั่นปรารถนาและความเชื่อ และการสร้างความรู้สึกร่วมเป็นส่วนหนึ่งของผู้โยกย้ายถิ่นในประเทศปลายทาง ความหลากหลายในห้องเรียนที่เพิ่มขึ้นเป็นความท้าทายสำหรับคนท้องถิ่นด้วย (โดยเฉพาะคนยากจนและคนชายขอบ) แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นโอกาสในการเรียนรู้จากวัฒนธรรมและประสบการณ์ที่แตกต่าง หลักสูตรที่มีความละเอียดอ่อนในการรับมือกับทัศนคติเชิงลบจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน

การโยกย้ายถิ่นและการพลัดถิ่นกลายเป็นประเด็นร้อนทางการเมือง การศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนเกี่ยวกับหัวข้อต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถสนับสนุนการประมวลผลข้อมูลและสร้างสังคมแห่งความสมานฉันท์ ซึ่งสำคัญอย่างยิ่งในโลกยุคโลกาภิวัตน์ แต่การศึกษาควรเป็นมากกว่าการสร้างความคิดที่ตอกย้ำอคติซึ่งแสดงให้เห็นถึงความไม่แยแส การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการต่อสู้กับความมีอคติ การมีทัศนคติต่อกลุ่มคนแบบเหมารวม และการเลือกปฏิบัติ หากระบบการศึกษาได้รับการออกแบบไม่ดีก็จะทำให้เกิดภาพของผู้โยกย้ายถิ่นเข้าและผู้ลี้ภัยที่เป็นลบและมีอคติ

รายงานการติดตามผลการศึกษาก้าวไกลปี 2019 ทบทวนหลักฐานเกี่ยวกับการโยกย้ายถิ่น การพลัดถิ่นและการศึกษาทั่วโลก และมุ่งหวังที่จะตอบคำถามดังต่อไปนี้

- การเคลื่อนย้ายประชากรมีผลกระทบต่อการเข้าถึงการศึกษาและคุณภาพการศึกษาอย่างไร? และมีผลต่อผู้โยกย้ายถิ่นและผู้ลี้ภัยในฐานะปัจเจกบุคคลอย่างไร?
- การศึกษาจะสร้างความแตกต่างต่อชีวิตของผู้คนที่เคลื่อนย้ายและผู้คนในชุมชนซึ่งให้ที่พักพิงอย่างไร?

กรอบที่ 1:

โลกกำลังเคลื่อนไหวเพื่อจัดการประเด็นด้านการศึกษาและความต้องการอื่นๆ ของประชากรผู้โยกย้ายถิ่น ผู้พลัดถิ่น และผู้ให้ที่พักพิง

การจัดการประเด็นด้านการศึกษาและความต้องการอื่นๆ ของประชากรผู้โยกย้ายถิ่น ผู้พลัดถิ่นและผู้ให้ที่พักพิงในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติจะต้องมีการระดมทรัพยากรและความร่วมมือ และโลกกำลังเคลื่อนไหวไปในทิศทางนั้น ในเดือนกันยายนปี 2016 193 รัฐสมาชิกขององค์การสหประชาชาติได้ลงนามในปฏิญญานิวยอร์กว่าด้วยผู้ลี้ภัยและผู้โยกย้ายถิ่นเพื่อสร้างความเข้มแข็งและปรับปรุงกลไกการแบ่งความรับผิดชอบ และกำหนดกระบวนการสำหรับข้อตกลงระหว่างประเทศสองประการว่าด้วยผู้โยกย้ายถิ่นและผู้ลี้ภัย

ร่างข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการโยกย้ายถิ่นฐานที่ปลอดภัย เป็นระเบียบและปกติ ได้นำประเด็นส่วนใหญ่ที่กล่าวไว้ในรายงานฉบับนี้ขึ้นมาเป็นวาระสำคัญ เช่น การเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐาน ซึ่งรวมถึงการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียน ถึงแม้ว่าจะเน้นหนักไปในด้านการรับรองมาตรฐานทักษะ แต่ก็ยังสื่อสารในด้านบวกว่า

การศึกษาเป็นโอกาสที่จะสร้างประโยชน์สูงสุดจากการโยกย้ายถิ่น อย่างไรก็ตามข้อตกลงระหว่างประเทศนี้ไม่ได้มีอำนาจบังคับ จึงเปิดไว้สำหรับแต่ละประเทศว่าจะบรรลุพันธกิจนี้อย่างไร

การจัดการศึกษาแก่ผู้พลัดถิ่นต้องการสนับสนุนเพิ่มเติมเพื่อช่วยให้พวกเขาสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่และรับมือกับการพลัดถิ่นที่ยืดเยื้อได้ ถึงแม้สนธิสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยสถานะของผู้ลี้ภัยปี 1951 ได้รับรองสิทธิทางการศึกษาของผู้ลี้ภัยในประเทศที่พักพิงไว้แล้ว ข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยผู้ลี้ภัยมีจุดมุ่งหมายที่จะเริ่มปฏิบัติพันธสัญญานั้นอีกครั้ง ร่างข้อตกลงระหว่างประเทศฉบับสมบูรณ์ได้กล่าวถึงการศึกษาไว้สองย่อหน้า โดยเน้นที่ด้านการเงินและการใช้จ่ายเงินนั้นเพื่อการสนับสนุนนโยบายเฉพาะและยังกล่าวถึงความจำเป็นในการพัฒนานโยบายต่างๆ ในระดับชาติให้มีความครอบคลุมสำหรับทุกคนไว้อย่างชัดเจน

การโยกย้ายถิ่นภายในประเทศ

ประชากรจำนวนประมาณ 763 ล้านคน อาศัยอยู่นอกภูมิภาคที่พวกเขาเกิด ในกลุ่มการเคลื่อนย้ายที่เป็นไปได้ทั้งหมดไม่ว่าถาวรหรือชั่วคราว ระหว่างหรือภายในพื้นที่เมืองและชนบท การเคลื่อนย้ายซึ่งมีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดความท้าทายต่อระบบการศึกษามากที่สุดคือการเคลื่อนย้ายจากชนบทเข้าสู่เมืองและการเคลื่อนย้ายตามฤดูกาลหรือเป็นวงจร

“ ประชากรจำนวนประมาณ 763 ล้านคนอาศัยอยู่นอกภูมิภาคที่พวกเขาเกิด ”

ในขณะที่การโยกย้ายถิ่นจากชนบทสู่เมืองทำให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจในประเทศรายได้สูงในช่วงศตวรรษที่ 19 จนถึงกลางศตวรรษที่ 20 ณ ปัจจุบันนี้การเคลื่อนย้ายประชากรภายในประเทศเกิดขึ้นในกลุ่มประเทศรายได้ปานกลางมากที่สุด โดยเฉพาะในประเทศจีนและอินเดีย การโยกย้ายถิ่นจากชนบทสู่เมืองในอนุภูมิภาคซาราในแอฟริกาทำให้การวางแผนพัฒนาเมืองมีความท้าทายด้วยเช่นกัน

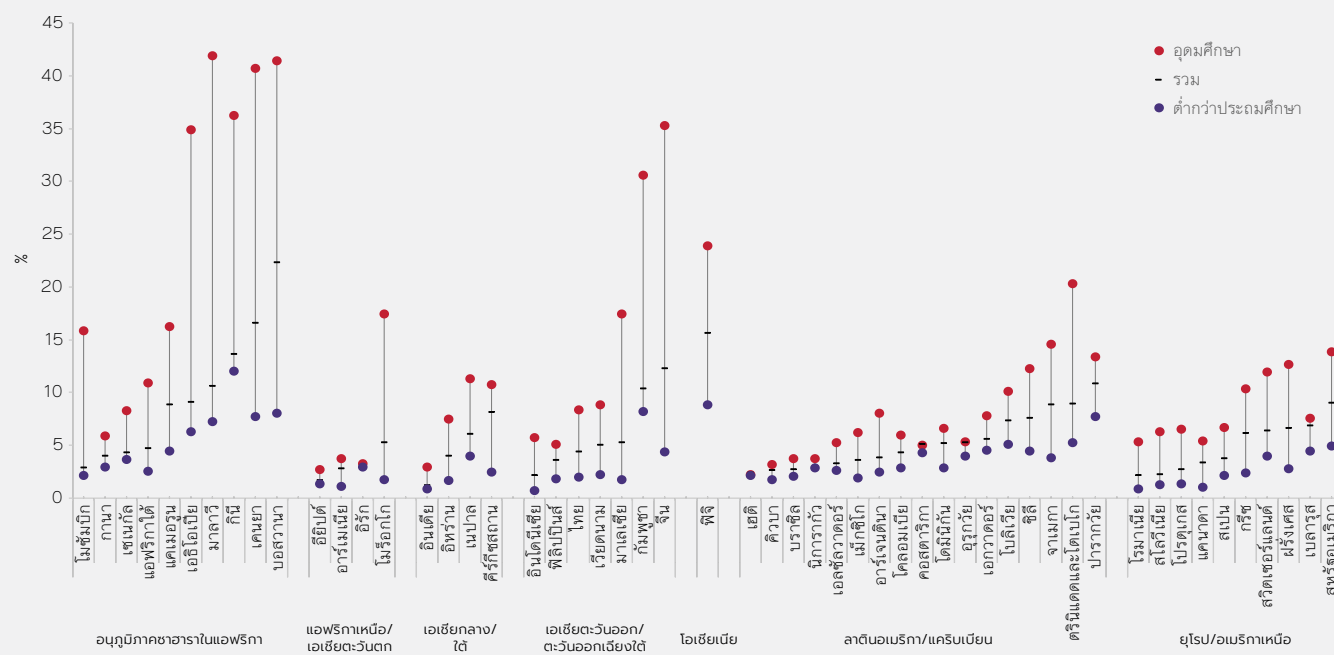
อัตราการโยกย้ายถิ่นจะแตกต่างกันไปตามอายุ แต่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นสูงในช่วงอายุ 20 ปี หากมองจากมุมมองด้านการศึกษา การโยกย้ายถิ่นภายในประเทศจะมีผลกระทบต่อเด็กวัยประถมศึกษาจำนวนน้อย และกระทบต่อเยาวชนวัยมัธยมศึกษาจำนวนมากว่าเล็กน้อย แต่การศึกษาที่มีคุณภาพที่ดีกว่าในเขตเมืองจะเป็นสาเหตุสำคัญของการโยกย้ายถิ่นสำหรับเด็กที่อายุน้อยกว่า เยาวชนกว่า 21% ในประเทศไทยกล่าวว่าพวกเขาโยกย้ายถิ่นเพื่อวัตถุประสงค์ด้านการศึกษา

ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่ามีแนวโน้มจะโยกย้ายถิ่นเมื่อเล็งเห็นผลตอบแทนที่สูงขึ้นจากการศึกษาในที่อื่น (แผนภาพที่ 1) ความพึงพอใจและความมุ่งมั่นปรารถนาอันเป็นผลมาจากการศึกษากระตุ้นให้ผู้คนละทิ้งชนบทโดยไม่คำนึงถึงศักยภาพในการสร้างรายได้ ใน 53 ประเทศความเป็นไปได้ที่จะเกิดการโยกย้ายถิ่นจะเป็นสองเท่าในกลุ่มผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นสามเท่าในกลุ่มผู้มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และเป็นสี่เท่าในกลุ่มผู้มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา เมื่อเทียบกับกลุ่มที่ไม่มีการศึกษา

แผนภาพที่ 1:

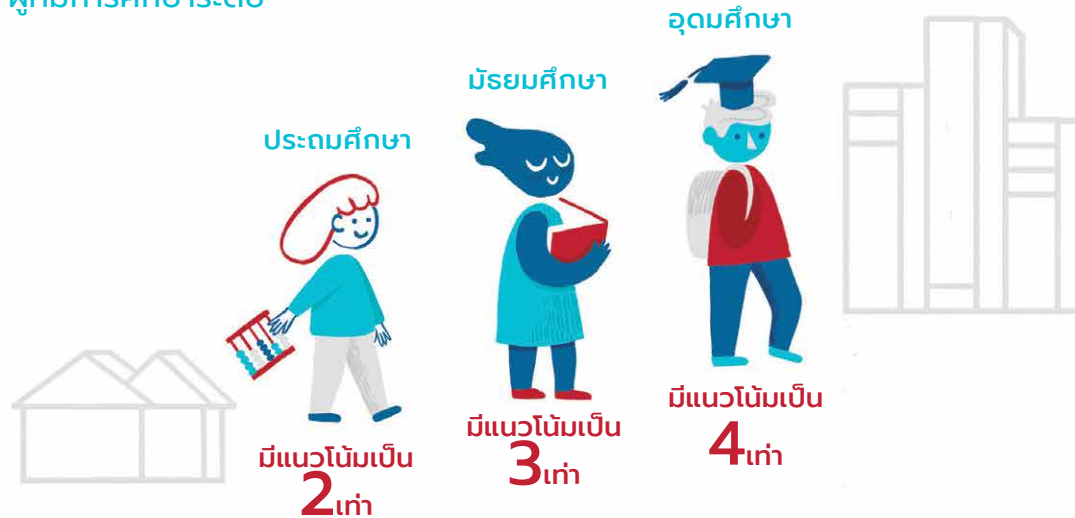
ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่ามีแนวโน้มที่จะโยกย้ายถิ่นมากกว่า

อัตราความหนาแน่นของการโยกย้ายถิ่นตามระดับการศึกษา, คัดเลือกบางประเทศ, รอบระยะเวลาปี, 1999-2010

GEM StatLink: http://bit.ly/fig2_3
ที่มา: เบอรัลล์ และคณะ (2018)

ผู้ที่มีการศึกษาระดับ

ที่จะโยกย้ายถิ่นจากชนบทมาสู่เมืองเมื่อเทียบกับกลุ่มที่ไม่มีการศึกษา

การโยกย้ายถิ่นทำให้ผลลัพธ์ทางการศึกษาดีขึ้น สำหรับบางคนแต่ไม่ทุกคน

ในประเทศที่การเข้าถึงการศึกษาในพื้นที่ชนบทมีน้อย การโยกย้ายถิ่นจากชนบทสู่เมืองสามารถทำให้ผู้โยกย้ายถิ่นได้รับการศึกษาสูงขึ้น กลุ่มคนที่เกิดในพื้นที่ชนบทบางแห่งในประเทศอินโดนีเซียและโยกย้ายถิ่นมาสู่ชุมชนเมืองตั้งแต่ยังเป็นเด็กได้รับการศึกษามากกว่าผู้ที่ไม่ได้โยกย้ายถิ่นสามปี

อย่างไรก็ตาม เด็กที่โยกย้ายถิ่นอาจจะไม่ได้รับผลลัพธ์ทางการศึกษาเทียบเท่ากับเด็กคนอื่น ๆ ยุวชนที่เกิดในปี 2000/2001 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศบราซิล และโยกย้ายถิ่นในช่วงมัธยมศึกษา มีความก้าวหน้าทางการศึกษาน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่ได้โยกย้ายถิ่น โอกาสทางการศึกษาของเด็กที่ได้รับผลกระทบจากการโยกย้ายถิ่นภายในประเทศอาจจะยิ่งลดน้อยลงไปเนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น สถานะทางกฎหมายที่ไม่แน่นอน ความยากจน ความไม่เอาใจใส่ที่เพียงพอจากรัฐบาล หรือความมีอคติและทัศนคติต่อกลุ่มคนแบบเหมารวม

การควบคุมการโยกย้ายถิ่นภายในประเทศมีผลกระทบต่อการศึกษา

ความวิตกกังวลต่อการพัฒนาเมืองที่ไม่ยั่งยืนและความไม่สมดุลของชนบทและเขตเมืองได้ทำให้เกิดนโยบายควบคุมการโยกย้ายถิ่นในหลายประเทศ ซึ่งในบางกรณีอาจทำให้เกิดผลกระทบต่อการศึกษาของผู้โยกย้ายถิ่น ระบบ *โฮคาว* (ho-khau) ของประเทศเวียดนามจำกัดการเข้าถึงการศึกษาของรัฐของผู้โยกย้ายถิ่น และผู้โยกย้ายถิ่นจากชนบทสู่เมืองที่ยากจนก็ย้ายไปยังพื้นที่ที่โรงเรียนของรัฐมีไม่เพียงพอ การปฏิรูปต่างๆ ที่กำลังดำเนินอยู่มีจุดมุ่งหมายเพื่อลดข้อจำกัดเหล่านี้ แต่นโยบายที่มีมาก่อนหน้าก็ทำให้ผู้โยกย้ายถิ่นยังคงต้องโอกาสเนื่องจากมีเพียงสถานะชั่วคราวเท่านั้น

ระบบทะเบียน *ฮุกอว* (hukou) ของประเทศจีน ซึ่งเชื่อมโยงการเข้าถึงบริการกับสถานที่ลงทะเบียนไว้ ทำให้เด็กที่โยกย้ายถิ่นมาสู่เขตเมืองไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาของรัฐได้ ระบบนี้ได้รับการเปลี่ยนแปลงแก้ไขหลายครั้งในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ในปี 2006 รัฐบาลได้เรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจัดการศึกษาให้กับเด็กที่โยกย้ายถิ่น ในปี 2008 มีการยกเลิกค่าเล่าเรียนในโรงเรียนรัฐสำหรับเด็กที่โยกย้ายถิ่นมาสู่เขตเมือง และในปี 2014 เริ่มมีการแยกที่อยู่อาศัยที่ลงทะเบียนไว้กับการเข้าถึงบริการ ตั้งแต่ปี 2016 เป็นต้นมารัฐบาลได้ร้องขอให้ทุกเมือง ยกเว้นเมืองที่มีขนาดใหญ่ ให้ลดข้อจำกัดต่างๆ ลงอีก

อย่างไรก็ตาม อุปสรรคทางการศึกษาของผู้โยกย้ายถิ่นยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง เอกสารและข้อกำหนดต่างๆ ในการรับเข้าเรียนเป็นข้อจำกัดในการเข้าถึงการศึกษา ในกรุงปักกิ่งผู้โยกย้ายถิ่นต้องใช้ใบรับรองถึงห้าใบในการสมัครเข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐ ครูอาจมีมุมมองที่กีดกันเด็กโยกย้ายถิ่น ครูในโรงเรียนสำหรับผู้โยกย้ายถิ่นที่ไม่ได้รับอนุญาตอาจจะได้รับค่าจ้างต่ำและไม่มีความมั่นคง ผู้ปกครองก็มักร้องเรียนเรื่องคุณภาพของครูในโรงเรียนเหล่านี้

เด็กที่ถูกทิ้งไว้เบื้องหลังเผชิญกับความท้าทายทางการศึกษา

การโยกย้ายถิ่นมีผลกระทบต่อการศึกษาของเด็กหลายล้านคนที่ถูกทิ้งไว้เบื้องหลังกับพ่อหรือแม่หรือกับสมาชิกคนอื่นในครอบครัวด้วยเช่นกัน ในประเทศกัมพูชาเด็กที่ถูกทิ้งไว้เบื้องหลังโดยเฉพาะเด็กผู้หญิงมีแนวโน้มที่จะออกจากโรงเรียนกลางคันมากกว่า

รายงานการพัฒนาครอบครัวของประเทศจีนปี 2015 ประมาณว่ามีเด็ก 35% ที่ถูกทิ้งไว้ในชนบท ผลกระทบของการโยกย้ายถิ่นต่อการศึกษาและชีวิตความเป็นอยู่ของเด็กที่ถูกทิ้งไว้เบื้องหลังมีทั้งด้านบวกและด้านลบ รายงานการศึกษาบางฉบับแสดงให้เห็นผลการเรียนด้านบวก แต่บางฉบับก็แสดงให้เห็นว่าเด็กเหล่านั้นได้คะแนนน้อยกว่าและมีปัญหาด้านสุขภาพจิตมากกว่าเพื่อนคนอื่น ๆ

ตั้งแต่ปี 2016 ประเทศจีนได้กำหนดนโยบายเพื่อปรับปรุงการดูแลเด็กที่ถูกทิ้งไว้เบื้องหลัง มีการเรียกร้องให้รัฐบาลท้องถิ่นกระตุ้นให้พ่อแม่แต่งตั้งผู้ดูแลเด็กเหล่านี้ การมีโรงเรียนประจำเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ แต่โรงเรียนก็มักจะมีเจ้าหน้าที่และอุปกรณ์ต่างๆ ไม่เพียงพอ จึงต้องมีการอบรมเจ้าหน้าที่บริหารเพื่อให้มีการปรับปรุงสวัสดิการของเด็กให้ดีขึ้น

สถิติเกี่ยวกับโรงเรียนประจำและนักเรียนในโรงเรียนเหล่านั้นยังมีไม่เพียงพอ ทั้งที่บางประเทศมีโรงเรียนประจำเป็นจำนวนมาก ในประเทศยูกันดาสัดส่วนของนักเรียนอายุถึง 13 ปีที่อยู่ในโรงเรียนประจำมีประมาณ 15% และเพิ่มขึ้นเป็น 40% ในช่วงปีหลังๆ ของมัธยมศึกษาตอนปลาย

การโยกย้ายถิ่นของแรงงานตามฤดูกาลมีผลกระทบต่อโอกาสทางการศึกษา

การโยกย้ายถิ่นตามฤดูกาล ซึ่งเป็นวิธีเพื่อการมีชีวิตรอดสำหรับคนยากจน อาจทำให้การศึกษาหยุดชะงักและทำให้เด็กมีความเสี่ยงที่จะกลายเป็นแรงงานเด็กและเกิดอันตรายจากการทำงานได้ ในประเทศอินเดียมีการศึกษาพบว่าประมาณ 80% ของเด็กที่โยกย้ายถิ่นชั่วคราวในเขตเมืองขาดโอกาสเข้าถึงการศึกษาที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงสถานที่ทำงาน และ 40% ของเด็กเหล่านั้นทำงานและมีประสบการณ์การถูกทารุณและการแสวงหาผลประโยชน์อย่างไม่ถูกต้อง รัฐบาลอินเดียได้มีโครงการริเริ่มเพื่อสนับสนุนให้เด็กโยกย้ายถิ่นมีโอกาสเข้าเรียนโดยใช้เงินโอนเข้าเรียนที่ยืดหยุ่น มีการจัดการศึกษาแบบเคลื่อนที่ และปรับปรุงการประสานงานระหว่างรัฐที่มีผู้โยกย้ายถิ่นออกกับรัฐที่มีผู้โยกย้ายถิ่นเข้า อย่างไรก็ตาม การดำเนินโครงการเหล่านั้นมีความท้าทายหลายประการ โครงการนำร่องในสถานที่เผอิฐในรัฐราชสถานในปี 2010-2011 พบว่ามีครูขาดสอนและนักเรียนขาดเรียนอย่างมากเนื่องมาจากคุณภาพการสอนที่ต่ำและสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ไม่เหมาะสม และความจำเป็นของเด็กที่ต้องทำงาน

เด็กที่เป็นแรงงานทำงานบ้านมีความเสี่ยงที่จะไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษา

ในปี 2012 เด็กอายุระหว่าง 5 ถึง 17 ปีจำนวนประมาณ 17.2 ล้านคนทำงานในบ้านของนายจ้างทั้งในแบบที่ ได้รับและไม่ได้รับค่าจ้างสองในสามของเด็กเหล่านี้เป็นผู้หญิง เด็กผู้หญิงในกรุงลิมา ประเทศเปรูมองว่าการทำงานบ้านเป็นหนทางที่พวกเขาจะย้ายถิ่นจากชนบทและศึกษาต่อได้ แต่ส่วนใหญ่แล้วก็ไม่สามารถเรียนหนังสือได้เนื่องจากปริมาณงานที่มาก

“ ในปี 2012 เด็กอายุระหว่าง 5 ถึง 17 ปีจำนวนประมาณ 17.2 ล้านคนทำงานในบ้านของนายจ้าง ทั้งในแบบที่ ได้รับและไม่ได้รับค่าจ้าง ”

การอุปถัมภ์เป็นวิธีการที่พบได้ทั่วไปในหลายประเทศในแอฟริกา เกือบ 10% ของเด็กในประเทศเคนย่าเป็นเด็กที่ได้รับการอุปถัมภ์ ในขณะที่เด็กผู้ชายมีแนวโน้มที่จะถูกส่งไปยังครอบครัวที่เห็นความสำคัญของการศึกษามากกว่า ทำให้ได้รับการศึกษาสูงกว่าพี่น้องคนอื่น ๆ เด็กผู้หญิงกลับมีแนวโน้มที่จะต้องช่วยงานบ้านในบ้านที่อุปถัมภ์พวกเขาอย่างมากถึงสี่เท่า และมีแนวโน้มที่จะได้รับการอุปถัมภ์ด้วยเหตุผลด้านการศึกษา น้อยกว่า

ความต้องการด้านการศึกษาของชนเผ่าเร่ร่อนและผู้เลี้ยงปศุสัตว์ไม่ได้รับการตอบสนอง

การเคลื่อนย้ายเป็นส่วนสำคัญของชีวิตชนเผ่าเร่ร่อนและผู้เลี้ยงปศุสัตว์ การจัดโครงการเพื่อบุคคลเหล่านี้จึงต้องยอมรับความต้องการของพวกเขา การเข้าเรียนของคนกลุ่มนี้มีแนวโน้มที่ต่ำโดยมีความผันผวนระหว่างฤดูกาลค่อนข้างมาก และนักเรียนก็พยายามดิ้นรนที่จะพัฒนาทักษะการใช้ภาษาและการคำนวณให้ได้เหมือนกับเพื่อนคนอื่น ๆ ในประเทศมองโกเลียโรงเรียนประจำระดับตำบลที่สร้างขึ้นเพื่อกลุ่มประชากรเลี้ยงสัตว์เร่ร่อนไม่ได้รับเงินสนับสนุนอย่างพอเพียง ทำให้ทรุดโทรมลง และทำให้เกิดความแตกต่างในการเรียนรู้ของเด็กชนเผ่าเร่ร่อนกับเด็กที่ไม่ใช่ชนเผ่าเร่ร่อน

หลายประเทศที่มีประชากรชนเผ่าเร่ร่อนและผู้เลี้ยงปศุสัตว์จำนวนมากมีการจัดตั้งกรมคณะกรรมการ หรือสภาของภาครัฐเพื่อรับผิดชอบด้านการศึกษาของประชากรกลุ่มนี้โดยเฉพาะ เช่น กรมการศึกษาเพื่อชนเผ่าเร่ร่อนในประเทศชูดาน ซึ่งมุ่งเน้นการปรับการศึกษาให้สอดคล้องกับฤดูกาลและการเคลื่อนย้าย เช่น มีโรงเรียนในที่พักอาศัย และโรงเรียนเคลื่อนที่

ทางตอนเหนือของประเทศไนจีเรีย *อัลมาจิริ* (นักเรียนผู้โยกย้ายถิ่นเพื่อความรู้ทางศาสนาอิสลาม) จำนวนมากเป็นผู้เลี้ยงปศุสัตว์เร่ร่อนในรัฐคาโน มีโครงการที่มีเป้าหมายให้ครูตั้งเดิมจำนวน 700 คนร่วมมือกับชุมชนและประสานงานกันเพื่อคัดเลือกครูสอนวิชาอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับศาสนา

เครือข่ายโรงเรียนซึ่งนักเรียนสามารถเข้าเรียนและออกได้ตลอดเวลาและทุกที่อาจจะเป็นทางออกที่ประสบผลสำเร็จได้ แต่จะต้องมีระบบการติดตามนักเรียนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บางประเทศ เช่น ประเทศเคนยาและโซมาเลีย มีครูเดินทางเคลื่อนที่ไปกับประชากรชนเผ่าเร่ร่อนเพื่อสอนหนังสือให้

การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มประชากรเร่ร่อนจะต้องคำนึงถึงและเห็นคุณค่าของวิถีชีวิตของพวกเขา การอาชีวศึกษาสำหรับวิถีชีวิตแบบเร่ร่อนจะมีความหมายโดยเฉพาะกับประชากรผู้เลี้ยงปศุสัตว์ องค์กรอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติได้ทำงานร่วมกับชุมชนเร่ร่อนเรื่องโรงเรียนการเลี้ยงปศุสัตว์ในประเทศจิบูตี เอธิโอเปีย เคนยา ชูดานใต้ และยูกันดาตั้งแต่ปี 2012 โดยมีการจัดหลักสูตรเกี่ยวกับการบริหารประสิทธิภาพผู้เลี้ยงปศุสัตว์ และการลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

กลุ่มชนพื้นเมืองพยายามต่อสู้เพื่อรักษาอัตลักษณ์ของพวกเขาในเมือง

การศึกษาสำหรับกลุ่มชนพื้นเมืองในหลายพื้นที่เกี่ยวข้องกับการทำให้ผสมกลมกลืนแบบบังคับโดยผ่านการเรียนการสอนในโรงเรียน และยังแย่งไปกว่านั้นเมื่อประกอบกับความความยากจนและการโยกย้ายถิ่นสู่เขตเมืองซึ่งมักแสดงนัยถึงการร่อนของวัฒนธรรมในอนาคัด การสูญเสียภาษา และการเลือกปฏิบัติ การสูญเสียภาษาเป็นประเด็นสำคัญสำหรับกลุ่มชนพื้นเมืองในเขตเมือง คนรุ่นใหม่ในเขตเมืองในประเทศเอกวาดอร์ เม็กซิโก และเปรูมีแนวโน้มที่จะพูดภาษาพื้นเมืองน้อยกว่าผู้ที่อยู่ในชนบท

กรอบข้อบังคับเกี่ยวกับสิทธิของชนพื้นเมืองอ้างอิงถึงกลุ่มชนพื้นเมืองที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองเพียงเล็กน้อยเท่านั้น กว่า 50% ของชนพื้นเมืองในประเทศแคนาดาอาศัยอยู่ในเขตเมือง การวิเคราะห์ประชากรชนพื้นเมืองที่อาศัยในเขตเมืองพบว่า การศึกษามีความสำคัญต่อการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของพวกเขา และการมีหลักสูตรและการนำใช้ที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมทำให้ผลลัพธ์ทางการศึกษาของเด็กปฐมวัยดีขึ้น

การโยกย้ายถิ่นสร้างความท้าทายต่อผู้วางแผนการศึกษาในหมู่บ้านและในเมือง

จำนวนประชากรในชนบทที่ลดลงทำให้ผู้วางแผนการศึกษาโดยเฉพาะในกลุ่มประเทศรายได้สูงจำต้องสร้างสมดุลในการจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพกับสวัสดิการของชุมชนที่ได้รับผลกระทบ ระหว่างปี 1990 และ 2015 ประเทศฟินแลนด์ปิดหรือคว่ำรวมโรงเรียนที่มีนักเรียนน้อยกว่า 50 คนกว่า 80% ซึ่งโดยรวมแล้วมีจำนวนมากกว่า 1,600 โรงเรียน การพัฒนาของเมืองและอัตราการเกิดที่ลดลงก็เป็นความท้าทายต่อกลุ่มประเทศรายได้ปานกลางหลายประเทศเช่นเดียวกัน จำนวนโรงเรียนในเขตชนบทของประเทศรัสเซียลดลงจาก 45,000 โรงเรียนเหลือน้อยกว่า 26,000 โรงเรียน ในระหว่างปี 2000 และ 2015 และจำนวนโรงเรียนประถมศึกษาในเขตชนบทของประเทศจีนลดลง 52% ระหว่างปี 2000 และ 2010

ในการพิจารณาคว่ำรวมโรงเรียนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ รัฐจะต้องตระหนักถึงบทบาททางสังคมของโรงเรียนและประโยชน์ด้านอื่นๆ ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลจากโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ปี 2015 พบว่านักเรียนจากโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาด้านวินัย ความเฉื่อยชา และการขาดเรียนน้อยกว่า

การคว่ำรวมโรงเรียนจะประสบความสำเร็จได้จะต้องมีการปรึกษาหารือกับผู้ที่ได้รับผลกระทบทุกภาคส่วนและพิจารณาค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นด้วย รัฐบาลสวีเดนได้กำหนดมาตรการสำคัญในการรักษาโรงเรียนขนาดเล็กในชนบทเอาไว้ และมีการจัดรถโดยสารขนาดใหญ่เป็นร้อยคันเพื่อจัดบริการการขนส่งที่ปลอดภัย

บางประเทศสนับสนุนให้โรงเรียนในชนบทใช้ทรัพยากรและการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อให้ดำรงอยู่ได้ ประเทศชิลีมีศูนย์ขนาดย่อย 374 แห่งสำหรับครูในชนบทเพื่อมาพบปะและปรึกษาหารือประเด็นความท้าทายที่พบร่วมกัน รัฐบาลจีนมีส่วนร่วมในการซ่อมแซมปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างในโรงเรียนขนาดเล็กในชนบทตั้งแต่ปี 2011 และองค์กรพัฒนาเอกชน ชุมชนท้องถิ่น และโรงเรียนก็ได้ก่อตั้งเครือข่ายเพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน

ผู้โยกย้ายถิ่นที่อาศัยในชุมชนแออัดมีโอกาสทางการศึกษาน้อยกว่า

ประชากรอย่างน้อย 800 ล้านคนอาศัยอยู่ในชุมชนแออัด ซึ่งจำกัดความของแต่ละประเทศหรือวิธีการประมาณจำนวนอาจทำให้ตัวเลขนี้ต่ำกว่าความเป็นจริง ผู้อาศัยในชุมชนแออัดเป็นผู้โยกย้ายถิ่นจากชนบทสู่เมืองและไม่สามารถเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานรวมถึงการศึกษาได้ การขับไล่และการตั้งที่อยู่ใหม่ของผู้คนในชุมชนแออัดทำให้อัตราการออกกลางคันสูงขึ้นและการเข้าเรียนลดลง ในปี 2016 อัตราการไม่เข้าเรียนของเยาวชนกลุ่มอายุระดับมัธยมศึกษาในชุมชนแออัดในประเทศบังคลาเทศสูงกว่าในพื้นที่เขตเมืองอื่นๆ ถึงสองเท่า

สถิติด้านการศึกษาในชุมชนแออัดไม่ได้เป็นความสำคัญลำดับต้นๆ ในการเก็บข้อมูล เนื่องจากการพิจารณาเรื่องชุมชนเมืองมักจะเน้นไปที่ความท้าทายเรื่องที่อยู่อาศัยและน้ำและสุขอนามัย เครือข่ายผู้อาศัยในชุมชนแออัดนานาชาติมีการเก็บข้อมูลใน 30 ประเทศแต่ข้อมูลด้านการศึกษายังมีจำกัด กิจกรรมทางการศึกษาในชุมชนแออัดอาจจะถูกประเมินต่ำกว่าความเป็นจริง เนื่องจากโรงเรียนเอกชนซึ่งมาทดแทนโรงเรียนของรัฐซึ่งไม่มีนั้นไม่ได้รับการจดทะเบียน ในกรุงโคเบอร่า ประเทศเคนยา โครงการสำรวจแผนที่พบว่าโรงเรียนจำนวน 330 โรงเรียนในขณะที่ยังมีตัวเลขประมาณการอย่างเป็นทางการอยู่ที่ 100 โรงเรียน เอกชนซึ่งโดยมากจะเป็นทางเลือกเดียวมักจะไม่มีมาตรการควบคุมอย่างถูกต้องและจ้างนักการศึกษาที่ไม่ผ่านการอบรม โครงการริเริ่มเพื่อปรับปรุงคุณภาพครูในชุมชนแออัดในกรุงไนโรบีทำให้ผลด้านการรู้หนังสือและการคำนวณของนักเรียนดีขึ้น

การศึกษาต้องเป็นประเด็นสำคัญอย่างหนึ่งในการอภิปรายเรื่องการวางแผนเมืองที่เกี่ยวข้องกับชุมชนแออัด การได้รับสิทธิถือครองที่ดินและการสร้างสิทธิของผู้อยู่อาศัยเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะนำไปสู่การจัดการศึกษา เนื่องจากรัฐบาลมักลังเลที่จะลงทุนในสิ่งปลูกสร้างเพื่อการศึกษาสำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่บนพื้นที่ที่พวกเขาไม่ได้เป็นเจ้าของ ในประเทศอาร์เจนตินาสิทธิในการถือครองที่ดินมีความสัมพันธ์กับความก้าวหน้าทางการศึกษาในระยะยาว

เงื่อนไขการลงทะเบียนและกระบวนการทางเอกสารที่เข้มงวดทำให้ผู้โยกย้ายถิ่นไม่สามารถรับประโยชน์จากโครงการคุ้มครองทางสังคมซึ่งรวมถึงผลประโยชน์ด้านการศึกษาได้ ในชุมชนแออัดในประเทศเคนยา การเข้าร่วมในโครงการการคุ้มครองทางสังคมในเขตเมืองจะต้องมีหลักฐานแสดงสัญชาติตัวบุคคล ดังนั้น 5% ของผู้ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการนี้ซึ่งเป็นผู้ลี้ภัย จึงไม่สามารถพิสูจน์สัญชาติเคนยาได้ หรือผู้ที่มาจากครัวเรือนที่มีเด็กเป็นหัวหน้าครอบครัวก็ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้

การโยกย้ายถิ่นระหว่างประเทศ

เมื่อผู้คนโยกย้ายถิ่นเพื่อโอกาสการทำงานและชีวิตที่ดีกว่า พวกเขาจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับระบบใหม่ เผชิญความท้าทายด้านกฎหมายและการบริหารจัดการ และรับมือกับอุปสรรคทางภาษาและการเลือกปฏิบัติที่อาจเกิดขึ้น ระบบการศึกษาในประเทศซึ่งให้ที่พักพิงต้องมีการปรับค่าใช้จ่ายเพื่อรองรับผู้ที่มาใหม่

ในปี 2017 จำนวนผู้โยกย้ายถิ่นระหว่างประเทศมีอยู่ 258 ล้านคน นับเป็น 3.4% ของจำนวนประชากรโลก ประมาณ 64% อาศัยอยู่ในประเทศที่มีรายได้สูง ซึ่งมีสัดส่วนของผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศต่อประชากรเพิ่มขึ้นจาก 10% ในปี 2000 เป็น 14% ในปี 2017 กลุ่มคนโยกย้ายถิ่นเข้าประเทศเป็นกลุ่มหลักในรัฐรอบอ่าวเปอร์เซีย เช่น ประเทศคูเวต การ์ตา และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์

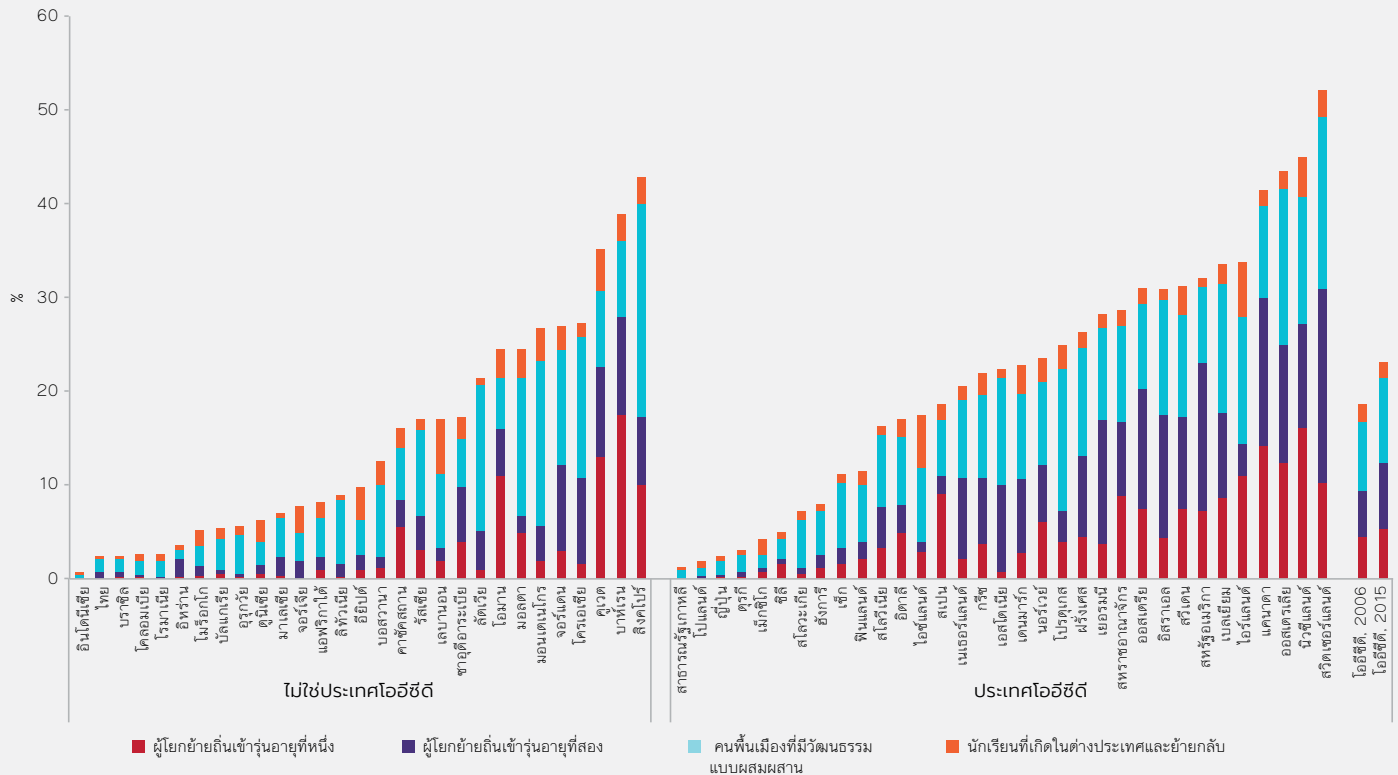
กลุ่มประเทศรายได้ปานกลางบางประเทศมีอัตราการโยกย้ายถิ่นเข้าสูงกว่าอัตราเฉลี่ยของโลกสองถึงสามเท่า ได้แก่ ประเทศคอซอวอ ไซปรัส โคลอมเบีย และแอฟริกาใต้ ส่วนประเทศที่มีอัตราการโยกย้ายถิ่นออกมากกว่า 5% ของจำนวนประชากร มีประเทศแอลเบเนีย จอร์เจีย จาไมกา คีร์กีซสถาน และนิการากัว เส้นทางโยกย้ายถิ่นที่ใหญ่ที่สุด คือ จากประเทศเม็กซิโกไปยังสหรัฐอเมริกา ส่วนเส้นทางอื่นๆ ได้แก่ จากยุโรปตะวันออกไปยุโรปตะวันตก แอฟริกาเหนือไปยุโรปใต้ และเอเชียใต้ไปรัฐรอบอ่าวเปอร์เซีย

อย่างน้อยหนึ่งในห้าของนักเรียนอายุ 15 ปี ในประเทศองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (โออีซีดี) ส่วนใหญ่ในปี 2015 เป็นผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศหรือมีภูมิหลังเกี่ยวกับการโยกย้ายถิ่นเข้า (แผนภาพที่ 2) รายงานฉบับนี้ประมาณการว่าจาก 80% ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศที่มีรายได้สูง มีนักเรียนอย่างน้อย 5% ที่มีภูมิหลังเกี่ยวกับการโยกย้ายถิ่นเข้าประเทศ และจาก 52% มีนักเรียนอย่างน้อย 15% ที่มีภูมิหลังเกี่ยวกับการโยกย้ายถิ่นเข้าประเทศ

แผนภาพที่ 2:

อย่างน้อยหนึ่งในห้าของนักเรียนอายุ 15 ปีในประเทศโออีซีดีส่วนใหญ่เป็นผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศรุ่นอายุที่หนึ่งหรือรุ่นอายุที่สอง

การกระจายของนักเรียนอายุ 15 ปีตามภูมิหลัง, คัดเลือกบางประเทศ, ปี 2015

GEM StatLink: http://bit.ly/fig3_4
 หมายเหตุ: ภาพนี้ไม่ได้รวมห้าประเทศและดินแดนที่มีข้อมูลและอัตราส่วนของผู้เรียนที่มีภูมิหลังเกี่ยวกับการโยกย้ายถิ่นเข้าประเทศสูง ได้แก่ เขตปกครองพิเศษฮ่องกงของประชาชน, ประเทศลิกเซีย, มาเก๊า ประเทศจีน, ประเทศการ์ตา, และประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์
 ที่มา: การวิเคราะห์โดยคณะผู้จัดทำรายงาน GEM ตามข้อมูลพืชชา (PISA) ปี 2006 และข้อมูลทีเอ็มเอส (TIMSS) ปี 2015

การโยกย้ายถิ่นมีอิทธิพลต่อการศึกษา และได้รับอิทธิพลจากการศึกษา

ผู้โยกย้ายถิ่นไม่ได้เป็นเพียงกลุ่มประชากรทั่วไป แต่มีความแตกต่างจากผู้ไม่ได้โยกย้ายถิ่นหลายประการ ประการหนึ่งคือผู้โยกย้ายถิ่นมีการศึกษาสูงกว่า ซึ่งช่วยให้พวกเขามีข้อมูลที่ดีกว่า ตอบสนองต่อโอกาสทางเศรษฐกิจ ใช้ทักษะที่มีการถ่ายโอนได้ และสนับสนุนทางการเงินแก่

“

ในปี 2000 อัตราการโยกย้ายถิ่นออกนอกประเทศของโลกอยู่ที่ 5.4% สำหรับผู้ที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา 1.8% สำหรับผู้มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และ 1.1% สำหรับผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษา”

การโยกย้ายถิ่นออกนอกประเทศได้ ในปี 2000 อัตราการโยกย้ายถิ่นออกนอกประเทศของโลกอยู่ที่ 5.4% สำหรับผู้ที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา 1.8% สำหรับผู้มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และ 1.1% สำหรับผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษา

การได้รับการศึกษาขณะที่มีการโยกย้ายถิ่นออกจะขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมหรือเงื่อนไขในการโยกย้ายถิ่นข้ามประเทศ ผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศสหรัฐอเมริกาจากเอลซัลวาดอร์ เฮติ เม็กซิโกและนิการากัว โดยที่ไม่มีเอกสารถูกต้อง ได้รับการศึกษาโดยเฉลี่ยมากกว่าผู้ที่มีสัญชาติชั่วคราว แต่น้อยกว่าผู้ที่กลายเป็นผู้พำนักอาศัยอย่างถูกกฎหมาย

การทำความเข้าใจถึงผลของการโยกย้ายถิ่นต่อการได้รับการศึกษาและผลสำเร็จทางการศึกษามีการเปรียบเทียบในสองประการ ประการที่หนึ่งคือการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มผู้โยกย้ายถิ่นและกลุ่มผู้ที่ไม่โยกย้าย ถึงแม้ว่าทั้งสองกลุ่มนี้จะมีความแตกต่างกันมากไปกว่าเพียงการตัดสินใจที่จะโยกย้ายถิ่นหรือไม่ (เช่น ผู้โยกย้ายถิ่นอาจได้รับการศึกษาที่สูงกว่าถึงแม้ว่าจะอาศัยอยู่ที่เดิมต่อก็ตาม) ประการที่สองคือการเปรียบเทียบระหว่างผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศกับกลุ่มคนท้องถิ่น ซึ่งก็มีความแตกต่างกันมากกว่าเรื่องสถานะของการโยกย้ายถิ่น ในบางกรณีนโยบายสำหรับ

ผู้โยกย้ายถิ่นเข้าอาจจะทำให้ผู้โยกย้ายถิ่นเข้าได้รับการศึกษาสูงกว่าคนท้องถิ่น และในกรณีอื่นๆ ผู้โยกย้ายถิ่นเข้าอาจอยู่ในพื้นที่ยากจนกว่า และมีโรงเรียนที่คุณภาพต่ำกว่า อันเป็นปัจจัยให้บุตรหลานของพวกเขาได้รับการศึกษาและมีผลสำเร็จทางการศึกษาที่ดีกว่า

การโยกย้ายถิ่นมีผลต่อการศึกษาของผู้ถูกทิ้งไว้เบื้องหลัง

ผู้โยกย้ายถิ่นมักต้องละทิ้งบุตรหลานไว้เบื้องหลัง ในประเทศฟิลิปปินส์มีเด็กประมาณ 1.5 ถึง 3 ล้านคน ที่มีพ่อหรือแม่เป็นผู้โยกย้ายถิ่นระหว่างประเทศ ซึ่งเงินที่ส่งกลับประเทศมีผลต่อการศึกษาอย่างมาก

ครัวเรือนทั่วโลกในปี 2017 ได้รับเงินส่งกลับจากต่างประเทศเป็นจำนวน 613 พันล้านเหรียญสหรัฐ โดยเงินจำนวน 466 พันล้านเหรียญสหรัฐถูกส่งไปยังครัวเรือนในประเทศรายได้ต่ำและรายได้ปานกลาง เงินจำนวนนี้มากเป็นสามเท่าของปริมาณเงินให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ประเทศอินเดียและจีนมียอดเงินส่งกลับประเทศเป็นจำนวนมากที่สุด แต่คิริบาสถานและตองกามีสัดส่วนของเงินส่งกลับประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสูงที่สุด

ในทางทฤษฎี การส่งเงินกลับประเทศอาจจะมีทั้งผลดีและผลเสียต่อการศึกษา การมีรายได้จากหลายแหล่งจะเป็นหลักประกันได้ว่าครอบครัวอาจจะไม่ต้องตัดค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา แต่ถึงแม้ว่ารายได้ที่มากขึ้นจะทำให้ครัวเรือนใช้จ่ายได้มากขึ้น ก็อาจจะไม่ได้ใช้จ่ายไปเพื่อการศึกษา เด็กอาจจะต้องใช้แรงงานแทนพ่อแม่ และการไม่มีพ่อแม่ช่วยเหลือเรื่องการเรียนก็อาจทำให้เป็นอุปสรรคในการเรียนได้ การส่งเงินกลับประเทศอาจสร้าง 'วัฒนธรรมการโยกย้ายถิ่น' เมื่อค่าตอบแทนที่สูงสำหรับแรงงานทักษะต่ำหรือกึ่งทักษะในต่างประเทศทำให้ไม่มีแรงจูงใจที่จะเรียนต่อ

ในทางปฏิบัติ จากรายงานการศึกษาใน 18 ประเทศในอนุภูมิภาคซาราในแอฟริกา เอเชียกลาง เอเชียใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พบว่า การส่งเงินกลับจากต่างประเทศทำให้การใช้จ่ายด้านการศึกษาของครัวเรือนสูงขึ้น 35% โดยเฉพาะอย่างยิ่งสูงกว่าในลาตินอเมริกา (53%)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนข้อที่ 10 ซี เรียกร้องให้มีการลดค่าธรรมเนียมธุรกรรมการส่งเงินกลับประเทศให้เหลือน้อยกว่า 3% โดยเฉลี่ย ซึ่ง ณ ปัจจุบันอยู่ที่ 7.1% โดยเฉพาะ ธนาคารพาณิชย์แบบดั้งเดิมเป็นช่องทางที่มูลค่าใช้จ่ายสูงที่สุดคือ 11% และตัวกลางบางแห่งในแอฟริกาคิดค่าใช้จ่ายมากกว่า 20% หากสันนิษฐานว่าสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเป็น 4% การลดค่าใช้จ่ายในการส่งเงินกลับเหลือ 3% จะทำให้ครัวเรือนมีเงินที่จะใช้จ่ายเพิ่มเติมเพื่อการศึกษาอีก 1 พันล้านเหรียญสหรัฐต่อปี

รายงานการศึกษาหลายฉบับแสดงให้เห็นถึงผลดีของการส่งเงินกลับประเทศต่อผลลัพธ์ทางการศึกษา ในประเทศฟิลิปปินส์เงินโอนกลับประเทศที่เพิ่มขึ้น 10% ทำให้การเข้าเรียนเพิ่มมากกว่า 10% และลดจำนวนชั่วโมงทำงานของแรงงานเด็กลงกว่าสามชั่วโมงต่อสัปดาห์ ผลกระทบนี้อาจแตกต่างกันไปตามเพศ ในประเทศจอร์แดนเงินโอนกลับประเทศมีผลกระทบต่อด้านบวกสำหรับการเข้าเรียนที่สูงกว่าการศึกษาภาคบังคับเฉพาะกับเพศชายเท่านั้น

การลดค่าใช้จ่ายในการส่งเงินกลับบ้านของผู้โยกย้ายถิ่น

ผลดีที่พบอาจจะเกิดขึ้นเฉพาะเส้นทางการโยกย้ายถิ่นบางเส้นทาง หรือบริบทที่มีอัตราการเข้าเรียนต่ำอยู่แล้วเท่านั้น ในเส้นทางการโยกย้ายถิ่นสำหรับแรงงานทักษะต่ำ มีหลักฐานว่ามีผลเสียต่อผลลัพธ์ทางการศึกษา ในประเทศกัวเตมาลาการส่งเงินกลับจากต่างประเทศมีความสัมพันธ์กับความน่าจะเป็นในการเข้าเรียนที่ลดลง ถึงแม้ว่าผู้ที่เข้าเรียนจะมีผลการเรียนที่ดีกว่าอันเป็นผลมาจากเงินโอนกลับประเทศนั้น ในชนบทของประเทศเม็กซิโก เด็กที่ถูกลงทะเบียนไว้เบื้องหลังมีผลลัพธ์ทางการศึกษาที่ต่ำกว่าเนื่องจากเงินส่งกลับประเทศ

ผู้โยกย้ายถิ่นต้องจ่ายราคาค่าการศึกษาในประเทศปลายทาง

ในประเทศปลายทาง ผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศมักจะละทิ้งการศึกษากลางคัน ในสหภาพยุโรปพบว่า 10% ของคนท้องถิ่น และ 19% ของคนที่เกิดในต่างประเทศที่มีอายุ 18 ถึง 24 ปี ออกจากโรงเรียนกลางคันในปี 2017 การออกจากโรงเรียนกลางคันอาจขึ้นอยู่กับอายุเมื่อเริ่มเข้าเรียน ผลลัพธ์ทางการศึกษาจะแตกต่างกันอย่างมากเมื่อนักเรียนเริ่มเข้าเรียนในระบบของประเทศปลายทางในช่วงเริ่มต้น ช่วงกลาง หรือช่วงปลายของการศึกษาภาคบังคับ ในประเทศสหรัฐอเมริกา 40% ของชาวเม็กซิกันผู้โยกย้ายถิ่นเข้าเมื่ออายุ 7 ปี ไม่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เมื่อเปรียบเทียบกับ 70% ของผู้โยกย้ายถิ่นมาถึงเมื่ออายุ 14 ปี

อย่างไรก็ตาม สถานะทางการศึกษาของผู้โยกย้ายถิ่นเข้ามีการปรับตัวดีขึ้นได้เร็วกว่าคนท้องถิ่นและผู้ที่ถูกทิ้งไว้เบื้องหลัง คนท้องถิ่นในประเทศเยอรมนีซึ่งพ่อแม่มีการศึกษาค่าเฉลี่ย มีพัฒนาการทางการศึกษาที่ช้ากว่าเพื่อนที่โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศ 8 ใน 10 ของประเทศลาตินอเมริกาและแคริบเบียน พบว่า เด็กที่พ่อแม่โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศมีการศึกษาเฉลี่ยมากกว่าเด็กที่พ่อแม่ไม่ได้โยกย้ายถิ่นอยู่ 1.4 ปี

ช่องว่างของการได้รับการศึกษาส่งผลต่อหลายช่วงอายุคน การประเมินนักเรียนนานาชาติปี 2015 พบว่า 49% ของผู้โยกย้ายถิ่นเข้ารุ่นอายุที่หนึ่ง และ 61% ของรุ่นอายุที่สองที่มีอายุ 15 ปี มีความสามารถในการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์อย่างน้อยในระดับ 2 เมื่อเทียบกับ 72% ของนักเรียนท้องถิ่น คนท้องถิ่นในประเทศแคนาดา เยอรมนี และอิตาลียังคงได้เปรียบผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศรุ่นอายุที่สอง โดยเฉพาะในการศึกษาระดับอุดมศึกษา

การเปรียบเทียบผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศชาวตุรกีรุ่นอายุที่สองในหกประเทศ พบว่า 5% ที่อยู่ในประเทศเยอรมนี แต่ 37% ในประเทศฝรั่งเศสมีการเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษา ปัจจัยต่างๆ เกี่ยวกับระบบการศึกษาในประเทศฝรั่งเศส เช่น การเข้าถึงการศึกษาก่อนวัยเรียน แต่เน้นๆ การแบ่งสายการเรียนตามความสามารถในช่วงมัธยมศึกษา และการเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาถึงแม้จะผ่านจากสายการเรียนที่มีความสามารถต่ำกว่า สามารถอธิบายถึงช่องว่างที่เกิดขึ้นนี้ได้

ประมาณ 20% ของช่องว่างทางการเรียนรู้ของผู้โยกย้ายถิ่นเข้าในกลุ่มประเทศโออีซีดี มีสาเหตุมาจากสถานะทางสังคมที่ต่ำกว่า ในบางประเทศรวมถึงฝรั่งเศสและกรีซ เป็นสาเหตุถึงครึ่งหนึ่ง นักเรียนที่เป็นผู้โยกย้ายถิ่นเข้าในกลุ่มประเทศโออีซีดีมีแนวโน้มที่จะเรียนซ้ำชั้นมากกว่าคนท้องถิ่นถึงสองเท่า

นโยบายการโยกย้ายถิ่นเข้าและสิทธิความเป็นพลเมืองขัดขวางการเข้าถึงการศึกษา

สิทธิทางการศึกษาและหลักการการไม่เลือกปฏิบัติได้รับการกำหนดไว้ในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก สนธิสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการโยกย้ายถิ่นยืนยันว่าผู้โยกย้ายถิ่นและผู้ลี้ภัยควรได้รับการปฏิบัติในด้านการศึกษาด้านเดียวกับประชาชนของประเทศนั้น ถึงแม้ว่า ณ ปัจจุบันจะมีเพียงหนึ่งในสี่ของประเทศซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเทศที่มีผู้โยกย้ายถิ่นออกลงนามในสนธิสัญญา แต่ในทางปฏิบัติ นโยบายการโยกย้ายเข้าประเทศที่เคร่งครัด กฎหมายที่ไม่สอดคล้องกัน และเงื่อนไขด้านเอกสารที่เข้มงวดอาจทำให้ไม่สามารถใช้สิทธินี้ได้

กฎหมายของบางประเทศอาจทำให้ไม่สามารถใช้สิทธิขั้นพื้นฐานทางการศึกษาได้ โรงเรียนในประเทศไซปรัสและสโลวาเกีย มีหน้าที่รับผิดชอบที่จะต้องรายงานครอบครัวที่ไม่มีเอกสารที่ถูกต้องให้กับเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ในแอฟริกาใต้ พระราชบัญญัติคนเข้าเมืองปี 2002 ห้ามไม่ให้ผู้โยกย้ายถิ่นที่ไม่มีเอกสารเข้าเรียนในโรงเรียน

การออกกฎหมายซึ่งปกป้องสิทธิของประชากรที่เกิดในต่างประเทศเป็นการเพิ่มโอกาสการใช้สิทธิทางการศึกษา กฎหมายการศึกษาแห่งชาติปี 2006 ของประเทศอาร์เจนตินากำหนดให้ผู้อยู่อาศัยทุกคนมีสิทธิทางการศึกษา พระราชบัญญัติการประถมศึกษาของประเทศสโลวีเนียมีการให้สิทธิทางการศึกษาแก่บุคคลไร้รัฐ

กรอบกฎหมายที่รวมทุกคนเป็นส่วนหนึ่งอาจไม่สามารถป้องกันการเลือกปฏิบัติในระดับภูมิภาคหรือระดับท้องถิ่นได้ โรงเรียนอาจยังคงเรียกร้องให้มีการยื่นสูติบัตร วุฒิบัตรการศึกษาก่อนหน้า เอกสารแสดงสัญชาติหรือหลักฐานที่พักอาศัยเพื่อเข้าเรียน ในประเทศชิลีซึ่งมีจำนวนผู้โยกย้ายถิ่นชาวเฮติเพิ่มขึ้นจากน้อยกว่า 5,000 คน ในปี 2010 เป็น 105,000 คน ในปี 2017 มีนโยบายที่บังคับให้ภาครัฐต้องมีการจัดการศึกษาให้เด็กทุกคน แต่ในทางปฏิบัติ การจัดการศึกษาขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของรัฐ เจ้าหน้าที่ของโรงเรียนในประเทศอุซเบกิสถานมักร้องขอหลักฐานที่พักอาศัย หนังสือเดินทาง หรือทักษะภาษาประเทศท้องถิ่นก่อนการสมัครเข้าเรียน

คำชี้แจงอย่างเป็นทางการสามารถสร้างความมั่นใจให้กับผู้รักษาของโรงเรียนว่า กฎหมายไม่ได้ต้องการเอกสารที่ครบถ้วนสมบูรณ์ และกรอบกฎหมายที่เข้มแข็งของประเทศอาจมีช่องทางให้บุคคลสามารถร้องเรียนได้ ในปี 2014 ประเทศอิตาลีและตุรกีชี้แจงว่า เอกสารไม่ได้จำเป็นสำหรับการสมัครเข้าเรียน ในประเทศฝรั่งเศส ผู้ปกครองสามารถอุทธรณ์ต่อผู้สอบสวนกรณีร้องเรียนของประชาชนหรือต่อศาลเพื่อหาทางแก้ไขการสมัครเข้าเรียนที่มีการเลือกปฏิบัติให้ถูกต้อง

แต่ผู้โยกย้ายถิ่นที่ไม่มีเอกสารที่ถูกต้องยังคงเผชิญกับอุปสรรคในการเข้าเรียน ในประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งมีผู้โยกย้ายถิ่นอย่างไม่ถูกกฎหมายอยู่ 11 ล้านคนในปี 2014 การข่มขู่ว่าจะมีการเนรเทศออกนอกประเทศอาจทำให้เด็กไม่กล้ามาโรงเรียน ในเดือนกุมภาพันธ์ ปี 2017 การขาดเรียนในโรงเรียนลา ครูซ เขตนิวยอร์กเพิ่มขึ้น 60% หลังจากมีการจับกุมผู้หลบหนีเข้าเมือง ในปี 2012 โครงการอนุโลมให้กับผู้โยกย้ายถิ่นโดยผิดกฎหมายที่เข้ามาตั้งแต่เป็นผู้เยาว์ มีเป้าหมายที่เยาวชนที่ไม่มีเอกสารจำนวน 1.3 ล้านคน ที่เข้าเมืองมาตั้งแต่ยังเป็นผู้เยาว์ให้ไม่ถูกเนรเทศและสามารถมีใบอนุญาตทำงานได้ โครงการนี้ทำให้อัตราการเรียนจบมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้นราว 15% เนื่องจากผู้โยกย้ายเข้าเมืองสามารถที่จะบรรลุนโยบายได้

ความต้องการทางการศึกษาสำหรับผู้โยกย้ายถิ่นที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะและมาโดยลำพัง ซึ่งมีความเสี่ยงที่จะถูกแสวงหาผลประโยชน์โดยไม่ถูกต้องมักจะไม่ได้รับการตอบสนอง จำนวนผู้เยาว์เหล่านี้ทั่วโลกเพิ่มขึ้นจาก 66,000 คน ในปี 2010-2011 เป็น 300,000 คน ในปี 2015-2016 เด็กและเยาวชนในสถานกักกันของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองในหลายประเทศรวมถึงประเทศออสเตรเลีย กรีซ อินโดนีเซีย มาเลเซีย เม็กซิโก นาอูรู และไทย มีโอกาสได้รับการศึกษาน้อยหรือไม่มีโอกาสเลย ประมาณ 73% ของผู้เยาว์จำนวน 86,000 คน ที่มาถึงประเทศอิตาลีระหว่างปี 2011 และ 2016 มาโดยลำพัง ถึงแม้จะมีการออกกฎหมายในปี 2015 และ 2017 เพื่อปกป้องพวกเขา มีเด็กจำนวนเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ

การไม่มีเอกสารที่ถูกต้องเป็นอุปสรรคต่อคนไร้รัฐ 10 ล้านคนทั่วโลก ซึ่งหลายคนก็เป็นบุตรหลานของผู้โยกย้ายถิ่น การเข้าเรียนในประเทศโกตดิวัวร์ ซึ่งมีคนไร้รัฐอยู่ 700,000 คน จะต้องมีเอกสารพิสูจน์สัญชาติ ในปี 2012 ในประเทศโดมินิกัน ซึ่งเพิกถอนสัญชาติจากผู้โยกย้ายถิ่นเข้าชาวเฮติ นับพันคน อัตราการเข้าเรียนสุทธิระดับประถมศึกษาของเด็กอายุ 6 ถึง 13 ปี ที่เกิดในเฮติอยู่ที่ 52% แต่เป็น 82% สำหรับเด็กโยกย้ายถิ่นที่เกิดในประเทศอื่น

นโยบายการศึกษาสามารถสนับสนุนการเข้าถึง การศึกษาของผู้โยกย้ายถิ่น

โครงการการศึกษาปฐมวัย โครงการสนับสนุนด้านภาษา และนโยบายที่เกี่ยวกับการแบ่งกลุ่มนักเรียนตามระดับความสามารถ การคัดเลือก และการแบ่งแยกเป็นสิ่งสำคัญในการเพิ่มการเข้าถึงการศึกษา

“

การเข้าร่วมในโครงการ การศึกษาปฐมวัยของ ผู้โยกย้ายถิ่นเป็นรากฐาน ที่สำคัญ

การเข้าร่วมในโครงการการศึกษาปฐมวัยของผู้โยกย้ายถิ่นเป็นรากฐานที่สำคัญ โดยเฉพาะแล้ว คณะกรรมการอ่านของผู้โยกย้ายถิ่นอายุ 15 ปี ที่ได้รับการศึกษาปฐมวัยจะสูงกว่าเทียบเท่ากับระดับ การศึกษาที่สูงกว่าหนึ่งปี แต่การเข้าถึงการศึกษาปฐมวัยสำหรับผู้โยกย้ายถิ่นที่ไม่มีเอกสารอาจ เป็นเรื่องยากลำบาก ในประเทศสหรัฐอเมริกาการเข้าเรียนในระดับศึกษาก่อนวัยเรียนสำหรับเด็ก อายุ 3 และ 4 ปี ที่ไม่มีเอกสารยังมีน้อยกว่ากลุ่มเด็กโยกย้ายถิ่นที่มีเอกสารและเด็กท้องถิ่น

”

การขาดความสามารถทางภาษาเป็นข้อเสียเปรียบในการศึกษา เนื่องจากจะเป็นอุปสรรคต่อ การเข้าถึง การสร้างความสัมพันธ์และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง และเพิ่มความเสี่ยงในการถูก

เลือกปฏิบัติ ในปี 2012 ในกลุ่มประเทศรายได้สูง 23 ประเทศ 53% นักเรียนโยกย้ายถิ่นรุ่นอายุที่หนึ่งที่มีทักษะทางภาษาต่ำต้องเข้าเรียน หลักสูตรภาษาเพิ่มเติมสำหรับเด็กที่ไม่ได้เข้าโรงเรียน

ระยะเวลาในการเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมมีความแตกต่างกันไปตั้งแต่หนึ่งปีในประเทศเบลเยียม ฝรั่งเศส และลิทัวเนีย ถึงสี่ปีในกรีซ ‘ชั้นเรียนต้อนรับ’ ของประเทศเยอรมนีมีการสอนที่เน้นด้านภาษาโดยเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีภูมิหลังเกี่ยวกับการโยกย้ายถิ่น ภูมิภาคต่าง ๆ ในประเทศสเปนมีแนวโน้มที่จะใช้รูปแบบหนึ่งในสามรูปแบบดังต่อไปนี้ คือ ห้องเรียนชั่วคราวที่นักเรียนเข้าเรียนในบางช่วงของวัน ห้องเรียน ที่เรียนด้วยภาษาที่สองหรือภาษาของประเทศเจ้าบ้าน และห้องเรียนระหว่างวัฒนธรรมที่ขยายขอบเขตจากการช่วยเหลือทางภาษาไปสู่ การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างครอบครัวและโรงเรียน รัฐบาลต้องหลีกเลี่ยงการแยกห้องเรียนเป็นระยะเวลานานเพราะอาจยิ่งทำให้เกิด การเสียเปรียบและด้อยโอกาสมากขึ้น

การคัดเลือกโดยอิงตามความสามารถในเวลาที่เราเร็วเกินไปมีแนวโน้มที่จะทำให้นักเรียนโยกย้ายถิ่นเข้าประเทศเสียเปรียบ เสียโอกาส และนำไปสู่ความไม่เท่าเทียมและความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางสังคมและผลการเรียนของนักเรียนที่มากขึ้น ในประเทศอิตาลี 59% ของ ผู้โยกย้ายถิ่นที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาสายสามัญเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย เมื่อเปรียบเทียบกับ 33% ของผู้เรียนจบโรงเรียนวิชาชีพ และ 13% ของผู้เรียนจบโรงเรียนเทคนิค

นักเรียนที่เป็นผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศมีแนวโน้มที่จะกระจุกตัวอยู่ในเขตกึ่งเมืองและในโรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานการศึกษาและผล การดำเนินงานที่ต่ำกว่า การแบ่งแยกยิ่งแย่งอีกเมื่อนักเรียนท้องถิ่นย้ายไปอยู่ในย่านที่ฐานะดีกว่า ผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาในสหราชอาณาจักร มีแนวโน้มที่จะเข้าเรียนในโรงเรียนกับเจ้าของภาษาที่ด้อยโอกาส สัดส่วนของผู้โยกย้ายถิ่นเข้ายังอาจมีผลเสียต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาของคน ท้องถิ่นที่ด้อยโอกาส ในประเทศนอร์เวย์สัดส่วนของผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศในโรงเรียนที่เพิ่มขึ้น 10% ทำให้การออกจากโรงเรียนกลางคัน ของนักเรียนที่เป็นคนท้องถิ่นสูงขึ้นในระดับ 3%

ประเทศต่าง ๆ ใช้เครื่องมือที่หลากหลายเพื่อลดปัญหาการแบ่งแยก ระเบียบปี 2010 ของประเทศอิตาลีกำหนดให้ห้องเรียนมีสัดส่วน ผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศรุ่นอายุที่หนึ่งไม่เกิน 30% ในทางปฏิบัติ 17% ของห้องเรียนระดับประถมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนที่เป็นผู้โยกย้ายถิ่น เข้าเกินข้อกำหนดแล้ว ถึงแม้จะมีนโยบายและการปฏิบัติที่จะควบคุมการแบ่งแยกในโรงเรียนในประเทศฝรั่งเศสและเยอรมนี พ่อแม่ ผู้ปกครองก็หลบเลี่ยงโรงเรียนเหล่านั้น และโรงเรียนยังหาวิธีที่จะจัดห้องเรียนเฉพาะตามความต้องการของพ่อแม่ เช่น สอนเกี่ยวกับศาสนา หรือภาษาต่างประเทศ การวิเคราะห์พื้นที่ให้บริการของโรงเรียนประถมศึกษา 108 โรงเรียนในสี่ตำบลของกรุงเบอร์ลินพบว่าในโรงเรียนหนึ่งใน ห้าแห่งมีจำนวนนักเรียนที่มีภูมิหลังเกี่ยวกับการโยกย้ายถิ่นเข้าประเทศมากกว่าจำนวนของผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ถึงสองเท่า

รัฐบาลบางประเทศมุ่งเป้าหมายการช่วยเหลือไปยังโรงเรียนที่มีสัดส่วนของนักเรียนโยกย้ายถิ่นเข้า ประเทศสูง

โรงเรียนซึ่งมีจำนวนนักเรียนที่เป็นผู้โยกย้ายถิ่นหรือผู้ลี้ภัยจำนวนมากมีแนวโน้มที่จะมีความต้องการด้านการเงินสูงกว่า การจัดหาเงินทุน โดยการใช้สูตรคำนวณมีจุดประสงค์เพื่อเพิ่มความเท่าเทียมโดยการให้ทรัพยากรเพิ่มเติมแก่โรงเรียนตามปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ความด้อยโอกาส บางโครงการรวมเอาการโยกย้ายถิ่นเป็นปัจจัยหนึ่งในการจัดหาเงินทุนของโรงเรียน ในประเทศลิทัวเนีย โรงเรียนมีการจัดสรร งบประมาณเพิ่ม 20% สำหรับนักเรียนที่เป็นชนกลุ่มน้อยของประเทศ และ 30% สำหรับนักเรียนที่โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศสำหรับการศึกษา ปีแรกในประเทศ

การปฏิบัติเช่นนั้นเป็นสิ่งที่ยอดเยี่ยม แต่นักเรียนที่โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศและนักเรียนที่เป็นผู้ลี้ภัยอาจยังต้องการการสนับสนุนทางการเงินเพิ่มเติมในทางอ้อม อาจต้องมีการจัดหาเงินทุนเพิ่มเติมหากนักเรียนมีความสามารถในภาษาที่ใช้ในการสอนตำรา หรือมีความขาดแคลนทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งเป็นเรื่องที่ได้บอຍในผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศ สูตรการคำนวณการเงินสูตรใหม่ในประเทศอังกฤษ (สหราชอาณาจักร) ได้ยกเลิกการให้เงินสนับสนุนเฉพาะสำหรับผู้โยกย้ายถิ่น แต่มีการจัดสรรเงินเพื่อชดเชยความด้อยโอกาสอย่างเช่น 'ภาวะขาดแคลน', 'การได้รับการศึกษาน้อยมาก่อนหน้า' และ 'ภาษาอังกฤษเป็นภาษาเพิ่มเติม'

ทรัพยากรเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนนักเรียนที่เป็นผู้โยกย้ายถิ่นและผู้ลี้ภัย มักจะมีอยู่เกินกว่าจำนวนที่คำนวณโดยสูตรการคำนวณพื้นฐาน รัฐบาลเดนมาร์กจัดสรรเงินกว่า 3 ล้านเหรียญสหรัฐในปี 2008-2011 สำหรับกิจกรรมและทรัพยากรเช่นผู้ให้คำปรึกษาที่โรงเรียนและที่บ้านเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างครอบครัวของผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศและโรงเรียน

บางประเทศมุ่งเป้าหมายการสนับสนุนไปที่โครงการด้านภาษาเกินกว่าเงินทุนที่ได้จากการคำนวณด้วยสูตรทางการเงิน โครงการการเรียนภาษาอังกฤษในประเทศสหรัฐอเมริกาจัดสรรเงินประมาณ 740 ล้านเหรียญสหรัฐในแต่ละปี อิงตามจำนวนผู้เรียนภาษาอังกฤษ และโรงเรียนใช้เงินนี้ในการจัดการสอนภาษาอังกฤษ อาจมีการให้การสนับสนุนเพิ่มเติมแก่ครูที่อาจจะประสบความยุ่งยากในการติดต่อเชื่อมโยงกับนักเรียนและครอบครัวที่เป็นผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศ

การสนับสนุนที่มุ่งเน้นไปที่นักเรียนโยกย้ายถิ่นและนักเรียนผู้ลี้ภัยโดยตรงอาจมองข้ามความท้าทายทางโครงสร้างและการบริหารจัดการของโรงเรียน ผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศและผู้ลี้ภัยที่มีการศึกษาต่ำกว่ามีแนวโน้มที่จะเกาะกลุ่มกันอยู่ในโรงเรียนในบริเวณใกล้เคียงซึ่งมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพออยู่แล้ว การให้แรงจูงใจเพื่อดึงดูดครูมายังโรงเรียนที่มีความต้องการด้วยเงินงบประมาณปกติของโรงเรียนอาจเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก ยิ่งไปกว่านั้น การตัดสินใจทางการเมืองอาจมีผลกระทบอย่างมากต่อการจัดหาเงินทุนเฉพาะกิจหรือการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมสำหรับโครงการอย่างเช่นในสหรัฐอเมริกา

โครงการการรู้หนังสือและภาษาเป็นหลักสำคัญในการร่วมเป็นส่วนหนึ่งสำหรับผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศและผู้ลี้ภัยที่เป็นผู้ใหญ่

ทักษะการรู้หนังสือของผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศและผู้ลี้ภัยมีความแตกต่างกันออกไป การสำรวจกลุ่มผู้ลี้ภัยในประเทศเยอรมนีในปี 2016 พบว่า 15% เป็นผู้ไม่รู้หนังสือ 34% รู้หนังสือที่ใช้อักษรละติน และอีก 51% รู้หนังสือที่ใช้อักษรอื่นๆ การรู้หนังสือทำให้ผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศและผู้ลี้ภัยรู้สึกว่าการได้รับการต้อนรับและเป็นส่วนหนึ่ง และมีความสามารถในการสื่อสารและตอบสนองความต้องการในชีวิตประจำวันของตนเองได้ ความสามารถในการภาษาประเทศเจ้าบ้านที่มีมากกว่าจะสัมพันธ์กับโอกาสในการทำงานที่มากกว่า สร้างรายได้มากกว่า และรายงานด้วยตนเองว่ามีสุขภาพที่ดีกว่า แต่โครงการขนาดใหญ่เกี่ยวกับการรู้หนังสือสำหรับผู้ใหญ่ที่เป็นผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศและผู้ลี้ภัยยังคงมีน้อย

เนื่องจากผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศและผู้ลี้ภัยมีความหลากหลาย โครงการควรมีความยืดหยุ่น และมีความเข้มข้น เนื้อหา และตารางเวลาที่แตกต่างกัน ผู้เรียนที่ไม่รู้หนังสือในภาษาที่หนึ่งต้องเผชิญกับความท้าทายเฉพาะ ประมาณการว่าผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษาในระบบหรือได้รับเพียงเล็กน้อยอาจใช้เวลามากกว่าถึงแปดเท่าในการเรียนรู้การอ่านในภาษาที่สองให้ได้ในระดับพื้นฐาน ในประเทศฟินแลนด์การที่ผู้ใหญ่ที่ไม่รู้หนังสือเรียนรู้ได้ช้าอาจเป็นเพราะการอบรมที่จัดให้มีระยะเวลาสั้นเกินไป

ครูต้องมีทักษะในการใช้สื่อที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเหล่านั้นตอบสนองต่อความท้าทายที่พวกเขาพบในชีวิตประจำวัน ในโครงการสำหรับผู้โยกย้ายถิ่นในกรุงเวียนนา ผู้เรียนจะนำเอกสารหรือสื่อจากที่ทำงานหรือจากบ้านที่พวกเขาอยากจะทำใจมาด้วย

การเรียนและการสอนการรู้หนังสือเบื้องต้นด้วยภาษาที่หนึ่งของผู้ใหญ่ที่โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศสามารถเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ ศูนย์การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ในประเทศนอร์เวย์เริ่มต้นการทำงานกับผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศที่มีการศึกษาสูงที่สุดให้เป็นผู้ช่วยในห้องเรียนการรู้หนังสือเบื้องต้น เพื่อเป็นการเชื่อมความเข้าใจระหว่างครูและผู้เรียน

การมีเงินสนับสนุนไม่เพียงพอทำให้เกิดข้อจำกัดในการดำเนินโครงการ โดยเฉพาะเมื่อทรัพยากรและการสนับสนุนจากรัฐบาลไม่สอดคล้องกับนโยบาย ดังเช่นในสหราชอาณาจักร ความยากจน ความกังวลเรื่องความปลอดภัย และการขาดโครงการที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมอาจยับยั้งไม่ให้บุคคลโดยเฉพาะสตรีมาเข้าเรียน การอยู่รวมตัวกันเฉพาะผู้ที่มาใหม่ในกลุ่มภาษาเดียวกันทำให้ไม่ได้เรียนรู้ภาษาอื่น และบางครั้งการโยกย้ายถิ่นก็เป็นลักษณะเพียงชั่วคราวทำให้ไม่มีแรงจูงใจในการเรียนภาษาใหม่

โครงการสอนภาษาควรจะปรับได้ มีความอ่อนไหวต่อวัฒนธรรม และมีทรัพยากรสนับสนุนที่เพียงพอ ในการวางแผนและการสอนควรรวมเอาผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศและผู้ลี้ภัยเข้าเป็นส่วนหนึ่งด้วย การออกแบบโครงการในประเทศนิวซีแลนด์มีการปรึกษาหารือกับอดีตผู้ลี้ภัยและผู้ลี้ภัยในปัจจุบันเกี่ยวกับลักษณะของหลักสูตรที่ควรจะเป็นและอุปสรรคในการเข้าเรียนหลักสูตรนั้น

เนื่องจากการจ้างงานเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศและผู้ลี้ภัยเมื่อพวกเขาเดินทางมาถึง การรวมเป็นส่วนหนึ่งและการพัฒนาทักษะทางภาษาอาจจะควบคู่ไปกับการทำงาน ในประเทศกาบูเวร์ดี โครงการสนับสนุนการรู้หนังสือและการอบรมผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศจากชุมชนแอฟริกาที่อาศัยอยู่ในประเทศกาบูเวร์ดีครอบคลุมเรื่องการรู้หนังสือ ภาษาปอร์ตุเกส และการอบรมวิชาชีพ เช่น ทักษะคอมพิวเตอร์และงานช่างไม้ หลักสูตรการรวมเป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลเยอรมนีรวมการสอนภาษาเยอรมัน 600 ชั่วโมง และผู้ลี้ภัยที่เรียนถึงระดับความสามารถปี 1 จะได้รับสิทธิการฝึกอบรมภาษาที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน

ผู้โยกย้ายถิ่นต้องการการศึกษาด้านการเงิน

ความรู้ความเข้าใจด้านการเงินในประเทศดั้งเดิมที่มีผู้โยกย้ายถิ่นออกและชุมชนผู้โยกย้ายถิ่นที่มีทักษะต่ำยังมีน้อย ทำให้ผู้โยกย้ายถิ่นออกนอกประเทศและผู้ลี้ภัยมีความเสี่ยงต่อการถูกหลอกลวงหรือฉวยประโยชน์ทางการเงิน ระบบการเงินและสวัสดิการในประเทศเจ้าบ้านรวมถึงช่องทางส่งเงินกลับประเทศ อาจจะไม่ชัดเจนหรือคลุมเครือหรือไม่ชัดเจนในช่วงแรก

โครงการริเริ่มระดับโลก เช่น โครงการเครือข่ายนานาชาติเรื่องการศึกษาด้านการเงินของไอซีดีดีรวมเอาผู้โยกย้ายถิ่นเข้าในวาระเพื่อส่งเสริมการเป็นส่วนหนึ่งทางการเงิน โครงการการศึกษาด้านการเงินสำหรับผู้โยกย้ายถิ่นมักจะเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนร่วมหลายภาคส่วน ทั้งนานาชาติ รัฐบาล องค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ และภาคเอกชน

ประเทศอินโดนีเซียเริ่มใช้ยุทธศาสตร์ความรู้ด้านการเงินแห่งชาติในปี 2013 ซึ่งมีที่มาจากข้อมูลโครงการความร่วมมือกับธนาคารโลก ซึ่งจัดการอบรมซึ่งเน้นไปที่เมื่อผู้โยกย้ายถิ่นต้องการตัดสินใจทางการเงินครั้งสำคัญ มูลนิธิโมริโอกันเพื่อการศึกษาด้านการเงินร่วมมือกับองค์กรแรงงานระหว่างประเทศจัดตั้งโครงการการศึกษาด้านการเงินสำหรับผู้โยกย้ายถิ่นเข้าในประเทศโมร็อกโก ส่วนในประเทศโรมาเนีย องค์กรระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐานมีโครงการริเริ่มร่วมกับมูลนิธิมาสเตอร์การ์ดเพื่อสนับสนุนการรวมผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศและผู้ลี้ภัยเข้าเป็นส่วนหนึ่ง โดยให้ความสำคัญกับกลุ่มเปราะบาง เช่น เด็ก สตรี และบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ

แม้จะมีความรู้ความเข้าใจด้านการเงินดี แต่ผู้โยกย้ายถิ่นอาจจะไม่คุ้นเคยกับคำศัพท์ทางการเงินและลักษณะของผลิตภัณฑ์ทางการเงิน พวกเขาอาจไม่มีความเชื่อมั่นในสถาบันการเงินทั้งในบ้านเกิดและในชุมชนซึ่งให้ที่พักพิง ผู้โยกย้ายถิ่นที่ไม่มีเอกสารและผู้ลี้ภัยที่เพิ่งเดินทางมาถึงมักกลัวว่าข้อมูลที่จะต้องให้เพื่อใช้บริการทางการเงินจะถูกนำมาใช้เพื่อระบุตัวหรือเนรเทศพวกเขากลับประเทศ อุตสาหกรรมทางการเงินไม่มีผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องหรือตอบสนองกับวัฒนธรรมของผู้โยกย้ายถิ่นและสำหรับครอบครัวที่อยู่ทางบ้าน

ผลกระทบของการศึกษาด้านการเงินต่อสถานะทางเศรษฐกิจของผู้โยกย้ายถิ่นยังมีความหลากหลาย รายงานการศึกษาเกี่ยวกับผู้โยกย้ายถิ่นชาวอินเดียในประเทศกาตาร์พบว่าการศึกษาด้านการเงินมีผลต่อการตัดสินใจทางการเงินเพียงเล็กน้อย รายงานการศึกษาในประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์พบว่าโครงการความรู้ความเข้าใจด้านการเงินไม่ได้มีผลกับการใช้บริการทางการเงินแบบเป็นทางการมากนัก

การพลัดถิ่น

จำนวนผู้พลัดถิ่นอยู่ในระดับสูงสุดนับตั้งแต่สิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา ผู้พลัดถิ่นมีแนวโน้มที่จะมาจากส่วนที่ยากจนที่สุดและเข้าถึงบริการได้น้อยที่สุดของโลก ความเปราะบางของบุคคลเหล่านี้ยิ่งแย่ลงไปอีกเมื่อการพลัดถิ่นทำให้พวกเขาสูญเสียโอกาสทางการศึกษา

มีผู้ลี้ภัยจำนวน 19.9 ล้านคน ภายใต้การคุ้มครองของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ ซึ่ง 52% ในจำนวนนี้มีอายุต่ำกว่า 18 ปี มีผู้ลี้ภัยชาวปาเลสไตน์จำนวน 5.4 ล้านคน ภายใต้การคุ้มครองของสำนักงานบรรเทาทุกข์และจัดหางานของสหประชาชาติสำหรับผู้ลี้ภัยปาเลสไตน์ในตะวันออกไกล ประมาณ 39% ของผู้ลี้ภัยอาศัยอยู่ในศูนย์ที่มีการจัดการตั้งที่อยู่อาศัยเอง หรืออาศัยในค่ายผู้พักพิงชั่วคราวซึ่งโดยส่วนใหญ่อยู่ในอนุภูมิภาคซาราในแอฟริกา จำนวนผู้ลี้ภัยที่เหลือส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในที่พักในเขตเมือง

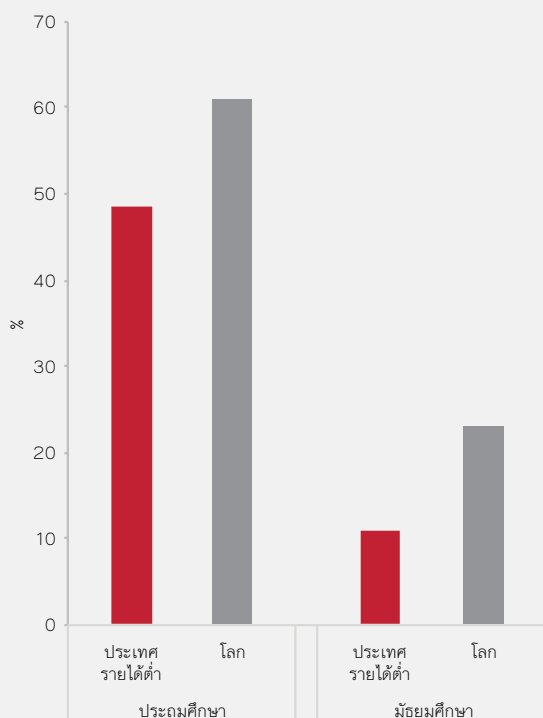
ความขัดแย้งทำให้ประชากร 40 ล้านคน กลายเป็นผู้พลัดถิ่นภายในประเทศซึ่งมีจำนวนมากที่สุดในประเทศซีเรีย ประชากรอีก 19 ล้านคน กลายเป็นผู้พลัดถิ่นเนื่องจากภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยส่วนใหญ่อยู่ในประเทศจีน

“ความเปราะบางของผู้พลัดถิ่นโดยไม่สมัครใจยิ่งแย่ลงไปอีกเมื่อพวกเขาสูญเสียโอกาสทางการศึกษา”

แผนภาพที่ 3:

ยุวชนผู้ลี้ภัยในประเทศรายได้ต่ำเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาเพียง 11%

เปอร์เซ็นต์ของผู้ลี้ภัยอายุ 5 ถึง 17 ปีที่เข้าเรียน, แบ่งตามระดับการศึกษา, ปี 2017

GEM StatLink: <http://bit.ly/fig4.2>

ที่มา: สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (2018)

การศึกษาสำหรับผู้พลัดถิ่นยังล่าช้าทั้งในด้านการเข้าถึงและคุณภาพ

การประเมินสถานะทางการศึกษาของผู้พลัดถิ่นเป็นสิ่งที่ท้าทาย สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติประมาณว่าผู้ลี้ภัยมีอัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษา 61% และระดับมัธยมศึกษา 23% ในกลุ่มประเทศรายได้ต่ำมีอัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาต่ำกว่า 50% และระดับมัธยมศึกษา 11% (แผนภาพที่ 3) โดยภาพรวมในปี 2017 ผู้ลี้ภัยอายุระหว่าง 5 ถึง 17 ปีจำนวนประมาณ 4 ล้านคน ไม่ได้เรียนหนังสือ

อัตราการเข้าเรียนของผู้ลี้ภัยอาจแตกต่างกันอย่างมากในแต่ละประเทศ อัตราการเข้าเรียนรวมระดับมัธยมศึกษาสำหรับผู้ลี้ภัยในประเทศเอธิโอเปียในปี 2016 แตกต่างกันไปตามเขตต่างๆ ตั้งแต่ 1% ในซามาราถึง 47% ในจิจกา ในประเทศปากีสถาน อัตราการเข้าเรียนสุทธิระดับประถมศึกษาในปี 2011 ของผู้ลี้ภัยชาวอัฟกานิสถาน (29%) ไม่ถึงครึ่งหนึ่งของตัวเลขระดับชาติ (71%) สำหรับเด็กหญิงผู้ลี้ภัยชาวอัฟกานิสถานอัตรานี้ (18%) นอกจากจะสูงไม่ถึงครึ่งหนึ่งของเด็กชายแล้ว (39%) ยังต่ำกว่าอัตราการเข้าเรียนสุทธิระดับประถมศึกษาของเด็กหญิงในประเทศอัฟกานิสถานอีกด้วย ส่วนใหญ่แล้วผู้ลี้ภัยจะอยู่ในพื้นที่ด้อยโอกาสของประเทศเจ้าบ้าน ผู้ลี้ภัยในประเทศยูกันดาที่มาจากประเทศซูดานใต้ตั้งถิ่นฐานในอนุภูมิภาคไนล์ตะวันตกที่ยากจน ซึ่งในปี 2016 มีอัตราการเข้าเรียนสุทธิระดับมัธยมศึกษาไม่ถึงครึ่งหนึ่งของอัตราของประเทศ

ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาสำหรับผู้โยกย้ายถิ่นมีไม่มากนัก และเมื่อมีก็ยังไม่ชัดเจน ในศูนย์ผู้ลี้ภัยดาบในประเทศเคนยา 8% ของครูที่สอนระดับประถมศึกษาได้ผ่านการรับรองการเป็นครูแห่งชาติ และครู 6 ใน 10 คนที่สอนผู้โยกย้ายถิ่นไม่ผ่านการอบรม

การติดตามเส้นทางการศึกษาของผู้พลัดถิ่นภายในประเทศเป็นเรื่องยาก

ในหลายประเทศที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง การพลัดถิ่นภายในประเทศทำให้ระบบการศึกษาซึ่งด้อยประสิทธิภาพอยู่แล้วต้องชะงักไปอีก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไนจีเรียมีการประเมินความต้องการทางการศึกษาครั้งล่าสุด พบว่า 28% ของโรงเรียน 260 โรงเรียน ได้รับความเสียหายจากกระสุนปืนหรือระเบิด 20% ถูกวางเพลิง 32% ถูกปล้น และ 29% อยู่ใกล้กับกลุ่มติดอาวุธหรือค่ายทหาร

สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติรายงานว่า ในเดือนมกราคม ปี 2018 ประเทศยูเครนมีประชาชน 1.8 ล้านคน ที่เป็นผู้พลัดถิ่น สถาบันการศึกษาในเมืองดนีโปร คาร์คิฟ เคียฟ และซาปอริซเซีย ซึ่งเป็นที่อยู่ของผู้พลัดถิ่นภายในประเทศส่วนใหญ่ ขาดแคลนพื้นที่ห้องเรียนและอุปกรณ์ เพื่อแก้ปัญหานี้รัฐบาลจึงได้สร้างสถานที่เพิ่มเติมสำหรับโรงเรียน ย้ายมหาวิทยาลัยรัฐออกจากพื้นที่ที่ขัดแย้ง ปรับกระบวนการรับสมัครให้ง่ายขึ้น สนับสนุนค่าเล่าเรียน และสร้างแรงจูงใจ เช่น ให้เงินกู้ยืมและหนังสือแบบเรียนแก่ผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ

ภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยเฉพาะในเอเชียและแปซิฟิกทำให้การศึกษาหยุดชะงักเช่นกัน ประเทศฟิลิปปินส์มีภัยได้ฝนเฉลี่ยปีละ 20 ลูกและมีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดภูเขาไฟระเบิด แผ่นดินไหว และแผ่นดินถล่ม ฟิลิปปินส์ใช้มาตรการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ และมีโรงเรียนด้านพายุได้ฝนซึ่งมีสื่อการเรียนการสอนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้การเรียนเพิ่มขึ้น 0.3 ปีโดยเฉลี่ย

ผู้ลี้ภัยต้องได้รับการครอบคลุมในระบบการศึกษาแห่งชาติ

เมื่อเผชิญกับวิกฤต รัฐบาลส่วนใหญ่ใช้วิธีการตอบสนองด้วยการจัดการศึกษาให้กับประชากรผู้พลัดถิ่นด้วยระบบคู่ขนาน แต่ความคิดเห็นส่วนใหญ่เห็นว่าวิธีการนี้ไม่ใช่ทางออกที่ยั่งยืน เนื่องจากการพลัดถิ่นมักจะมีระยะเวลายาวนาน การจัดระบบการศึกษาคู่ขนานมักจะขาดครูที่มีคุณสมบัติเหมาะสม การทดสอบไม่สามารถใช้รับรองอย่างเป็นทางการได้ และแหล่งเงินทุนมีความเสี่ยงที่จะถูกระงับโดยทราบล่วงหน้าเพียงไม่นาน

ยุทธศาสตร์การศึกษาโลกปี 2012-2016 ของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ เรียกร้องให้ประเทศต่างๆ ให้โอกาสทางการเรียนรู้ที่มีการรับรองคุณภาพแก่เด็กลี้ภัยเป็นครั้งแรกเพื่อให้สามารถศึกษาอย่างต่อเนื่องได้ วัตถุประสงค์คือเพื่อครอบคลุมผู้ลี้ภัยในระบบการศึกษาแห่งชาติเพื่อให้เด็กเหล่านี้สามารถเข้าเรียนร่วมกับเด็กท้องถิ่นในห้องเรียนเดียวกันตามชั้นเรียนที่เหมาะสมกับอายุหลังจากผ่านการเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมระยะสั้นมาแล้วหากมีความจำเป็น แต่ระดับของการครอบคลุมผู้ลี้ภัยในระบบมีความแตกต่างกันไปตามบริบทของการพลัดถิ่น เช่น สภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ทรัพยากรที่มี และความสามารถในการรองรับของระบบ

“

ระดับของการครอบคลุมผู้ลี้ภัยในระบบ มีความแตกต่างกันไปตามบริบทของการพลัดถิ่น ซึ่งได้รับผลจากสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ทรัพยากรที่มี และความสามารถในการรองรับของระบบ

”

ในบางกรณี การครอบคลุมผู้ลี้ภัยในระบบมีลักษณะแบบค่อยเป็นค่อยไป ประเทศตุรกีซึ่งมีจำนวนผู้ลี้ภัยอยู่ 3.5 ล้านคน เริ่มจากการรับรองคุณภาพโรงเรียนที่ไม่ใช่ของรัฐให้เป็นศูนย์การศึกษาชั่วคราว จากนั้นกำหนดประเภทให้ศูนย์เหล่านี้เป็นโรงเรียนเพื่อการเปลี่ยนผ่าน และภายในปี 2020 จะมีการรับเด็กชาวซีเรียทั้งหมดเข้าในโรงเรียนของรัฐ ในกรณีอื่นๆ พันธกิจของรัฐบาลยังขาดความต่อเนื่อง นโยบายการครอบคลุมผู้ลี้ภัยชาวอัฟกานิสถานในประเทศอิหร่านมีการหยุดชะงักเป็นระยะในช่วงสี่ทศวรรษที่ผ่านมา

ในหลายกรณี การครอบคลุมผู้ลี้ภัยในระบบการศึกษาไม่สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์ถึงแม้จะมีความตั้งใจจริงก็ตาม ผู้ลี้ภัยอาจจะใช้หลักสูตรการศึกษา การประเมิน และภาษาที่ใช้ในการสอนเหมือนกับเจ้าของประเทศ แต่ก็ยังครอบคลุมเพียงแค่บางส่วนเท่านั้นเนื่องจากยังคงถูกแบ่งแยกทางภูมิศาสตร์ เช่น ในค่ายในประเทศเคนยา หรือข้อจำกัดด้านความสามารถ เช่น ในโรงเรียนสองล้อในประเทศเลบานอนและจอร์แดน แม้กระทั่งประเทศที่มีทรัพยากรมากกว่า เช่น กรีซก็ยังเผชิญความท้าทายในการจัดการศึกษาให้กับผู้ลี้ภัยผ่านระบบแห่งชาติ

ในหลายบริบท การศึกษาสำหรับผู้ลี้ภัยยังถูกจัดแยกต่างหาก ระบบการศึกษาของปาเลสไตน์เป็นตัวอย่างหนึ่งที่ชัดเจน ผู้ลี้ภัยชาวบรูไนในประเทศแทนซาเนียและผู้ลี้ภัยชาวกะเหรี่ยงจากประเทศเมียนมาร์ในประเทศไทยเข้าเรียนแยกต่างหากในโรงเรียนการศึกษานอกโรงเรียนในชุมชนหรือโรงเรียนเอกชน

ต้องขจัดอุปสรรคต่างๆในการครอบคลุมผู้ลี้ภัยไว้ในระบบการศึกษา

การครอบคลุมผู้ลี้ภัยในระบบการศึกษาแห่งชาติจะยากที่สุดในบริบทที่ความสามารถมีจำกัดและมีความจำเป็นต้องประสานงานและวางแผนอย่างมาก แผนจะต้องตระหนักถึงประเด็นปัญหาต่างๆ ตั้งแต่การไม่มีเอกสารไปจนถึงทักษะทางภาษาที่จำกัด และจากการทำให้เส้นทางการศึกษาหยุดชะงักไปจนถึงการเกิดความยากจน

“ การขาดเอกสารสำคัญ อุปสรรคทางภาษา การพลาดโอกาสทางการศึกษา และค่าใช้จ่ายแฝง ขัดขวางการครอบคลุมผู้ลี้ภัยเข้าในระบบอย่างสมบูรณ์ ”

สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการวางแผนด้านการศึกษาของยูเนสโกได้จัดทำคำแนะนำเกี่ยวกับแผนการศึกษาช่วงเปลี่ยนผ่าน ซึ่งเน้นความต้องการที่เร่งด่วนและการรวมผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่นภายในประเทศเข้าเป็นส่วนหนึ่ง ประเทศชาติเป็นประเทศแรกที่พัฒนาแผนนั้นขึ้นในปี 2013 และในปี 2018 รัฐบาลได้เปลี่ยนสถานะของโรงเรียน 108 โรงเรียนค่าย และสถานที่สำหรับผู้ลี้ภัย 19 แห่งให้เป็นโรงเรียนทั่วไปของรัฐ

ผู้ลี้ภัยมักมีเอกสารไม่ครบถ้วนซึ่งทำให้การเข้าถึงระบบการศึกษาของชาติเป็นไปได้ยาก ในประเทศจอร์แดนผู้ลี้ภัยจะต้องมี “บัตรบริการ” ในการเข้าโรงเรียน และการมีบัตรนี้ได้จะต้องมีสติบัตร อย่างไรก็ตามในปลายปี 2016 จอร์แดนอนุญาตให้เด็กสามารถเข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐได้โดยไม่ต้องมีบัตรบริการ

การขาดความรู้เรื่องภาษาท้องถิ่นเป็นอุปสรรคอีกประการหนึ่ง ผู้ลี้ภัยชาวบรูไนในประเทศวันดาเข้าเรียนหลักสูตรปฐมวัยเป็นเวลาหกเดือน และเข้าเรียนในโรงเรียนรัฐเมื่อระดับภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ดี ห้องเรียนเตรียมความพร้อมที่จัดในประเทศเยอรมนีก็สามารถช่วยได้ แต่ระยะเวลาที่ยาวนานอาจผลักดันให้ผู้ลี้ภัยหลุดออกจากระบบการศึกษาได้ ความจำเป็นด้านภาษาที่ผู้ลี้ภัยให้ความสำคัญไม่ได้มีเฉพาะการสื่อสารด้วยวาจา แต่ยังรวมถึงการสื่อสารที่ไม่ใช่ทางวาจาที่พวกเขาจะเรียนรู้ได้โดยผ่านการปฏิสัมพันธ์กับชุมชนเจ้าบ้านเท่านั้น

โครงการการศึกษาควรมีหลากหลายประเภท เช่น การศึกษาเพื่อเชื่อมโยง ปรับปรุง ตามให้ทัน และเร่งรัด เพื่อช่วยให้เด็กพลัดถิ่นเข้าถึงระบบการศึกษาหรือเข้ามาใหม่ได้ โครงการเรียนเร่งรัดในเมืองดาบของสภาผู้ลี้ภัยแห่งนอร์เวย์ย่อหลักสูตรแปดปีของเคนยาให้เหลือสี่ปี โดยผู้เรียนสามารถเข้าหรือออกจากโครงการได้หลายครั้ง โครงการช่วยให้การเข้าถึงการศึกษาของเด็กชายสูงชันแต่ผลกับเด็กหญิงจะน้อยกว่า จะเป็นการดีหากรัฐบาลจะเป็นผู้จัดการโครงการเช่นนี้ โดยรวมเข้าไว้ในแผนภาคการศึกษา

ถึงแม้ว่าการศึกษาจะเป็นแบบไม่เสียค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าหนังสือแบบเรียนและค่าเดินทางก็อาจสูง โครงการนำร่องในประเทศเลบานอนซึ่งสนับสนุนเงินค่าเดินทางและชุดเชयरายได้ที่เสียไปเมื่อเด็กไปโรงเรียนแทนที่จะไปทำงาน ทำให้การเข้าเรียนของเด็กเพิ่มขึ้น 0.5 ถึง 0.7 วันต่อสัปดาห์ หรือประมาณ 20% รัฐบาลตุรกีมีการให้เงินสนับสนุนแบบมีเงื่อนไขแก่ผู้ลี้ภัยซึ่งเงินนี้ไปถึงเด็กชาวซีเรีย 368,000 คน ในปี 2018

ครูเป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จในการให้การศึกษาที่ครอบคลุม

การขาดแคลนครูโดยเฉพาะครูที่มีคุณภาพเกิดขึ้นในสภาพการพลัดถิ่นที่แตกต่างกัน การที่นักเรียนชาวซีเรียทุกคนจะเข้าเรียนในประเทศตุรกีได้ต้องมีครูเพิ่ม 80,000 คน ในเยอรมนีต้องการนักการศึกษาอีก 18,000 คน และครูอีก 24,000 คน ยูกันดาต้องการครูระดับประถมศึกษาอีก 7,000 คน เพื่อการศึกษาของผู้ลี้ภัย

การจ่ายค่าตอบแทนครูที่เท่าเทียมและตรงเวลาจะทำให้สามารถจัดหาและคงจำนวนครูที่เหมาะสมไว้ รวมทั้งสร้างแรงจูงใจด้วย แต่รัฐบาลและผู้ร่วมให้ทุนสนับสนุนด้านมนุษยธรรมทั้งหลายมักจะมึงบประมาณจำกัดและมีวงรอบการให้เงินสนับสนุนที่สั้น ทำให้อาจมีปัญหาในการจ่ายเงินเดือนครู การจ่ายเงินจ้างครูอาสาสมัครซึ่งเป็นผู้ลี้ภัยเป็นเรื่องที่มักพบได้ทั่วไป แต่ความแตกต่างในเรื่องจำนวนเงินที่จ่ายอาจทำให้เกิดความขัดแย้งได้

ครูในบริบทของการพลัดถิ่นต้องได้รับการอบรมเพื่อรับมือกับสภาพห้องเรียนที่มีผู้เรียนหนาแน่น มีหลายกลุ่มอายุ และหลายภาษา แต่ครูมักจะได้รับ การสนับสนุนเป็นครั้งคราวเท่านั้น ในประเทศเลบานอน 55% ของครูและเจ้าหน้าที่ได้เข้าอบรมพัฒนาวิชาชีพในช่วงสองปีที่ผ่านมาถึงแม้ว่าเด็กนักเรียนผู้ลี้ภัยจะมีผลกระทบต่อการสอนอยู่ทุกวัน วิธีการ

“ ครูในบริบทของการพลัดถิ่น ต้องได้รับการอบรมเพื่อรับมือกับสภาพห้องเรียนที่มีผู้เรียนหนาแน่น มีหลายกลุ่มอายุ และหลายภาษา แต่ครูมักจะได้รับ การสนับสนุนเป็นครั้งคราวเท่านั้น ”

เพื่อเพิ่มจำนวนครูที่ขาดเนื่องจากปริมาณผู้ลี้ภัยที่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก

เพื่อช่วยสนับสนุนครูในค่ายคามา ประเทศเคนยามีหลากหลาย เช่น อนุปรัชญาด้านการสอนอย่างเป็นทางการและหลักสูตรประกาศนียบัตรที่จัดโดยมหาวิทยาลัยแห่งชาติ หรือหลักสูตรไม่เป็นทางการและยังไม่ได้รับการรับรองสำหรับครูระดับประถมศึกษาในภาวะวิกฤต ซึ่งจัดโดยเครือข่ายระหว่างหน่วยงานเพื่อการศึกษาในภาวะฉุกเฉิน

ครูที่เป็นผู้ลี้ภัยมักจะไม่สามารถเข้าร่วมในโครงการฝึกอบรมระดับชาติ เนื่องจากกฎเกณฑ์ทางวิชาชีพเกี่ยวกับสิทธิในการทำงานบางประเทศสนับสนุนให้ครูที่เป็นผู้ลี้ภัยกลับเข้าทำงาน ประเทศซาอุดีอาระเบียและให้หนังสือรับรองครูชาวซูดานเพื่อทำงานในโรงเรียนในประเทศ โครงการครูผู้ลี้ภัยของมหาวิทยาลัยพอสต์ดัม ในประเทศเยอรมนี มีจุดประสงค์เพื่อช่วยให้ครูชาวซีเรียและครูผู้ลี้ภัยจากชาติอื่นๆ สามารถกลับไปสอนได้

อัตราการเกิดภาวะป่วยทางจิตจากเหตุการณ์รุนแรงในนักเรียนมีตั้งแต่ 10 ถึง 25% ในประเทศรายได้สูง และสูงถึง 75% ในประเทศรายได้ต่ำและรายได้ปานกลาง หากนักเรียนไม่สามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพจิตได้ โรงเรียนอาจเป็นสถานที่เดียวที่จะสามารถให้ความช่วยเหลือด้านนี้ อย่างไรก็ตาม การช่วยเหลือในโรงเรียนจะเกินความสามารถของครู จึงจำเป็นต้องมีนักบำบัดที่ได้รับการอบรมเฉพาะทาง แต่ครูสามารถให้การสนับสนุนด้านจิตสังคมโดยการสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัยและช่วยเหลือผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนและกิจกรรมทางจิตสังคมที่มีการออกแบบไว้ล่วงหน้า ครูต้องได้รับการพัฒนาทางวิชาชีพด้านการบริหารจัดการห้องเรียนและระบบการส่งต่อ

ผู้ลี้ภัยต้องการการศึกษาปฐมวัย

โครงการที่เหมาะสมซึ่งรวมถึงการศึกษาและการดูแลระดับปฐมวัยเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กเล็กในบริบทที่มีความรุนแรงเนื่องจากอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่มีความมั่นคงและไม่เอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโต แต่สภาพการพลัดถิ่นหลายแห่งก็ไม่สามารถตอบสนองความต้องการด้านการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยได้

รายงานการศึกษาในประเทศกลุ่มรายได้ปานกลางระดับสูงและกลุ่มรายได้สูงแปดประเทศ พบว่า การตอบสนองความต้องการของผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยซึ่งเป็นเด็กเล็กยังมีน้อยมาก แสดงให้เห็นถึงการไม่เห็นความสำคัญในการสร้างนโยบายระดับชาติและความรับผิดชอบในการวางแผนและการปฏิบัติที่ยังไม่ชัดเจน การทบทวนแผนความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและผู้ลี้ภัย 26 แผนพบว่าเกือบครึ่งหนึ่งของแผนทั้งหมดไม่มีการพูดถึงการเรียนรู้หรือการศึกษาสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี และน้อยกว่าหนึ่งในสามของแผนทั้งหมดมีการพูดถึงการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาหรือการศึกษาและการดูแลระดับปฐมวัย

องค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐเป็นผู้ลดช่องว่างเหล่านี้ คณะกรรมการความช่วยเหลือและภัยพิบัติชาติได้จัดทำโครงการนำร่องห้องเรียนเหยี่ยวา ซึ่งเป็นการศึกษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนเพื่อเด็กชาวคองโกในค่ายในประเทศบูรุนดีและแทนซาเนีย โครงการนี้มีการปรับสำหรับประเทศเลบานอนในปี 2014 และขณะนี้ได้สอนเด็กก่อนวัยเรียน 3,200 คน และอบรมครูไป 128 คน หลังจากการทดลองโครงการไปสี่เดือน ผู้เข้าร่วมอายุ 3 ปีแสดงให้เห็นถึงทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะทางสังคมและอารมณ์ ทักษะของสมองด้านการจัดการ และทักษะทางภาษาและการคำนวณเบื้องต้นที่ดีขึ้น

บางประเทศได้พัฒนาความร่วมมือกับผู้ดำเนินการในท้องถิ่นและองค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐหลายแห่ง รัฐบาลเอธิโอเปียสนับสนุนเด็กผู้ลี้ภัยสามจากห้าคนอายุระหว่าง 3 ถึง 6 ปี ในศูนย์การดูแลและการศึกษาเด็กปฐมวัยในค่าย 80 แห่ง และโรงเรียนอนุบาลของรัฐและเอกชน 150 แห่ง ในกรุงแอดดิสอาบาบา รัฐบาลเยอรมนีมีแผนการศึกษาสำหรับผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยโดยร่วมมือกับผู้ดำเนินการในระดับรองจากรัฐบาล และมีแผนที่จะลงทุนกว่า 400 ล้านดอลลาร์ใน ปี 2017-2020 เพื่อขยายโครงการการดูแลและการศึกษาเด็กปฐมวัยและเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่

การศึกษาสำหรับผู้ลี้ภัยที่มีความพิการมีความเสี่ยงเฉพาะ

กฎหมายระหว่างประเทศได้รับรองสิทธิทางการศึกษาของเด็กผู้ลี้ภัยที่มีความพิการ แต่ยังไม่ค่อยมีการให้บริการที่เหมาะสม ความพิการมักถูกประเมินจากการวิเคราะห์ด้วยสายตา การประเมินทางการแพทย์ หรือข้อมูลที่ให้โดยสมัครใจ ซึ่งทำให้มีการประเมินลักษณะและอัตราการพิการในกลุ่มประชากรพลัดถิ่นที่ต่ำกว่าความเป็นจริง กลไกใหม่ๆ ใช้คำถามที่เป็นระบบและดูหน้าที่การทำงานของร่างกาย เช่น คำถามที่พัฒนาโดยกลุ่มวอชิงตัน

ประสบการณ์ความพิการจะแตกต่างกันไปตามความบกพร่องและการอำนวยความสะดวกที่มี การทำการศึกษาในกลุ่มชาวอัฟกานิสถานในประเทศปากีสถานพบว่าผู้ที่มีมองเห็นลำบากมีแนวโน้มที่จะเข้าโรงเรียนมากที่สุด (52%) และผู้ที่ดูแลตนเองลำบากมีแนวโน้มที่จะเข้าเรียนน้อยที่สุด (7.5%)

“
ในพื้นที่การพลัดถิ่นมีโรงเรียน
เฉพาะทางน้อยมากและส่วนใหญ่
จะเก็บค่าเล่าเรียน

”

การเข้าถึงทางกายภาพที่เป็นไปได้ยาก ทั้งด้วยระยะทางและสิ่งอำนวยความสะดวก และการที่ครูไม่ได้รับการอบรมอย่างเหมาะสมเป็นอุปสรรคสำคัญสำหรับเด็กผู้ลี้ภัยที่มีความพิการ ดังเช่นที่พบในประเทศอินโดนีเซียและมาเลเซีย ในพื้นที่การพลัดถิ่นมีโรงเรียนเฉพาะทางน้อยมากและส่วนใหญ่จะเก็บค่าเล่าเรียน ความพิการอาจถูกปกปิดหรือไม่ได้รับการรายงานเนื่องจากความกลัวว่าสังคมจะไม่ยอมรับ หรือถูกปฏิเสธจากเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองหรือเจ้าหน้าที่รัฐ แต่ความท้าทายเหล่านี้สามารถแก้ไขได้ ค่ายผู้ลี้ภัยแห่งใหม่ๆ มีโครงสร้างพื้นฐานที่เข้าถึงได้ เช่น ในประเทศจอร์แดน

การหาจุดแข็งและการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนเจ้าบ้านและผู้ลี้ภัยเป็นสิ่งสำคัญ โครงการขององค์กรสหพันธ์ผู้พิการแห่งประเทศไทยกันดารมุ่งหมายให้ผู้ลี้ภัยที่มีความพิการได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนา สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทยกันดารมีการจัดโรงเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องด้านการได้ยินใกล้ๆ กับสถานที่อยู่อาศัยของผู้ลี้ภัยสองแห่ง

เทคโนโลยีสามารถสนับสนุนการศึกษาสำหรับผู้พลัดถิ่น

การพลัดถิ่นโดยไม่สมัครใจมักทำให้ระบบการศึกษาไม่สามารถรองรับไหว ทางออกด้านเทคโนโลยีซึ่งสามารถขยายเพิ่ม มีความรวดเร็ว คล่องตัว และเคลื่อนย้ายได้ง่าย อาจเหมาะสมที่จะชดเชยการขาดแคลนทรัพยากรทางการศึกษาที่ได้มาตรฐาน โครงการเครือข่ายโรงเรียนเร่งด่วน ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างองค์กรข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติกับบริษัทโวดาโฟน สามารถเข้าถึงนักเรียนกว่า 40.00 คน และครูกว่า 600 คน ในประเทศคองโก เคนยา ซูดานใต้ และแทนซาเนีย โดยการให้อินเทอร์เน็ต ไฟฟ้า และเนื้อหาความรู้แบบดิจิทัล

ความท้าทายของโครงการเหล่านี้ คือ ทรัพยากรที่จัดหาให้มักจะไม่สอดคล้องกับหลักสูตรของประเทศ แต่ก็มีกรณียกเว้น เช่น โครงการแทปซูรา (ซอลส์) ในประเทศเลบานอน ซึ่งมีสื่อออนไลน์สำหรับโรงเรียนก่อนประถมศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรปี 2015 สื่อนี้พัฒนา มาจากระบบการจัดการการเรียนรู้มูเดิล ซึ่งมีทั้งภาษาอาหรับิก อังกฤษ และฝรั่งเศส

เทคโนโลยียังสามารถช่วยสนับสนุนด้านจิตสังคมได้ 'กล่องความคิด' ซึ่งพัฒนาโดยความร่วมมือขององค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐชื่อห้องสมุดไร้พรมแดนและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติมีสื่อด้านข้อมูลและวัฒนธรรมพร้อมกับเนื้อหาทางการศึกษา การประเมินเชิงคุณภาพในค่ายในประเทศบูรุนดีสองแห่ง ซึ่งมีผู้ลี้ภัยชาวคองโกพบว่ามีผลบวกในด้านความยืดหยุ่น

โครงการส่วนใหญ่สนับสนุนการพัฒนาด้านวิชาชีพของครู โครงการการศึกษาของครูในประเทศไนจีเรียของยูเนสโก โดยความร่วมมือกับบริษัทโนเกีย ช่วยครูประถมศึกษาในการวางแผนบทเรียน ถามคำถามที่กระตุ้นการเรียนรู้ และกระตุ้นคำตอบที่มีการวิเคราะห์ และประเมินนักเรียนในชั้นเรียนภาษาอังกฤษและการรู้หนังสือ

โครงการริเริ่มด้านเทคโนโลยีมีความท้าทายหลายประการ โดยมากโครงการเหล่านี้ต้องการลงทุนเบื้องต้นสูง และไม่ใช่ทุกคนที่มีไฟฟ้าและการเชื่อมต่อที่เพียงพอ สิ่งสำคัญคือเทคโนโลยีไม่สามารถแทนที่การเรียนรู้ในระบบได้ องค์กรระหว่างประเทศต้องสร้างความมั่นใจว่าโครงการริเริ่มเหล่านี้มีการประสานงานที่ดีและมีเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการรวมผู้ลี้ภัยเข้าในระบบการศึกษาแห่งชาติ

จัดโครงการริเริ่มระดับอุดมศึกษาที่หลากหลายเพื่อผู้ลี้ภัย

โอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพิ่มโอกาสการจ้างงานให้กับผู้ลี้ภัย และส่งผลให้มีการเข้าเรียนและการคงอยู่ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา แต่การเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาของผู้ลี้ภัยยังคงมีประมาณ 1% เท่านั้น การเข้าถึงการอุดมศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉินมักถูกละเลยและจะได้รับความสนใจเฉพาะในกรณีการพลัดถิ่นที่มีระยะเวลานาน สิทธิด้านการอุดมศึกษาของผู้ลี้ภัยมักได้รับการตีความว่าเป็นเพียงการไม่เลือกปฏิบัติเท่านั้น

“
มีผู้ลี้ภัยเพียง 1%
เท่านั้นที่เข้าเรียน
ระดับอุดมศึกษา

โครงการริเริ่มที่ใช้เทคโนโลยีสามารถเข้าถึงประชากรพลัดถิ่น สมาคมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงในสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งจัดตั้งโดยสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติกับมหาวิทยาลัยเจนีวา รวมการเรียนรู้แบบต่อหน้าและแบบออนไลน์เข้าด้วยกัน และให้บริการแก่นักศึกษา 6,500 คน นับตั้งแต่ปี 2010

”

โครงการทุนการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ลี้ภัยอื่นๆ มีกองทุนอัลเบิร์ต ไอน์สไตน์เพื่อการศึกษาของผู้ลี้ภัย ซึ่งสนับสนุนผู้ลี้ภัยผ่านสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติตั้งตั้งแต่ปี 1992 พื้นที่

ครอบคลุมของโครงการปรับได้ตามการโยกย้ายและความต้องการด้านการศึกษาของผู้ลี้ภัย ปัจจุบันโครงการที่ใหญ่ที่สุดอยู่ในประเทศเอธิโอเปีย อิหร่าน เลบานอน และตุรกี

โครงการทุนการศึกษาอื่นๆ ให้โอกาสผู้ลี้ภัยศึกษาในประเทศรายได้สูง โครงการนักเรียนผู้ลี้ภัยขององค์กรเพื่อการบริหารการอุดมศึกษาระดับโลกแห่งประเทศแคนาดาสนับสนุนคณะกรรมการของมหาวิทยาลัยที่มีความประสงค์จะอุปถัมภ์ให้ผู้ลี้ภัยตั้งถิ่นฐานใหม่และศึกษาในสถาบันเหล่านั้น นับตั้งแต่ปี 1978 โครงการนี้ได้นำผู้ลี้ภัยกว่า 1,800 คน จาก 39 ประเทศ มาเข้าเรียนที่วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยกว่า 80 แห่งทั่วโลก

นักวิชาการอาจต้องการการสนับสนุนด้วยเช่นกัน เครือข่ายนักวิชาการที่มีความเสี่ยงมีการจัดหาตำแหน่งงานวิจัยและการสอนให้กับนักวิชาการที่ต้องการการคุ้มครอง สถานักวิชาการที่มีความเสี่ยงในสหราชอาณาจักรมีการให้ความช่วยเหลือเรื่องด่วนโดยเฉพาะกับนักวิชาการที่ตกอยู่ในอันตรายในประเทศบ้านเกิด

ประโยชน์จากความช่วยเหลือควรขยายไปถึงชุมชนในวงกว้างด้วยกองทุนอัลเบิร์ต ไอน์สไตน์เพื่อการศึกษาของผู้ลี้ภัยตระหนักว่าชุมชนต้นกำเนิด คือผู้ที่คาดว่าจะได้รับผลประโยชน์ ไม่ใช่เพียงผู้ที่ได้รับทุนการศึกษาเท่านั้น เครือข่ายเพื่อสนับสนุนนักวิชาการผู้ลี้ภัยอาจช่วยสร้างศักยภาพได้ สถานักวิชาการที่มีความเสี่ยงได้เริ่มโครงการสร้างความสามารถด้านการวิจัยและการสอนขึ้นมาอีกครั้งในประเทศอิรัก ซีเรีย และซิมบับเว

ผู้พลัดถิ่นภายในประเทศมีแนวโน้มที่จะเผชิญความท้าทายทางการศึกษาเช่นเดียวกับผู้ลี้ภัย

ถึงแม้หลักปฏิบัติของสหประชาชาติว่าด้วยการพลัดถิ่นภายในประเทศได้ระบุว่าทุกคนมีสิทธิทางการศึกษา แต่ศักยภาพและการเมืองได้กีดกันการตระหนักถึงปัญหาและการประสานงานเพื่อหาทางแก้ไขปัญหานั้น การตอบสนองทางด้านกฎหมาย ด้านการศึกษา และด้านการบริหารจัดการต่อพันธกิจด้านการศึกษาของผู้พลัดถิ่นภายในประเทศก็มีสภาพคล้ายคลึงกับของผู้ลี้ภัย

ในประเทศโคลอมเบีย ซึ่งมีประชากรผู้พลัดถิ่นภายในประเทศอาศัยอยู่ 6.5 ล้านคน ในปี 2017 รัฐบาลได้มุ่งเน้นไปที่กรอบการคุ้มครองด้านกฎหมาย ในปี 2002 ศาลรัฐธรรมนูญได้สั่งให้เจ้าหน้าที่การศึกษาท้องถิ่นปฏิบัติตามต่อเด็กพลัดถิ่นในด้านการศึกษาเป็นพิเศษ ในปี 2004 ศาลได้ประกาศว่าสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้พลัดถิ่นภายในประเทศรวมถึงสิทธิทางการศึกษาถูกละเมิด

การพลัดถิ่นทำให้เส้นทางการศึกษาของทั้งเด็กและเยาวชนไม่ต่อเนื่องและพวกเขาต้องการการสนับสนุนเพื่อกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาอีกครั้ง ในประเทศอัฟกานิสถาน องค์กรเด็กในสถานการณ์ฉุกเฉินซึ่งเป็นองค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐดำเนินโครงการเร่งรัดในชุมชนเพื่อช่วยนักเรียนพลัดถิ่น

“ ครูซึ่งเป็นผู้พลัดถิ่นภายใน ประเทศมักต้องเผชิญกับความเสี่ยงและความยุ่งยากในการบริหารจัดการ ทำให้การรับเงินเดือนแทบจะเป็นไปไม่ได้ ”

ในประเทศที่อาศัยอยู่ในที่พักพิงชั่วคราวในและรอบกรุงคาบูลที่ไม่ได้เข้าโรงเรียนให้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเข้าเรียนต่อในระบบ

ครูที่เป็นผู้พลัดถิ่นภายในประเทศมักจะยังอยู่ภายใต้สังกัดในเขตบ้านเกิด ซึ่งทำให้รับเงินเดือนไม่ได้ เช่น ในประเทศซีเรีย หน่วยงานผู้ดำเนินการในอิรัก 4 ราย ให้การช่วยเหลือใน 15 เขต และสนับสนุนเงินค่าจ้างหรือเงินอุดหนุนให้ครูประมาณ 5,200 คน แม้ว่าการประสานงานที่ไม่มีประสิทธิภาพจะทำให้เกิดช่องว่างในการบริการ การจ่ายเงินครูประเภทต่างๆ อย่างไม่เท่าเทียมกัน และความตึงเครียดระหว่างหน่วยงานผู้ดำเนินการ

ภัยพิบัติทางธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ทำให้ระบบการศึกษาต้องมีการเตรียมพร้อมรับมือ

แผนพัฒนาภาคการศึกษาต้องพิจารณาถึงความเสี่ยงของการสูญเสียชีวิต โครงสร้างพื้นฐานได้รับความเสียหาย และการพลัดถิ่นจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ และสร้างความมั่นใจว่าบริการทางการศึกษาตั้งแต่ช่วงการช่วยเหลือในภาวะฉุกเฉินจนถึงการฟื้นฟูจะได้รับผลกระทบน้อยที่สุด ในปี 2017 สำนักงานการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติของสหประชาชาติ และพันธมิตรสากลเพื่อการลดความเสี่ยงและการรับมือภัยพิบัติในภาคการศึกษาได้เริ่มใช้กรอบความปลอดภัยรอบด้านในโรงเรียน ซึ่งมีแกนหลักสามประการ ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ที่ปลอดภัย การจัดการภัยพิบัติในโรงเรียน และการศึกษาเพื่อการลดและการรับมือความเสี่ยง

ประเทศในหมู่เกาะแปซิฟิกหลายประเทศ รวมความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศเข้าในแผนการศึกษา ในปี 2011 ประกาศนโยบายและคำแนะนำสำหรับการรับมือภัยพิบัติและการศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉินของประเทศหมู่เกาะโซโลมอน มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความมั่นใจว่านักเรียนจะยังเข้าถึงสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับการเรียนช่วงก่อน ระหว่าง และหลังสถานการณ์ฉุกเฉิน และโรงเรียนทุกแห่งต้องมีการกำหนดพื้นที่เพื่อการเรียนการสอนชั่วคราว

ภายในไม่กี่ทศวรรษ สภาพภูมิอากาศอาจเป็นหนึ่งในสาเหตุสำคัญของการพลัดถิ่น ธนาคารโลกประมาณว่าประชาชน 140 ล้านคน จะกลายเป็นผู้พลัดถิ่นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศภายในปี 2050 บางประเทศได้มีการพิจารณาโยบายเพื่อรับมือและลดความเปราะบางแล้ว นโยบาย 'การโยกย้ายถิ่นอย่างมีศักดิ์ศรี' ของรัฐบาลคิริบาสซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์การย้ายถิ่นระยะยาวของประเทศมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มคุณสมบัติของประชาชนและให้เครื่องมือสำหรับโอกาสการทำงานที่ดีในต่างประเทศ เช่น อาชีพพยาบาล

ความหลากหลาย

การศึกษาซึ่งเห็นคุณค่าของความแตกต่างหลากหลายเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกประเทศในการสร้างสังคมที่ครอบคลุมสำหรับทุกคน ความแตกต่างได้รับการยอมรับและนับถือ และมีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้กับทุกคน

บางครั้งผู้โยกย้ายถิ่นและผู้ลี้ภัยถูกตัดสินโดยมุมมองต่ออัตลักษณ์ของกลุ่มของพวกเขา แต่ไม่ได้มองที่คุณสมบัติของบุคคล โดยเฉพาะหากพวกเขาแตกต่างจากประชากรของประเทศเจ้าบ้านก็อาจจะถูกมองว่าเป็น 'คนอื่น' และการมีทัศนคติต่อกลุ่มคนแบบเหมารวมและความมีอคติอาจนำไปสู่การเลือกปฏิบัติ รวมถึงการกีดกันออกจากระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ

ความมีอคติและการเลือกปฏิบัติปรากฏในระบบการศึกษาหลายแห่งถึงแม้ว่าจะมีนโยบายคัดค้านก็ตาม การเลือกปฏิบัติทางโครงสร้างต่อนักเรียนจากครอบครัวผู้โยกย้ายถิ่นในประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น การไม่มีโครงการสองภาษาสำหรับนักเรียนเล็กและการทดสอบการรู้หนังสือไม่มีในภาษาของประเทศผู้โยกย้ายถิ่น

ทัศนคติของสาธารณะกำหนดมุมมองต่อตนเองและสภาพความเป็นอยู่ของผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศ การรู้สึกว่าคุณเลือกปฏิบัติจะทำให้เกิดความหดหู่ ความวิตกกังวล และการเคารพตนเองต่ำ จากรายงานการสำรวจคุณค่าโลกปี 2014 พบว่า ผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศมีแนวโน้มที่จะรู้สึกว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งของประเทศเจ้าบ้านน้อยกว่าคนท้องถิ่น

การศึกษามีอิทธิพลต่อทัศนคติต่อผู้โยกย้ายถิ่น เข้าประเทศและผู้ลี้ภัย

ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศ ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าจะมีทัศนคติที่วางกลุ่มคนของตนดีกว่ากลุ่มคนอื่น น้อยกว่า ให้คุณค่ากับความหลากหลายทางวัฒนธรรมมากกว่า และมองว่าผลกระทบของการโยกย้ายถิ่นเข้าต่อเศรษฐกิจเป็นไปในเชิงบวกมากกว่า การวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้มีการศึกษาระดับอุดมศึกษามีความอดทนมากกว่าผู้มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในระดับ 2% และในขณะเดียวกันผู้มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีความอดทนมากกว่าผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษาในระดับ 2% เช่นกัน ผู้มีอายุน้อยกว่า โดยเฉพาะผู้ที่มีการศึกษาสูงมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติด้านดีต่อการโยกย้ายถิ่นเข้าประเทศ

“ การศึกษาสามารถเป็น
สื่อกลางในการลบภาพ
ด้านลบจากสื่อด้วยการให้
ความรู้ด้านการเมืองและ
ทักษะการคิดวิเคราะห์เพื่อ
แยกข้อเท็จจริงออกจาก
เรื่องที่แต่งขึ้น ”

การสร้างภาพด้านลบต่อผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศและผู้ลี้ภัยของสื่ออาจทำให้ความมีอคติเพิ่มมากขึ้น สิ่งที่น่าสนใจในประเด็นการโยกย้ายถิ่นและการพลัดถิ่นมีแนวโน้มที่จะเป็นในด้านลบ และแบ่งเป็นฝักฝ่าย ดังที่พบในประเทศแคนาดา เช็ก นอร์เวย์และสหราชอาณาจักร ซึ่งสื่อมักจะสร้างภาพว่าผู้โยกย้ายถิ่นเข้าและผู้ลี้ภัยเป็นภัยคุกคามต่อวัฒนธรรม ความมั่นคง และระบบสวัสดิการ เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการโยกย้ายถิ่นในสื่อมักจะเป็นการเหมารวม ละเลยความเห็นของผู้โยกย้ายถิ่นหรือผู้ลี้ภัย และใช้นิยามศัพท์ที่ไม่ชัดเจน การศึกษาสามารถเป็นสื่อกลางในการลบภาพด้านลบจากสื่อด้วยการให้ความรู้ด้านการเมืองและทักษะการคิดวิเคราะห์เพื่อแยกข้อเท็จจริงออกจากเรื่องที่แต่งขึ้น

การมีส่วนร่วมของทุกคนควรเป็นใจกลางของนโยบายและระบบต่างๆ ด้านการศึกษา

แต่ละประเทศใช้วิธีการที่แตกต่างกันในการจัดการกับความหลากหลายในระบบการศึกษา เช่น การผสมกลมกลืน พหุวัฒนธรรม/ การบูรณาการ และการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันระหว่างวัฒนธรรม/การครอบคลุมทุกคน การผสมกลมกลืนอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่ออัตลักษณ์ของผู้โยกย้ายถิ่น ในทางตรงกันข้าม การส่งเสริมการอยู่ร่วมกันระหว่างวัฒนธรรมไม่เพียงแต่ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมอื่นเท่านั้น แต่ยังเรียนรู้อุปสรรคด้านโครงสร้างในประเทศเจ้าบ้านที่ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมด้วย

มีเพียงไม่กี่ประเทศเท่านั้นที่มีนโยบายเฉพาะด้านการศึกษาพหุวัฒนธรรมหรือการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันระหว่างวัฒนธรรม ในประเทศไอร์แลนด์ซึ่งในปี 2015 มีจำนวนเด็กผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศ 15% ของประชากรอายุต่ำกว่า 15 ปี ได้สร้างยุทธศาสตร์การศึกษาเพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันระหว่างวัฒนธรรมปี 2010-2015 โดยมีจุดประสงค์เพื่อสร้างศักยภาพของผู้ให้บริการทางการศึกษา สนับสนุนทักษะทางภาษา กระตุ้นความร่วมมือกับภาคประชาสังคม และปรับปรุงการติดตามผล ต่อมามีการออกกฎหมายเพื่อกำจัดอุปสรรคต่างๆ ยกเลิกค่าเล่าเรียน และเรียกร้องให้โรงเรียนประกาศนโยบายการรับเข้าเรียน รายงานการศึกษาโดยรัฐสภายุโรปพบว่าประเทศไอร์แลนด์และสวีเดนมีการติดตามและประเมินผลการศึกษาของผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศที่เข้มแข็งที่สุดในยุโรป

อิทธิพลทางการเมืองอาจทำให้นโยบายการศึกษาเพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันระหว่างวัฒนธรรมอ่อนลง ในประเทศเนเธอร์แลนด์ ทศคนติดต่อผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศที่แย่งทำให้เกิดนโยบายการรวมกันซึ่งเน้นไปที่ความจงรักภักดีต่อสังคมชาวดัตช์และการศึกษาเพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันระหว่างวัฒนธรรมถูกแทนที่ด้วยการศึกษาพลเมือง

อีกมิติหนึ่งในการสร้างความรู้สึกในการเป็นส่วนหนึ่งของนักเรียนผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศคือโรงเรียนผู้พลัดถิ่นซึ่งยังรักษาความเชื่อมโยงกับประเทศต้นกำเนิดเอาไว้ โดยอาจเป็นโรงเรียนซึ่งจัดการหรือประสานงานโดยรัฐบาลของประเทศบ้านเกิด เช่น ในกรณีของประเทศโปแลนด์ โรงเรียนเอกชนซึ่งก่อตั้งโดยชุมชนผู้โยกย้ายถิ่นเข้า เช่น ในกรณีของชาวฟิลิปปินส์ในซาอุดีอาระเบีย หรือชาวบราซิลในญี่ปุ่น และโรงเรียนนอกระบบซึ่งส่งต่อมรดกทางภาษาและวัฒนธรรมของประเทศบ้านเกิด

หลักสูตรและหนังสือแบบเรียนมีเนื้อหาที่ครอบคลุมทุกคนมากขึ้น

หลักสูตรและหนังสือแบบเรียนอาจลดความมีอคติและสร้างความรู้สึกร่วมกันของการเป็นส่วนหนึ่งของผู้โยกย้ายถิ่น การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของประเทศอื่นมีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านบวกต่อการรับรองสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ใน 12 ประเทศจาก 22 ประเทศซึ่งเข้าร่วมในการสำรวจนานาชาติเรื่องการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองปี 2016

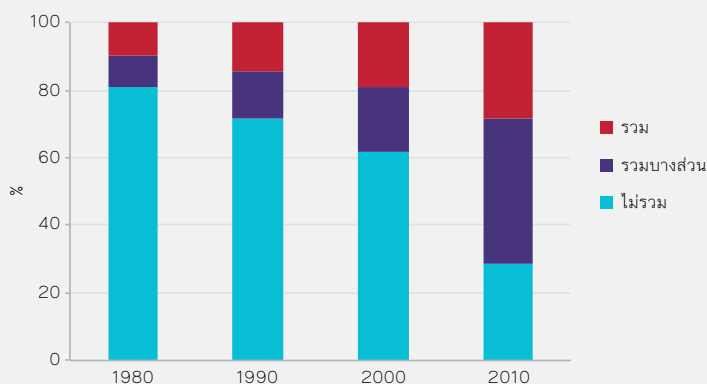
หลายประเทศกำลังปรับปรุงหลักสูตรเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายทางสังคมที่เพิ่มขึ้น ในการวิเคราะห์ดัชนีนโยบายด้านพหุวัฒนธรรมใน 21 ประเทศที่มีรายได้สูง พบว่า มีเพียงประเทศออสเตรเลียและแคนาดาที่รวมเรื่องพหุวัฒนธรรมเข้าในหลักสูตรในปี 1980 และในปี 2010 พหุวัฒนธรรมรวมอยู่ในวาระของประเทศจำนวนสองในสามและรวมเข้าไว้ในหลักสูตรในสี่ประเทศที่เพิ่มมา คือฟินแลนด์ ไอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ และสวีเดน (**แผนภาพที่ 4**)

ในปี 2015 ประเทศรายได้สูง 27 จาก 38 ประเทศ มีการสอนการศึกษานานาชาติแบบเป็นวิชาเฉพาะ หรือรวมเข้าในหลักสูตร หรือใช้ทั้งสองวิธี คุณค่าของพหุวัฒนธรรมและนานาชาติวัฒนธรรมสามารถรวมเข้าไปในแต่ละวิชาได้ หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์มักจะเห็นว่ากลุ่มคนของตนดีกว่ากลุ่มคนอื่น แต่วิชาอื่นจะแตกต่างออกไป เช่น วิชาภูมิศาสตร์ในประเทศเยอรมนีและวิชาการเป็นพลเมืองในอังกฤษ (สหราชอาณาจักร)

แผนภาพที่ 4:

จำนวนประเทศที่รวมเรื่องพหุวัฒนธรรมเข้าในหลักสูตรมีเพิ่มขึ้น

การรวมเรื่องพหุวัฒนธรรมเข้าในหลักสูตรในประเทศรายได้สูงจำนวน 21 ประเทศ, ปี 1980-2010

GEM StatLink: http://bit.ly/fig5_2

หมายเหตุ: ค่าจำกัดความของพหุวัฒนธรรมจะคล้ายคลึงกับค่าจำกัดความของนานาชาติวัฒนธรรมในตารางที่ 5.1 ของรายงานฉบับเต็ม ที่มา: เวสต์เอด (2011)

หนังสือแบบเรียนสมัยใหม่บางเล่มยังคงละเลยประเด็นเกี่ยวกับการโยกย้ายถิ่นที่ยังเป็นที่ถกเถียงกันอยู่ หนังสือแบบเรียนในประเทศเม็กซิโกไม่กล่าวถึงผู้โยกย้ายถิ่นที่ไม่มีเอกสารและความสัมพันธ์กับประเทศสหรัฐอเมริกา อย่างไรก็ตามหนังสือแบบเรียนในประเทศโกตดิวัวร์มีการกล่าวถึงผู้ลี้ภัยและการพลัดถิ่น ซึ่งเกิดขึ้นเด่นชัดตั้งแต่วิกฤตการณ์ทางการเมืองในปี 2002

หลักสูตรสามารถปรับปรุงให้เข้ากับสภาพท้องถิ่น เช่น ในกรุงอัลเบอร์ตา ประเทศแคนาดาซึ่งมีสื่อสนับสนุนการเรียนการสอนสำหรับผู้โยกย้ายถิ่นเข้าและผู้ลี้ภัย โดยเน้นเฉพาะบางชุมชน เช่น ชาวอะเบริยอง ชาวโซมาเลีย และชาวซูดานใต้ โรงเรียนที่มีผู้นำที่เข้มแข็งมีส่วนช่วยได้ในประเทศสหรัฐอเมริกาที่ผู้นำของโรงเรียนเห็นคุณค่าของความหลากหลาย นักเรียนก็มีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในการปฏิสัมพันธ์ต่างวัฒนธรรม

การสอนจะต้องมีกิจกรรมซึ่งสนับสนุนการเปิดกว้างต่อมุมมองที่หลากหลายเพื่อช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การเรียนรู้จากประสบการณ์และการเรียนรู้แบบร่วมมือสามารถช่วยพัฒนาความสัมพันธ์ซึ่งส่งเสริมการอยู่ร่วมกันระหว่างวัฒนธรรม เพิ่มการยอมรับในความแตกต่าง และลดความมีอคติ

การอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับห้องเรียนที่มีความหลากหลายยังไม่ได้เป็น

ข้อบังคับในประเทศส่วนใหญ่

ครูต้องการการสนับสนุนในการสอนห้องเรียนที่มีความหลากหลาย แต่ 52% ของครูที่ได้รับการสัมภาษณ์ในประเทศฝรั่งเศส ไอร์แลนด์ อิตาลี ลัตเวีย สเปน และสหราชอาณาจักร รู้สึกว่าไม่ได้รับการสนับสนุนเพียงพอจากผู้บริหารในเรื่องการจัดการความหลากหลาย ระดับการรวมเรื่องความหลากหลายเข้าในการศึกษาของครูจะแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ ผู้เรียนครูในประเทศเนเธอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ และนอร์เวย์จะต้องเรียนวิชาบังคับเกี่ยวกับการสนับสนุนนักเรียนที่มาจากภูมิหลังที่หลากหลาย ซึ่งการเรียนวิชานี้มักจะเป็นวิชาเลือกในประเทศยุโรป

หลักสูตรการศึกษาของครูมักจะเน้นความรู้ทั่วไปมากกว่าจะเป็นวิธีการสอนซึ่งนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง การสำรวจหลักสูตร 105 หลักสูตร ใน 49 ประเทศ พบว่า มีเพียงหนึ่งในห้าเท่านั้นที่เตรียมพร้อมให้ครูคาดการณ์และแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างนวัตวัฒนธรรม หรือเข้าใจทางเลือกในการรักษาจิตใจและการส่งต่อที่มีอยู่หากนักเรียนมีความต้องการ ครูประจำการต้องการการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ในด้านนี้ การสำรวจระดับนานาชาติเรื่องการสอนและการเรียนของโออีซีดีพบว่า มีครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพียง 16% ในระบบการศึกษา 34 แห่ง ที่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรมหรือพหุภาษาในปีที่ผ่านมา

มีการทำการศึกษาไม่มากนักเกี่ยวกับผลกระทบของครูที่มีภูมิหลังเกี่ยวกับการเป็นผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศ หรือครูที่มีโอกาสไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างผู้โยกย้ายเข้าประเทศรุ่นอายุแรกและรุ่นอายุต่อๆ มา หรือระหว่างครูผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศกับครูชนกลุ่มน้อย มีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าความหลากหลายของครูมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จ การนับถือตนเอง และความรู้สึกปลอดภัยของนักเรียนโยกย้ายถิ่นเข้าประเทศ อย่างไรก็ตาม ครูที่มีภูมิหลังเกี่ยวกับการโยกย้ายถิ่นเข้าประเทศมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับสัดส่วนจำนวนนักเรียนในยุโรป นโยบายที่มีการเลือกปฏิบัติในการเข้าสู่อาชีพและความลำเอียงในการว่าจ้างเป็นสาเหตุส่วนหนึ่งของจำนวนครูที่น้อยนี้

การศึกษาแบบทบทวนในการป้องกันไม่ให้เกิดแนวคิดรุนแรงแบบสุดขั้ว

ในขณะที่แนวคิดรุนแรงแบบสุดขั้ว การโจมตีโดยผู้ก่อการร้าย และการมุ่งเป้าไปที่พลเรือนทั้งจากฝ่ายรัฐและฝ่ายที่ไม่ใช่รัฐทำให้เกิดการโยกย้ายถิ่นและการพลัดถิ่นโดยตรง ความเห็นของประชาชนในประเทศรายได้สูงมักจะเน้นย้ำในทางกลับกัน นั่นคือเชื่อมโยงการโยกย้ายถิ่นกับการก่อการร้าย แต่ความสัมพันธ์นั้นแทบจะไม่มี ความหมาย การโจมตีโดยชาวต่างชาติเป็นเพียงส่วนเล็กน้อยเมื่อเทียบกับที่เกิดขึ้นจากคนชาติเดียวกัน และเส้นทางนำไปสู่แนวคิดหัวรุนแรงไม่ได้หลายรูปแบบ

“ การศึกษาสามารถป้องกัน การเกิดแนวคิดสุดโต่ง ได้ด้วยการสนับสนุนให้เกิดการเคารพต่อความหลากหลาย สันติภาพ และความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ”

การยับยั้งไม่ให้เกิดแนวคิดสุดโต่งเป็นวิธีการสำคัญในการป้องกันการก่อการร้าย ผู้มีความคิดสุดโต่งมีแนวโน้มที่จะใช้ความท้าทายในการพัฒนาเป็นเครื่องมือ หรือทำให้แย่งลงเพื่อสร้างวัฏจักรเลวร้ายของการทำให้คนด้อยค่า โดยเฉพาะที่กระทบต่อกลุ่มคนที่ยากจนและเปราะบางที่สุด

การศึกษาสามารถป้องกันการเกิดแนวคิดสุดโต่งได้ด้วยการสนับสนุนให้เกิดการเคารพต่อความหลากหลาย สันติภาพ และความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ผู้มีแนวคิดรุนแรงแบบสุดขั้วมักจะมองว่าการศึกษาเป็นภัยคุกคามจึงมุ่งเป้าโจมตีไปที่โรงเรียน เช่น กลุ่มโบโก ฮารามในประเทศไนจีเรีย

ในทางตรงข้าม การถูกกีดกันทางการศึกษาทำให้ความเสี่ยงในการเกิดแนวคิดสุดโต่งเพิ่มขึ้น การถูกกีดกันจากผลประโยชน์ของการศึกษาก็มีความเสี่ยงเช่นเดียวกัน การว่างงานทำให้โอกาสการเกิดแนวคิดสุดโต่งเพิ่มมากขึ้นในกลุ่มผู้มีการศึกษาสูงในกลุ่มประเทศอาหรับแปดประเทศ เนื่องจากความคาดหวังในการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไม่เป็นไปตามคาด

หลายประเทศพยายามรวมการป้องกันแนวคิดรุนแรงแบบสุดขั้วเข้าในหลักสูตรการเรียนการสอน แต่สื่อการสอนอาจจะไม่สอดคล้องเท่าที่ควร ในทั่วโลกหนังสือแบบเรียนหนึ่งในสิบเล่มมีการพูดถึงการป้องกันความขัดแย้งที่มีการใช้อาวุธ การแก้ไขความขัดแย้ง หรือกลไกการไกล่เกลี่ย ซึ่งนับเป็นการเพิ่มขึ้นที่น้อยมากนับตั้งแต่ช่วงปี 1950

ครูสามารถส่งเสริมให้เกิดทัศนคติความอดทนแต่ครูต้องได้รับการอบรมที่เพียงพอ วิธีการสอน เช่น การเรียนรู้ระหว่างเพื่อน การเรียนรู้จากประสบการณ์ การทำงานเป็นกลุ่ม บทบาทสมมติ และวิธีการอื่นๆ ซึ่งกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์และการสนทนาที่เปิดกว้างจะมีประสิทธิภาพสูงที่สุด ในขณะที่เดียวกันครูไม่ควรต้องควบคุมนักเรียนหรือจำกัดเสรีภาพส่วนบุคคลเพื่อเหตุผลด้านความปลอดภัย

โรงเรียนสามารถเป็นสถานที่ที่สะดวกสำหรับการจัดโครงการริเริ่มเพื่อป้องกันแนวคิดรุนแรงสุดขั้ว โดยให้ผู้มีส่วนร่วมนอกภาคการศึกษาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย บางโครงการ เช่น ที่ในประเทศอินโดนีเซียนำความเห็นของผู้ตกเป็นเหยื่อมาเป็นหัวข้อที่เกี่ยวข้องและตรงประเด็นสำหรับนักเรียน การศึกษาเพื่อต่อต้านแนวคิดรุนแรงสุดขั้วควรมีการตระหนักถึงมิติหญิงชาย และผู้หญิงและเด็กหญิงควรมีส่วนร่วม บางครั้งผู้หญิงก็เป็นผู้นำในโครงการริเริ่มเหล่านั้น เช่น องค์กรสตรีในจังหวัดโคเบอร์ ปักตุณควาของประเทศปากีสถานสอนทักษะการไกล่เกลี่ยและการเปลี่ยนแปลงความขัดแย้งให้กับผู้หญิง 35,000 คน และเยาวชน 2,000 คน

การศึกษานอกระบบมีบทบาทสำคัญที่ถูกมองข้ามในการสร้างสังคมที่มีความยืดหยุ่น

การศึกษาและการสร้างการตระหนักรู้เกี่ยวกับประเด็นการโยกย้ายถิ่นและการพลัดถิ่นสามารถเกิดขึ้นได้นอกรั้วโรงเรียน การศึกษานอกระบบมีรูปแบบและวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย แต่เนื่องจากรัฐบาลมักไม่ค่อยเป็นผู้ให้บริการการศึกษารูปแบบนี้จึงทำให้มีข้อมูลที่เป็นระบบค่อนข้างน้อย

ศูนย์ชุมชนมีบทบาทสำคัญในการศึกษานอกระบบสำหรับผู้โยกย้ายถิ่น สมาคมยูวาซึ่งเป็นองค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐในประเทศตุรกีสอนหลักสูตรภาษาและทักษะในศูนย์ชุมชน ผู้อำนวยการความสะดวทางวัฒนธรรมสามารถช่วยในด้านการแปลภาษาและนำทางระบบการศึกษา เทศบาลเมืองลินเชอปปิงของประเทศสวีเดน อบรมความรู้เกี่ยวกับประเทศโซมาเลียหรือประเทศอาหรับให้ครูสอนพิเศษเพื่อทำหน้าที่เป็น 'ผู้เชื่อมโยง' โครงการเรียนรู้ร่วมกัน แต่ละเมืองสามารถจัดการศึกษาเพื่อไม่ให้เกิดโรคหวาดกลัวชาวต่างชาติ เช่น ที่จัดในกรุงเซาเปาลูของประเทศบราซิล แต่ชุมชนผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศควรมีส่วนร่วมเพื่อให้โครงการประสบความสำเร็จ

ศิลปะและกีฬาเป็นสื่อที่มีพลังสำหรับการศึกษานอกระบบ เทศกาลชุมชนในประเทศนอร์เวย์และสเปนให้พื้นที่เพื่อการแลกเปลี่ยนระหว่างวัฒนธรรม ทีมฟุตบอลโกเซอร์ซีฟของประเทศแอฟริกาใต้ได้ผลักดันการรณรงค์ผ่านสื่อสังคมเกี่ยวกับผลดีที่ชาวต่างชาติมีต่อประเทศ

การเคลื่อนย้ายของนักศึกษาและผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพ

ในโลกยุคโลกาภิวัตน์คนหนุ่มสาวไปเรียนหนังสือยังต่างประเทศและผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพที่มีทักษะแสวงหาโอกาสในการทำงานข้ามพรมแดน การเคลื่อนย้ายแบบมีทักษะมีประโยชน์ ต้นทุน และความเสี่ยง ทั้งต่อปัจเจกบุคคล สถาบัน และประเทศ

สากลวิวัฒนาการของการอุดมศึกษามีหลากหลายรูปแบบ

สากลวิวัฒนาการของการอุดมศึกษารวมถึง 'นโยบายและการปฏิบัติสำหรับระบบการศึกษา สถาบัน และปัจเจกบุคคล เพื่อรับมือกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาของโลก ซึ่งรวมถึงการเคลื่อนไหวของนักศึกษาและคณะอาจารย์ รวมถึงหลักสูตร โครงการ และสถาบันที่มีผลกระทบต่อการศึกษาทั้งในประเทศบ้านเกิดและต่างประเทศ

ครึ่งหนึ่งของนักศึกษาต่างชาติทั้งหมดเคลื่อนย้ายไปยังห้าประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก ได้แก่ ประเทศออสเตรเลีย แคนาดา นิวซีแลนด์ สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา สัดส่วนของนักศึกษาต่างชาติในฝรั่งเศสและเยอรมนีเพิ่มขึ้นเป็น 8% และ 6% ตามลำดับ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการเพิ่มหลักสูตรหลังจบปริญญาตรีที่เป็นภาษาอังกฤษมากขึ้น จีน อินเดียและสาธารณรัฐเกาหลีนับเป็น 25% ของการเคลื่อนย้ายออกในปี 2016 ยุโรปเป็นภูมิภาคที่ส่งออกเป็นอันดับสอง คือ เป็น 23% ของการเคลื่อนย้ายออกทั้งหมดในปี 2016 แต่ 76% ของนักศึกษาชาวยุโรป 0.9 ล้านคน เคลื่อนย้ายอยู่ในภูมิภาค

“ ครึ่งหนึ่งของนักศึกษาต่างชาติทั้งหมดเคลื่อนย้ายไปยังห้าประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก ในขณะที่สามประเทศในเอเชียมีสัดส่วนเป็น 25% ของการเคลื่อนย้ายออกทั้งหมด ”

การที่นักศึกษาตัดสินใจว่าจะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาที่ไหนขึ้นอยู่กับจำนวนที่นั่งในมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในประเทศบ้านเกิด ความสามารถด้านค่าใช้จ่าย และคุณภาพการศึกษาเชิงเปรียบเทียบของประเทศบ้านเกิดและต่างประเทศ นโยบายที่อนุญาตให้นักศึกษาสามารถทำงานได้ก็อาจเป็นปัจจัยหนึ่ง ในปี 2011-2014 จำนวนนักศึกษาชาวอินเดียในสหราชอาณาจักรลดลงเกือบ 50% หลังจากมีการเปลี่ยนนโยบายให้จำกัดจำนวนเอกสารตรวจลงตราที่อนุญาตให้ผู้เรียนระดับหลังจบปริญญาตรีทำงานได้ ในขณะที่เดียวกันจำนวนนักศึกษาอินเดียเพิ่มขึ้น 70% ในออสเตรเลียและเพิ่มขึ้น 37% ในสหรัฐอเมริกา บางประเทศ เช่น จีนและเยอรมนีพยายามที่จะคงนักศึกษาต่างชาติไว้ในตลาดแรงงานในประเทศเพื่อลดช่องว่างการขาดแคลนทักษะแรงงาน

สำหรับมหาวิทยาลัย รายรับที่เพิ่มขึ้นเป็นปัจจัยขับเคลื่อนหลักในการรับนักศึกษาต่างชาติ ในปี 2016 รายรับจากนักศึกษาต่างชาติในสหรัฐอเมริกามีประมาณ 39.4 พันล้านเหรียญสหรัฐ ประเทศในทวีปเอเชียหลายประเทศซึ่งมีอัตราการเกิดลดลงและมีประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้น เช่น ญี่ปุ่น ต้องหันไปหานักศึกษาต่างชาติเพื่อให้สถาบันต่างๆ ในภาคการอุดมศึกษายังดำรงอยู่ได้

ประเทศเม็กซิโกและสหรัฐอเมริกายังอยู่ในกลุ่มประเทศที่ใช้โครงการการเคลื่อนย้ายเพื่อการทูตทางวัฒนธรรมและการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา บางประเทศที่มีนักศึกษาเคลื่อนย้ายออก เช่น ประเทศบราซิลและซาอุดีอาระเบียมีการให้เงินอุดหนุนนักศึกษาในต่างประเทศเพื่อเป็นกลยุทธ์ด้านการพัฒนา

คณะอาจารย์ซึ่งเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศอาจเป็นนักวิชาการที่มหาวิทยาลัยชั้นนำต้องการตัว นักวิชาการที่ได้รับการจ้างเพื่อลดช่องว่างการขาดแคลนในท้องถิ่น หรือ 'นักวิชาการชั่วคราว' ที่ดำเนินอาชีพต่อในประเทศที่ได้รับปริญญาเอก การเคลื่อนย้ายในระดับสถาบันอาจทำให้การเคลื่อนย้ายของนักศึกษาแบบดั้งเดิมลดลง แต่จะให้บริการกับนักศึกษาที่มีความต้องการทางการศึกษาที่หลากหลายขึ้น การมีหลักสูตรออนไลน์จำนวนมากทำให้การเข้าถึงการศึกษาขยายไปมาก โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา

โครงการข้ามพรมแดนหรือไม่มีพรมแดน รวมถึงวิทยาเขตสาขาและศูนย์การศึกษาระดับภูมิภาคทำให้เกิดการศึกษาระหว่างประเทศขึ้นในประเทศบ้านเกิด

การปรับมาตรฐานต่างๆให้สอดคล้องกันและการรับรอง คุณวุฒิจะช่วยยกระดับการอุดมศึกษาสู่สากล

เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับ การเคลื่อนย้ายของนักศึกษา สถาบันการศึกษาอาจต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์และข้อตกลงที่ซับซ้อน เช่นโครงการความร่วมมือระดับปริญญาแบบสองฝ่าย การโอนหน่วยกิต ความร่วมมือและกลุ่มเชิงยุทธศาสตร์ ประเทศต่างๆ พยายามประสานมาตรฐานและระบบประกันคุณภาพมากขึ้นทั้งในระดับทวิภาคี ระดับภูมิภาค และระดับสากล

การมีมาตรฐานทั่วไปสำหรับปริญญา การประกันคุณภาพ กลไกการรับรองคุณวุฒิ และโครงการแลกเปลี่ยนการเคลื่อนย้ายทางวิชาการ ทำให้ยุโรปและประเทศหุ้นส่วนสามารถก่อตั้งเขตพื้นที่การอุดมศึกษาแห่งยุโรปขึ้นในปี 2010 การก่อตั้งนี้เป็นผลมาจากกระบวนการโบลญญา ซึ่งเริ่มในปี 1999 และประกอบด้วยผู้มีส่วนร่วมคือสหภาพยุโรป สภายุโรป และผู้แทนจากสถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานประกันคุณภาพ นักศึกษา เจ้าหน้าที่ และผู้จ้างงานจาก 48 ประเทศ อนุสัญญาการรับรองคุณวุฒิอิสบอนครอบคลุมการรับรองคุณวุฒิระหว่างประเทศสมาชิกเขตพื้นที่การอุดมศึกษาแห่งยุโรป และได้รับการลงนามโดย 53 ประเทศ

หลายภูมิภาค เช่น ในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) และชุมชนแอฟริกาตะวันออกกำลังทำให้เกิดสิ่งเหล่านี้เช่นเดียวกัน ในการประชุมระดับภูมิภาคเรื่องการอุดมศึกษาครั้งที่สาม ประเทศในลาตินอเมริกาและแคริบเบียนได้ตกลงสร้างความเข้มแข็งในการร่วมมือระดับภูมิภาคเรื่องการอุดมศึกษาด้วยกัน ยูเนสโกได้ร่างอนุสัญญานานาชาติว่าด้วยการรับรองคุณวุฒิของการอุดมศึกษาเพื่อการลงนามในปี 2019 เพื่อพัฒนาโครงการริเริ่มเช่นนี้ต่อไป

โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาในยุโรปเป็นบทเรียนสำหรับประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การมีโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาในสถาบันในระดับภูมิภาคสามารถขยายโอกาสให้กับนักศึกษาที่เคลื่อนย้ายในระยะสั้นได้อย่างมาก ในโครงการอิราสมุสซึ่งจัดตั้งในปี 1987 และขยายเป็นโครงการอิราสมุส พลัส ในปี 2014 นักศึกษาที่เข้าร่วมจะเรียนในประเทศยุโรปเป็นระยะเวลา 3 ถึง 12 เดือน และสถาบันการศึกษาในประเทศบ้านเกิดจะนับรวมระยะเวลานี้เพื่อการได้รับวุฒิทางการศึกษาด้วย โครงการมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มการตระหนักรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันระหว่างวัฒนธรรม ทักษะและคุณภาพที่เหมาะสมเพื่อการจ้างงานของนักศึกษา และทำให้เกิดความสมานฉันท์ในสังคมในยุโรป

นักศึกษา 9 จาก 10 คนที่เข้าร่วมรายงานว่าโครงการทำให้ความยืดหยุ่น ความใจกว้าง และความอดทนอดกลั้นของพวกเขาเพิ่มสูงขึ้น มีหลักฐานชี้ให้เห็นว่าการเคลื่อนย้ายของนักศึกษาชาวยุโรปได้เพิ่มคุณภาพที่เหมาะสมเพื่อการจ้างงานของพวกเขา อย่างไรก็ตามการประเมินซึ่งควบคุมปัจจัยสำหรับการเคลื่อนย้ายของนักศึกษาทำให้เห็นภาพเกี่ยวกับความเท่าเทียมที่แตกต่างออกไป ประมาณ 4.4% ของนักศึกษาชาวสหราชอาณาจักรซึ่งมีพ่อแม่เป็นผู้ชำนาญการวิชาชีพเข้าร่วมในโครงการอิราสมุส พลัส ในปี 2015/2016 เมื่อเทียบกับ 2.8% ของนักศึกษาซึ่งมีพ่อแม่ที่มีทักษะต่ำ ความแตกต่างนี้ยิ่งขยายห่างขึ้นเมื่อระยะเวลาผ่านไป

ในปี 2015 อาเซียนและสหภาพยุโรปได้เริ่มโครงการการสนับสนุนการอุดมศึกษาในภูมิภาคอาเซียนโดยสหภาพยุโรป เพื่อสนับสนุนการประสานระบบอุดมศึกษาระดับภูมิภาค อุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายที่เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการขาดความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในภูมิภาค สิ่งที่แตกต่างกันกับยุโรปคือระบบการโอนหน่วยกิตในประเทศอาเซียนยังมีความแตกต่างกันอย่างมาก

การรับรองคุณวุฒิวิชาชีพทำให้การเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่าง ประเทศเกิดประโยชน์สูงสุด

การรับรองคุณวุฒิวิชาชีพจะช่วยอำนวยความสะดวกและทำให้การโยกย้ายถิ่นของแรงงานที่มีทักษะเกิดประโยชน์สูงสุด มากกว่าหนึ่งในสามของผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศในกลุ่มประเทศโออีซีดีที่จบการศึกษาระดับอุดมศึกษามีคุณสมบัติสูงกว่างานที่ทำ เมื่อเปรียบเทียบกับคนท้องถิ่นที่มีเพียงหนึ่งในสี่ ในสหรัฐอเมริกาารายรับทางภาษีที่เสียไปจากผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีที่ทำงานต่ำกว่าวุฒิอาจสูงถึง 10.2 พันล้านเหรียญสหรัฐในแต่ละปี

แต่ระบบการรับรองมักจะยังพัฒนาได้ไม่ดีหรือยังแยกส่วนและไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้โยกย้ายถิ่นได้ กระบวนการมักจะซับซ้อน ใช้เวลานาน และมีค่าใช้จ่ายสูง ทำให้มีผู้ใช้บริการเพียงจำนวนน้อยเท่านั้น หน่วยงานประเมินผล หน่วยงานออกไปรับรอง และสถาบันการศึกษาควรประสานข้อกำหนดและกระบวนการต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ รัฐบาลต้องสร้างความมั่นใจว่าหน่วยงานต่างๆ มีกระบวนการที่ยุติธรรมและโปร่งใส และยึดหลักการปฏิบัติตามแบบที่ดีที่สุด การกำหนดสิทธิทางกฎหมายสำหรับการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพจะทำให้มีความเข้าใจและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เช่น ในประเทศเดนมาร์ก กฎหมายปี 2012 ในเยอรมนีอนุญาตให้ชาวต่างชาติได้รับการรับรองคุณวุฒิโดยไม่สนใจสถานะการอยู่อาศัยหรือความเป็นพลเมือง

หากผู้โยกย้ายถิ่นไม่ได้รับการรับรองคุณวุฒิก็จะไม่สามารถทำงานอย่างถูกกฎหมายในวิชาชีพที่มีการกำหนดข้อบังคับได้ เช่น การสอนหรือพยาบาล ถึงแม้จะมีตำแหน่งว่างในประเทศปลายทาง การรับรองคุณวุฒิบางส่วนสามารถช่วยได้ ผู้สมัครอาจต้องผ่านการสอบ ทำงานภายใต้การกำกับดูแลเป็นระยะเวลาหนึ่ง หรือห้ามไม่ให้กระทำหน้าที่บางอย่าง ค่าส่งเรื่องคุณวุฒิวิชาชีพของสหภาพยุโรปอนุญาตให้บางอาชีพที่มีคุณวุฒิที่ได้รับการรับรองสามารถทำงานได้ทั่วสหภาพยุโรป การสร้างและรักษาระบบการรับรองคุณวุฒิโดยอัตโนมัติจะต้องมีความตั้งใจจริงอย่างมากจากฝ่ายการเมืองและมีทรัพยากร ทำให้ข้อตกลงเช่นนี้ยังมีอยู่น้อยมาก

การโยกย้ายถิ่นของครูทำให้เกิดทั้งประโยชน์และความเสี่ยง

ครูอาจมีแรงจูงใจในการโยกย้ายถิ่นจากการมีรายได้น้อย การว่างงาน การขาดเสถียรภาพทางการเมือง สภาพการทำงานที่เลวร้าย และการขาดโครงสร้างพื้นฐาน แต่การสอนมักจะเป็นอาชีพที่มีข้อกำหนดข้อบังคับโดยขึ้นอยู่กับข้อบังคับด้านคุณสมบัติของประเทศ ทำให้เป็นความท้าทายต่อผู้โยกย้ายถิ่น

เนื่องจากกฎข้อบังคับเกี่ยวกับคุณสมบัติของครูมักจะเกี่ยวข้องกับทักษะทางภาษา การโยกย้ายถิ่นเป็นจำนวนมากจึงมักเกิดขึ้นระหว่างประเทศที่มีภาษาและวัฒนธรรมคล้ายคลึงกัน ครูจากประเทศอียิปต์และประเทศอาหรับอื่นๆ ซึ่งย้ายมาเพราะค่าจ้างที่สูง ช่วยขยายการศึกษาในรัฐต่างๆ ในขณะนั้นมีความร่วมมืออ่าวอาหรับ ขณะนี้ประเทศต่างๆ กำลังเปลี่ยนภาษาที่ใช้ในการสอนจากภาษาอาหรับมาเป็นภาษาอังกฤษ และครูที่พูดภาษาอังกฤษกำลังมาแทนที่ครูชาวอียิปต์และจอร์แดน

การโยกย้ายถิ่นของครูอาจสร้างผลกระทบต่อเนื่องต่อการขาดแคลนครูในประเทศบ้านเกิด ตัวอย่างเช่นสหราชอาณาจักรจ้างครูจากประเทศจาไมกาและแอฟริกาใต้ ในขณะที่แอฟริกาใต้ซึ่งก็ขาดแคลนครูก็ต้องจ้างครูจากประเทศอื่นโดยเฉพาะจากซิมบับเว ประเทศหมู่เกาะแคริบเบียนเผชิญกับการโยกย้ายถิ่นออกของครูในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาเช่นกันเนื่องจากความพยายามในการจ้างครูในสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกา

ประเทศที่ครูโยกย้ายถิ่นออกอาจเกิดความสูญเสียอย่างมาก ทั้งด้านการลงทุนในการอบรมและการศึกษาครู และต่อระบบการศึกษาโดยรวม ประเด็นนี้ได้กระตุ้นให้เกิดการริเริ่มระหว่างประเทศที่ตระหนักถึงผลประโยชน์ของประเทศต้นทาง เช่น พิธีสารการจ้างครูแห่งเครือจักรภพ แต่เนื่องจากพิธีสารนี้เป็นเพียงแนวทางปฏิบัติที่ไม่มีข้อผูกพัน จึงไม่สามารถยับยั้งครูที่ต้องการโยกย้ายถิ่นออกนอกประเทศได้

การจ้างครูจากต่างประเทศเป็นธุรกิจที่มีผลประโยชน์มากจึงมักดึงดูดตัวแทนทางการค้า แต่ตัวแทนเหล่านี้ไม่ได้ผ่านการวางกฎระเบียบอย่างใกล้ชิดและอาจคิดค่าบริการสูงหรือให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน ทำให้ครูต้องมีการลงทะเบียนผู้จัดการงานทั้งในประเทศต้นทางและปลายทาง

การสูญเสียผู้มีความสามารถอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศที่ยากจนกว่า

มากกว่าหนึ่งในสี่ของประเทศและเขตแดนจำนวน 174 แห่ง ซึ่งรวมถึงเกรเนดาและกายอานาในลาตินอเมริกาและแคริบเบียน แอลเบเนีย และมอลตาในยุโรป และเอริเทรียและโซมาเลียในอนุภูมิภาคซาฮาราในแอฟริกา มีอัตราการโยกย้ายถิ่นออกนอกประเทศของผู้มีทักษะสูงสูงกว่า 20% (แผนภาพที่ 5)

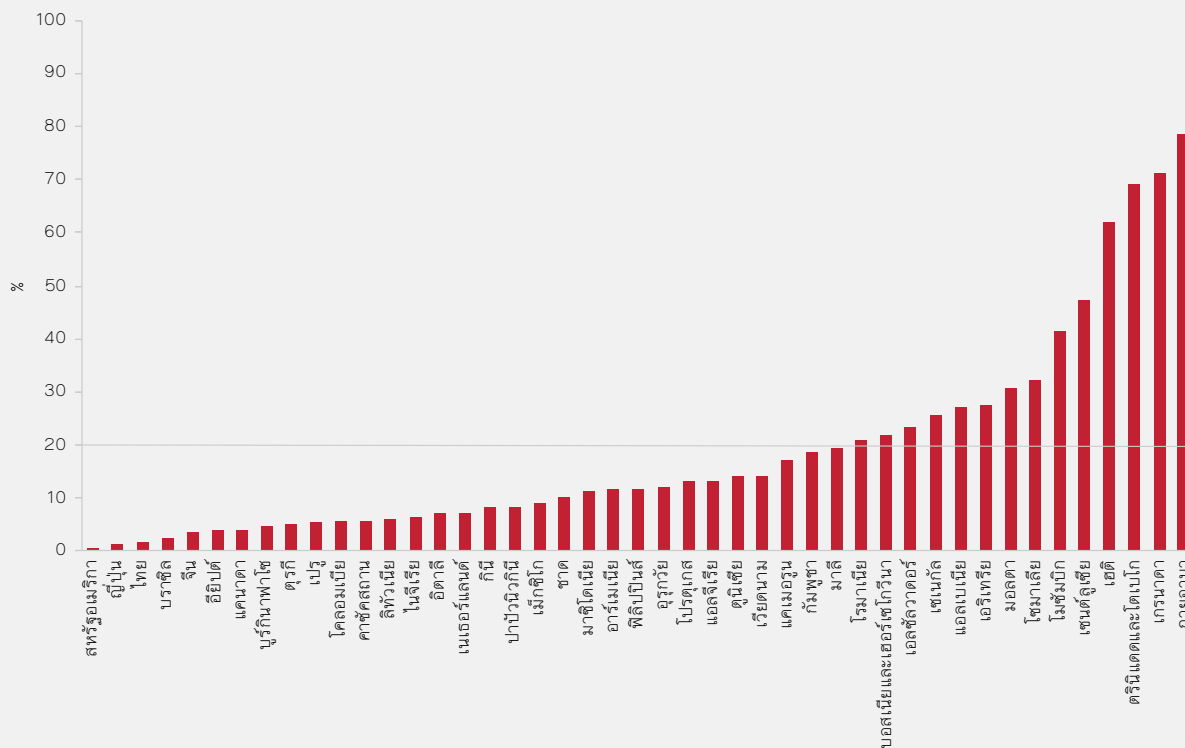
ประเทศที่ร่ำรวยกว่ามีการแข่งขันเพื่อให้ได้แรงงานที่มีทักษะ ทำให้เกิดความกังวลว่าการโยกย้ายถิ่นออกนอกประเทศจะขัดขวางการพัฒนาในประเทศนั้น เนื่องจากมีการสูญเสียทักษะ อย่างไรก็ตาม นอกจากผลของการส่งเงินกลับประเทศแล้ว การโยกย้ายถิ่นออกนอกประเทศของแรงงานที่มีทักษะอาจกระตุ้นให้เกิดการลงทุนทางการศึกษาในประเทศนั้น การวิเคราะห์สำหรับรายงานฉบับนี้แสดงให้เห็นว่าอัตราการโยกย้ายถิ่นของแรงงานทักษะสูง 14% ทำให้เกิดผลดีสูงสุดต่อการสร้างและสะสมทุนมนุษย์ หลังจากพิจารณาลักษณะของประเทศต้นทางและปลายทางแล้ว การโยกย้ายถิ่นออกนอกประเทศทำให้เกิดประโยชน์โดยรวมจากการมีแรงงานทักษะสูงใน 90 ประเทศจากทั้งหมด 174 ประเทศ

หลายประเทศโดยเฉพาะในเอเชียพบว่าพลเมืองที่ย้ายกลับมามีทักษะที่มีคุณค่ามากขึ้น ประเทศฟิลิปปินส์มีการกำหนดนโยบายสำหรับผู้ย้ายกลับประเทศ และเชื่อมโยงพวกเขาเข้ากับบริการการรับรองคุณสมบัติในการประกอบวิชาชีพและผู้สนใจจะว่าจ้างงาน

แผนภาพที่ 5:

ผู้มีทักษะสูงมากกว่าหนึ่งในห้าในหลายประเทศมีการโยกย้ายถิ่นออกนอกประเทศ

อัตราการโยกย้ายถิ่นออกนอกประเทศของผู้มีทักษะสูง, คัดเลือกบางประเทศ, ปี 2010

GEM StatLink: http://bit.ly/fig6_1
ที่มา: ดอยล์และค็อกซ์ (2018)

การศึกษาด้านเทคนิคและอาชีวศึกษาเป็นเครื่องมือสำหรับผู้โยกย้ายถิ่นและผู้ลี้ภัย

มีประเด็นสำคัญสองประการที่มีผลต่อหลักสูตรการศึกษาด้านเทคนิคและอาชีวศึกษาสำหรับผู้โยกย้ายถิ่นและผู้ลี้ภัย

ประเด็นที่หนึ่ง มีอุปสรรคหลายประการที่ทำให้อุปสงค์ในการพัฒนาทักษะของผู้โยกย้ายถิ่นและผู้ลี้ภัยโดยผ่านการศึกษาด้านเทคนิคและอาชีวศึกษาลดลง การว่างงานช่วงเริ่มต้นและการจ้างงานที่ไม่มั่นคงในงานที่ไม่ตรงกับความสามารถที่มีทำให้ผลตอบแทนจากการลงทุนในทักษะของผู้โยกย้ายถิ่นอยู่ในระดับต่ำ ผู้โยกย้ายถิ่นที่ไม่มีเอกสารและผู้ลี้ภัยอาจไม่มีสิทธิทางกฎหมายในการทำงาน เช่น ในประเทศไอร์แลนด์และลิทัวเนีย ทำให้ไม่สนใจที่จะเข้ารับการอบรมวิชาชีพ การมีผู้ให้บริการจำนวนมากและมีการเข้ามาในระบบได้หลายจุดทำให้การกำหนดทิศทางของระบบการศึกษาด้านเทคนิคและอาชีวศึกษาเป็นไปด้วยความลำบาก แต่ผู้ให้บริการการศึกษาด้านเทคนิคและอาชีวศึกษาและบริการการจ้างงานของภาครัฐอาจเชื่อมโยงผู้โยกย้ายถิ่นกับผู้จ้างงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยสร้างประสบการณ์ในการทำงาน 'ผู้ให้คำปรึกษาและต้อนรับ' ในเยอรมนีช่วยวิสาหกิจขนาดเล็กและขนาดกลางในการว่าจ้างแรงงานมีทักษะจากผู้โยกย้ายถิ่นมา ในปี 2016 มีผู้ลี้ภัยจำนวน 3,441 คน ที่ได้เข้ารับการอบรม

ประเด็นที่สอง การไม่รับรองความรู้ที่มีมาก่อนหน้าทำให้ผู้ลี้ภัยเสียโอกาสที่จะได้งานที่เหมาะสม หรือได้รับการอบรมหรือการศึกษาเพิ่มเติม มีความเป็นไปได้ที่ผู้โยกย้ายถิ่นและผู้ลี้ภัยจะมีประกาศนียบัตรแสดงคุณสมบัติที่ติดตัวมาด้วย และวุฒิการศึกษาด้านเทคนิคและอาชีวศึกษาในแต่ละระบบก็อาจมีความแตกต่างกันมาก ในปี 2013 ประเทศนอร์เวย์ได้นำใช้กระบวนการรับรองความสามารถสำหรับผู้ที่ไม่ใช่เอกสารรับรอง มากกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ลี้ภัยที่ได้รับการรับรองความสามารถในปี 2013 ได้รับการจ้างงานหรือศึกษาต่อ การรับรองความสามารถ การตรวจสอบความสามารถ และการรับรองคุณภาพอาจอำนวยความสะดวกโดยความร่วมมือระหว่างรัฐบาล ประเทศซีเรียมีข้อตกลงการรับรองความสามารถในการประกอบวิชาชีพแห่งชาติกับอียิปต์ อิรัก จอร์แดน และเลบานอน

ด.ญ. มินา (อายุ 11 ปี) ชั้น ป. 5 เถาะบึงกาฬ จังหวัดเกาะกน
ประเทศกัมพูชา

ภาพโดย แซลเลนตรา ยาชวอนท์/ องค์การช่วยเหลือเด็ก (Save the Children)

การติดตามความก้าวหน้าของเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืนข้อที่ 4

“ ในปี 2018 จะมีการรายงานผลตัวชี้วัดใหม่สี่ตัวเป็นครั้งแรก ทำให้จำนวนตัวชี้วัดของเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนข้อที่ 4 ที่ได้รับการวัดผลมี 33 ตัวจากทั้งหมด 43 ตัว ”

กรอบการติดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนข้อที่ 4 ด้าน การศึกษามีเป้าหมายสูงแม้ว่าจะยังไม่ได้รวมคำถามที่ยากที่สุดในการพัฒนาการศึกษาเข้าไว้ด้วย กรอบนี้มีบทบาทในการส่งสัญญาณว่าประเด็นใดควรได้รับการเอาใจใส่และประเทศควรลงทุนในการติดตามผล ในขณะที่เดียวกันก็มีความพยายามในการสร้างตัวชี้วัด มาตรฐาน และเครื่องมือเพื่อให้สามารถเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างประเทศได้ กระบวนการนี้ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานระดับนานาชาติ ประเทศต่างๆ ผู้ให้ทุนสนับสนุน และผู้เชี่ยวชาญอย่างใกล้ชิด

เป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนข้อที่ 4 มีตัวชี้วัดระดับโลก 11 ตัว สถาบันสถิติของยูเนสโก (ยูไอเอส) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบตัวชี้วัด 8 ตัว แต่เพียงผู้เดียว และทำงานร่วมกับสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศเกี่ยวกับตัวชี้วัดด้านเทคโนโลยีข้อมูลและการสื่อสาร หน่วยงานผู้ดูแลตัวชี้วัดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัยคือยูนิเซฟ และหน่วยงานผู้ดูแลตัวชี้วัดเกี่ยวกับการช่วยเหลือด้านทุนการศึกษาคือโอไอซีดี นอกจากนี้ยังมีตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องอีก 32 ตัว ทำให้กรอบการติดตามเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนข้อที่ 4 มีตัวชี้วัดรวมทั้งสิ้น 43 ตัว

ยูไอเอสประสานงานการพัฒนาตัวชี้วัดระดับโลกและตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับรัฐสมาชิกและหน่วยงานต่างๆ ผ่านกลุ่มความร่วมมือทางวิชาการเพื่อตัวชี้วัดสำหรับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนข้อที่ 4 ด้านการศึกษาปี 2030 ซึ่งก่อตั้งโดยยูเนสโก จะมีการรายงานผลจากตัวชี้วัดสี่ตัว (การเข้าร่วมในโครงการการรู้หนังสือสำหรับผู้ใหญ่ เพศศึกษาแบบครอบคลุม ความรุนแรงในโรงเรียน และการโจมตีในโรงเรียน) ในปี 2018 เป็นครั้งแรก ทำให้มีการรายงานตัวชี้วัดทั้งหมด 33 ตัวจากทั้งหมด 43 ตัว การทำงานจะดำเนินต่อไปหรือกำลังจะเริ่มต้นสำหรับตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับภาษาที่ใช้ในการสอน การกระจายทรัพยากร และการพัฒนาวิชาชีพครู

พันธมิตรสากลเพื่อติดตามการเรียนรู้ ซึ่งก่อตั้งโดยยูเนสโก ประสานงานเกี่ยวกับตัวชี้วัดผลลัพธ์ทางการศึกษาที่ซับซ้อนกว่า ซึ่งได้แก่ความสามารถขั้นต่ำด้านการอ่านและคณิตศาสตร์ การรู้หนังสือของผู้ใหญ่ และทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ยูไอเอสกำลังดำเนินยุทธศาสตร์ทางเลือกสามประการเพื่อเชื่อมโยงและกำหนดเกณฑ์มาตรฐานสำหรับความสามารถด้านการอ่านและคณิตศาสตร์ ประการที่หนึ่งคือการสนับสนุนการริเริ่มให้นักเรียนในลาตินอเมริกาและแอฟริกาตะวันตกบางประเทศเข้าร่วมการประเมินทั้งในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติเพื่อให้สามารถเปรียบเทียบระหว่างการศึกษาแต่ละอันได้อย่างเข้มข้นขึ้น ประการที่สองมีการทำแผนที่เนื้อหาของการประเมินต่างๆ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญจะแบ่งระดับความยากของรายการในการสำรวจเพื่อกำหนดตำแหน่งในเกณฑ์การรายงาน ประการที่สามจะมีการทำงานเพื่อเชื่อมระดับความสามารถด้วยการใช้วิธีการด้านสถิติต่อไป

ประเมินสถานการณ์นโยคการศึกษาเพื่อปวงชน ปี 2000–2015

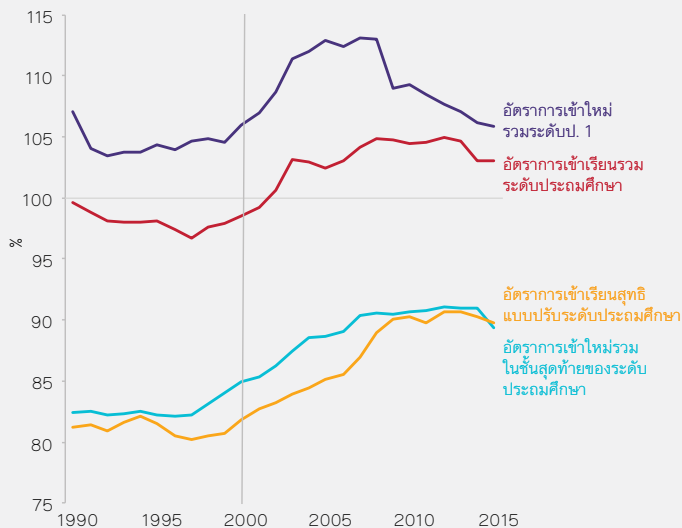
รายงานการติดตามผลทั่วโลกเรื่องการศึกษาเพื่อปวงชนปี 2015 ประเมินการศึกษาเพื่อปวงชนโดยใช้ข้อมูลส่วนใหญ่ของปี 2012 การประเมินได้รับการปรับปรุงโดยใช้ข้อมูลปี 2015 แต่ไม่ได้ทำให้ข้อสรุปจากการประเมินเปลี่ยนไปจากเดิม นั่นคือถึงแม้จะมีความก้าวหน้าอย่างมากในยุคการศึกษาเพื่อปวงชน แต่ก็ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้ ข้อมูลนี้เป็นข้อมูลที่สำคัญโดยเฉพาะเมื่อเรามองไปยังเป้าหมายในปี 2030

ข้อค้นพบหลักมีสองประการ เมื่อพิจารณาเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนข้อที่ 2 เกี่ยวกับการจบประถมศึกษา หลังจากอัตราการเข้าร่วมและอัตราการเรียนจบตรงตัวจนกระทั่งปี 1997 อัตราการเข้าเรียนรวม อัตราการเข้าเรียนสุทธิ และอัตราการเข้าใหม่รวมในชั้นสุดท้ายของระดับประถมศึกษาเพิ่มสูงขึ้นจนถึงประมาณปี 2008 แล้วหยุดชะงักอีกครั้ง (**แผนภาพที่ 6 เอ**) ในทางตรงข้าม เมื่อพิจารณาเป้าหมายข้อที่ 5 เรื่องความเสมอภาคทางเพศ ถึงแม้เป้าหมายความเสมอภาคทางเพศในด้านการเข้าเรียนภายในปี 2005 จะไม่บรรลุผล แต่ก็ยังมีความก้าวหน้าในช่วงทศวรรษ 1990 และ 2000 และบรรลุเป้าหมายความเสมอภาคในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในปี 2009 และเกือบจะเสมอภาคในด้านการรู้หนังสือของเยาวชนในปี 2015 แต่การรู้หนังสือของผู้ใหญ่ยังมีความไม่เสมอภาคอยู่ โดย 63% ของผู้ไม่รู้หนังสือเป็นผู้หญิง อุดมศึกษาเป็นไปในทางตรงกันข้ามคือผู้ชายมีแนวโน้มที่จะเข้าเรียนน้อยกว่า (**แผนภาพที่ 6 บี**)

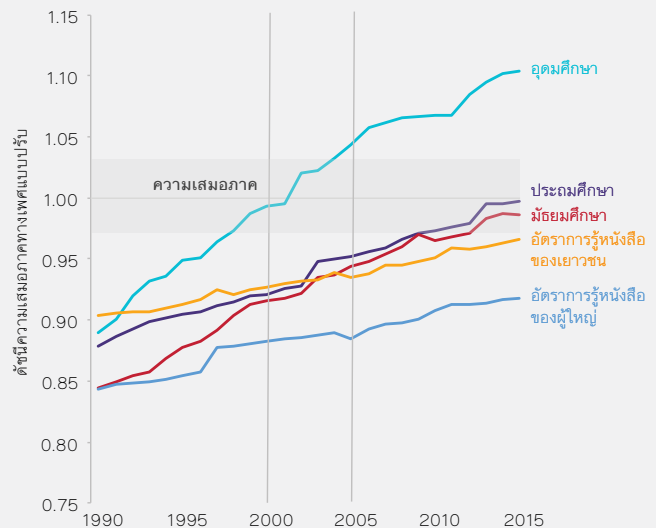
แผนภาพที่ 6:

ระหว่างปี 2000 และ 2015 โลกมีความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอในด้านความเสมอภาคทางเพศ แต่ไม่ใช่ในด้านการจบประถมศึกษาทุกคน

เอ. ตัวชี้วัดด้านการเข้าถึง การเข้าเรียน และการจบประถมศึกษาบางตัว ปี 1990-2015

บี. ดัชนีความเท่าเสมอภาคเพศแบบปรับสำหรับอัตราการเข้าเรียนรวมและอัตราการรู้หนังสือบางตัว ปี 1990-2015

GEM StatLink: http://bit.ly/fig7_1
ที่มา: ฐานข้อมูลยูไอเอส

การติดตามสถานะทางการศึกษาของประชากร ผู้โยกย้ายถิ่นและผู้พลัดถิ่นแสดงให้เห็นถึง ความท้าทายหลายประการ

กรอบการติดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเน้นตัวชี้วัดที่แบ่งย่อยออกไปตามลักษณะที่สัมพันธ์กับความด้อยโอกาส แต่ขาดข้อมูลเกี่ยวกับสถานะของผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศและผู้ลี้ภัยที่เป็นระบบ ในฐานะข้อมูลจุลภาคของธนาคารโลกพบว่าการสำรวจ 2,000 ครัวเรือน จากทั้งหมด 2,500 ครัวเรือน มีข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา แต่มีเพียงประมาณหนึ่งในเจ็ดของครัวเรือนเหล่านั้นที่มีข้อมูลเกี่ยวกับการโยกย้ายถิ่น และจำนวนน้อยกว่านั้นอีกที่มีข้อมูลเกี่ยวกับการพลัดถิ่น

“
ครัวเรือนของผู้โยกย้ายถิ่น
มักจะเคลื่อนที่และมีแนวโน้ม
ที่จะไม่อยู่เมื่อมีผู้เก็บข้อมูล
ลงไปสำรวจครัวเรือน หรือ
ไม่สามารถให้สัมภาษณ์ได้
เนื่องจากอุปสรรคทางภาษา
หรือความกังวลด้านกฎหมาย”

ครัวเรือนของผู้โยกย้ายถิ่นมักจะเคลื่อนที่และมีแนวโน้มที่จะไม่อยู่เมื่อมีผู้เก็บข้อมูลลงไปสำรวจครัวเรือน หรือไม่สามารถให้สัมภาษณ์ได้เนื่องจากอุปสรรคทางภาษาหรือความกังวลด้านกฎหมาย และเนื่องจากการโยกย้ายถิ่นอาจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้การรอบการสุ่มกลุ่มตัวอย่างไม่สามารถเปลี่ยนแปลงตามได้ทัน สิ่งนี้มีผลกระทบต่อผู้พลัดถิ่นโดยเฉพาะเนื่องจากข้อมูลมักจะมีการเก็บอย่างเป็นระบบมากกว่าในค่ายผู้ลี้ภัย แต่ผู้ลี้ภัยน้อยกว่า 40% และผู้พลัดถิ่นภายในประเทศน้อยกว่านั้นอีกที่อาศัยอยู่ในค่าย

การรวมผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศและผู้ลี้ภัยเข้าในการสำรวจแบบมาตรฐานเพื่อจุดประสงค์ทั่วไปอาจจะไม่สามารถแก้ไขประเด็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างและการเก็บข้อมูลได้เสมอไป การสำรวจแบบมาตรฐานไม่สามารถแสดงให้เห็นพลวัตของปรากฏการณ์การโยกย้ายถิ่นและอาจจะทำไม่สม่ำเสมอที่จะได้ข้อมูลที่ทันเวลา การใช้วิธีการที่ยืดหยุ่น เช่น การสำรวจที่เน้นการวิจัยเพื่อเชื่อมโยงชุมชนของผู้โยกย้ายถิ่นออกและชุมชนผู้ให้ที่พักพิง และการเก็บข้อมูลแบบรวดเร็วโดยไม่ใช้การสุ่มตัวอย่างอาจมีประสิทธิภาพมากกว่า และ

ท้ายที่สุดการสำรวจอาจไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงลักษณะที่เปลี่ยนแปลงของการศึกษาและการโยกย้ายถิ่นหรือคุณลักษณะของประเทศต้นทาง

ในเดือนมีนาคม ปี 2016 คณะกรรมาธิการด้านสถิติแห่งสหประชาชาติเริ่มก่อตั้งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ โดยมีรัฐสมาชิก 40 แห่ง และองค์กรในภูมิภาคและองค์กรระหว่างประเทศเข้าร่วมอย่างน้อย 15 องค์กร กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่นภายในประเทศได้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงการเก็บข้อมูล ยูเนสโกและสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติกำลังสร้างระบบการจัดการข้อมูลการศึกษาของผู้ลี้ภัย ซึ่งเป็นเครื่องมือที่เข้าใช้งานผ่านเว็บไซต์ เปิดให้ทุกคนเข้าไปแก้ไขได้ และไม่เสียค่าใช้จ่าย เพื่อช่วยให้ประเทศต่างๆ เก็บ รวบรวม วิเคราะห์และรายงานข้อมูลการศึกษาของผู้ลี้ภัย

ประณมและมัธยมศึกษา

เป้าหมาย 4.1

เด็กที่เกิดระหว่างปี 2010 และ 2014 อาจนับได้ว่าเป็นเด็กยุคเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนหรือเอสดีจี เด็กที่อายุมากที่สุดจะมีอายุ 5 ปี ในปี 2015 ซึ่งในหลายๆ ประเทศจะเป็นอายุที่เริ่มเข้าเรียนชั้นก่อนประถมศึกษาในปี 2015/2016 ซึ่งเป็นปีเริ่มต้นของยุคเอสดีจี (2015-2030) เด็กที่อายุน้อยที่สุดจะมีอายุครบ 16 ปี ในปี 2030 ซึ่งจะเป็นอายุมากที่สุดที่จะจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้ทันเวลา เด็กยุคเอสดีจีที่จะบรรลุเป้าหมายการจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาทุกคนภายในปี 2030 จะต้องเริ่มเข้าเรียนระดับประถมศึกษาตรงเวลา อัตราการเข้าใหม่สุทธิแบบปรับของโลกในการเข้าเรียนประถมศึกษาปีแรกอยู่ที่ 87% ในปี 2017

“ เพื่อบรรลุเป้าหมายการจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาทุกคนภายในปี 2030 เด็กทุกคนในกลุ่มอายุจะต้องเข้าเรียนระดับประถมศึกษาภายในปี 2018 ”

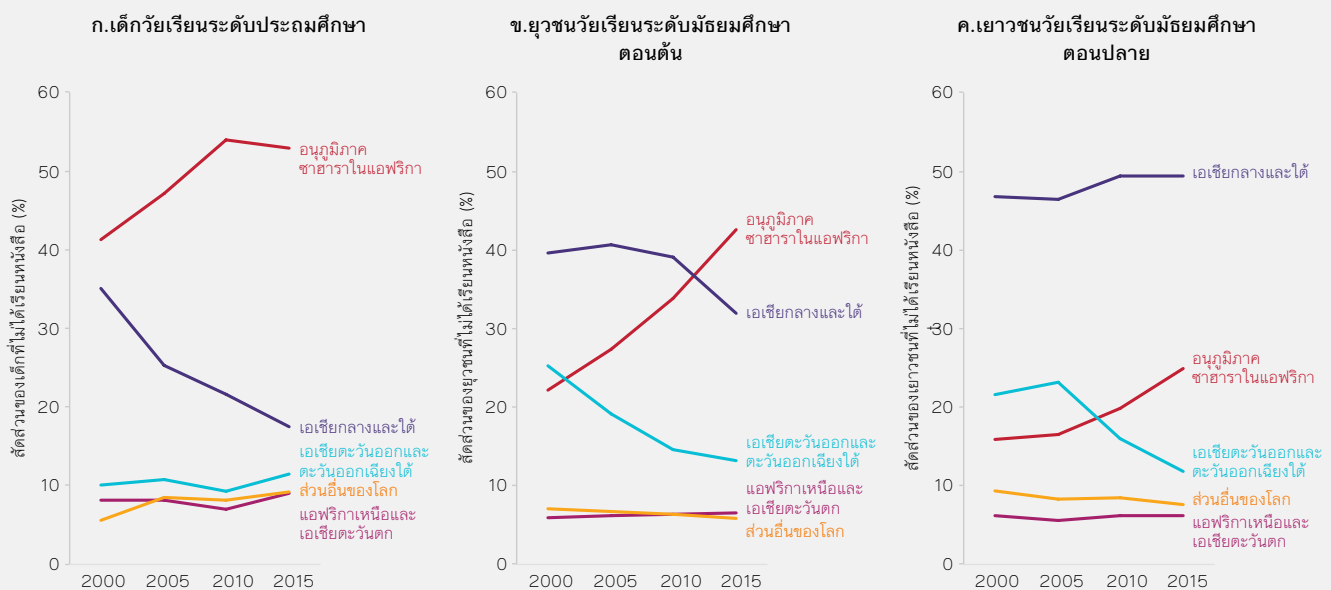
เด็กจำนวน 64 ล้านคนของประชากรวัยเรียนระดับประถมศึกษา หรือ 9% ไม่ได้เข้าโรงเรียนในปี 2017 เช่นเดียวกับเยาวชน 61 ล้านคนของประชากรวัยเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (16%) และเยาวชน 138 ล้านคนของประชากรวัยเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (36%) อัตราในระดับประถมศึกษาแทบจะไม่มีมีการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ปี 2008 ตัวเลขของอนุภูมิภาคซาราในแอฟริกาที่มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นยกเว้นประชากรวัยเรียนระดับประถมศึกษา ความขัดแย้งในภูมิภาคอื่นทำให้เด็กต้องละทิ้งโรงเรียนโดยเฉพาะในเอเชียตะวันตก (แผนภาพที่ 7)

การศึกษาเรื่องความก้าวหน้าในการรู้เรื่องการอ่านระหว่างประเทศเป็นการสำรวจเพื่อประเมินนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ทุกห้าปี เพื่อเป็นข้อมูลระหว่างประเทศสำหรับตัวชี้วัดระดับโลกเรื่องผลลัพธ์ทางการศึกษา ในประเทศอิหร่านสัดส่วนของนักเรียนที่บรรลุเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำเพิ่มจาก 56% ในปี 2001 เป็น 65% ในปี 2016 หรือน้อยกว่าระดับ 1% ต่อปี บางประเทศ เช่น โมร็อกโกและโอมาน

แผนภาพที่ 7:

อนุภูมิภาคซาราในแอฟริกา มีสัดส่วนต่อประชากรที่ไม่ได้เข้าโรงเรียนของโลกเพิ่มขึ้น

สัดส่วนของประชากรที่ไม่ได้เข้าโรงเรียนแบ่งตามภูมิภาค, ปี 2000-2015

GEM StatLink: http://bit.ly/fig8_2

ที่มา: ฐานข้อมูลยูเอเอส

มีการพัฒนาดีขึ้นในอัตราที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายได้ภายในปี 2030 ในประเทศอื่นๆ เช่น อาเซอร์ไบจาน ซาอุดีอาระเบีย และแอฟริกาใต้ สัดส่วนของนักเรียนที่บรรลุเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำไม่เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นไปได้ยากที่ประเทศเหล่านี้จะบรรลุเป้าหมาย

การประมาณอัตราการเรียนจบสำหรับวาระการศึกษาปี 2030

จากข้อมูลการสำรวจครัวเรือนปี 2013-2017 อัตราการเรียนจบระดับประถมศึกษาคือ 85% ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นคือ 73% และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายคือ 49% แต่เนื่องจากมีระยะเวลาห่างระหว่างข้อมูลการสำรวจครัวเรือนและการสำมะโน รวมทั้งมีข้อมูลจากหลายแหล่ง จึงทำให้ข้อมูลอาจขัดแย้งกันได้

คณะผู้จัดทำรายงานการติดตามผลการศึกษาก้าวไกลได้พัฒนารูปแบบการประมาณอัตราการเรียนจบโดยใช้ตัวอย่างจากการติดตามด้านสุขภาพ การประมาณอัตราการเรียนจบแบบย้อนหลังของนักเรียนรุ่นก่อนหน้าทำให้เห็นแนวโน้มของอัตราที่เพิ่มขึ้นในประเทศในระยะเวลา ระดับตัวชี้วัด ณ ปัจจุบันสามารถประมาณได้จากการประมาณค่านอกช่วงระยะสั้นจากข้อมูลล่าสุดที่มีอยู่ วิธีการนี้เป็นการเปลี่ยนรูปแบบและแนวโน้มจากแหล่งข้อมูลทุกแหล่งมากกว่าที่จะใช้การประมาณล่าสุดตามตัวเลขที่มี

เป้าหมาย 4.2

เด็กปฐมวัย

การศึกษาและการดูแลเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญเพื่อการพัฒนาทักษะทางสติปัญญาและทักษะทางสังคมและอารมณ์ และทำหน้าที่สำคัญในการปกป้องในสถานการณ์วิกฤต

ตัวชี้วัดระดับโลกเกี่ยวกับการเข้าร่วมในการเรียนที่จัดเป็นเวลาหนึ่งปีก่อนอายุการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาอย่างเป็นทางการมีตั้งแต่ประมาณ 42% ในประเทศรายได้ต่ำ ไปจนถึง 93% ในประเทศรายได้สูง โดยค่าเฉลี่ยของโลกอยู่ที่ 69% แนวโน้มนี้เพิ่มขึ้นอย่างช้าๆ แต่สม่ำเสมอ ในทางตรงกันข้าม อัตราการเข้าเรียนรวมในระดับก่อนประถมศึกษาซึ่งหมายถึงระดับการศึกษาที่อาจจะมียุทธศาสตร์แค่หนึ่งปีในบางประเทศหรือถึงสี่ปีในบางประเทศ เป็น 50% ในปี 2017 (แผนภาพที่ 8)

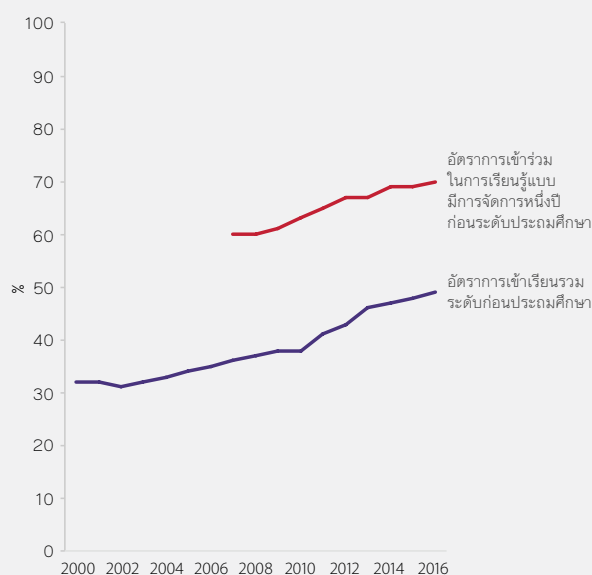
ตัวชี้วัดระดับโลกเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอีกหนึ่งตัวดึงมาจากดัชนีการพัฒนาดเด็กปฐมวัยของยูนิเซฟ ซึ่งคำนวณโดยใช้ข้อมูลการสำรวจกลุ่มตัวชี้วัดของยูนิเซฟเป็นหลักแม้ว่ายูนิเซฟกำลังทบทวนวิธีการคำนวณดัชนีการพัฒนาดเด็กปฐมวัยอยู่และคาดว่าจะเสร็จสิ้นในปลายปี 2018

ผลจากประเทศที่เข้าร่วมในการสำรวจกลุ่มตัวชี้วัดสองรอบในระยะเวลาห้าปีชี้ให้เห็นว่าสัดส่วนของเด็กอายุ 3 ถึง 4 ปีที่มีพัฒนาการด้านทักษะภาษาและการคำนวณตามที่คาดหมายเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยน้อยกว่าระดับ 1% ต่อปี

แผนภาพที่ 8:

นักเรียนเจ็ดในสิบคนเข้าร่วมในการเรียนหนึ่งปีก่อนระดับประถมศึกษา

อัตราการเข้าร่วมในการเรียนที่จัดเป็นเวลาหนึ่งปีก่อนอายุการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาอย่างเป็นทางการ และอัตราการเข้าเรียนรวมในระดับก่อนประถมศึกษา, ปี 2000-2016

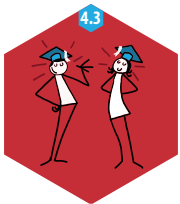
GEM StatLink: http://bit.ly/fig9_2

ที่มา: ฐานข้อมูลยูเอเอส

อย่างไรก็ตาม การ 'มีความพร้อม' ในการเรียน และ 'มีพัฒนาการตามที่คาดหวัง' เป็นแนวคิดที่อธิบายได้ยากและอาจมีความเห็นแตกต่างกันไปทั่วโลก ประเทศต่างๆ ต้องใช้ดุลยพินิจที่จะใช้มาตรการซึ่งตอบสนองความต้องการของประเทศ และเหมาะสมกับโครงสร้างสถาบัน และคุณลักษณะทางวัฒนธรรม

แต่ระบบเพื่อติดตามความพร้อมในการเข้าเรียนของประเทศต่างๆ ยังมีน้อย สิ่งที่ได้พบได้บ่อยกว่าคือการมีกรอบและกระบวนการแห่งชาติเพื่อติดตามมาตรฐานด้านบุคลากร การอบรม สิ่งอำนวยความสะดวกและหลักสูตรของผู้ให้บริการ (เช่น นโยบายการดูแลและการศึกษาเด็กปฐมวัยแห่งชาติปี 2013 ของประเทศอินเดีย) หรือการประเมินผลกระทบของโครงการ (เช่น ระบบการรายงานแห่งชาติซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของโครงการการศึกษาปฐมวัยในสหรัฐอเมริกา) ในหน่วยการพัฒนาเด็กปฐมวัยของกระบวนการทางระบบเพื่อผลการศึกษาที่ดีกว่าของธนาคารโลก มีเพียง 8 จาก 34 ประเทศ ที่มีรายได้ต่ำและรายได้ปานกลางที่เก็บข้อมูลพัฒนาการเด็กครบทั้งสี่ด้าน (ด้านสติปัญญา ภาษากายภาพ และสังคมและอารมณ์)

กรอบหลักสูตรแห่งชาติปี 2014 ของประเทศแอฟริกาใต้ ใช้การประเมินด้วยการสังเกตแบบไม่เป็นทางการอย่างต่อเนื่องโดยติดตามพัฒนาการและการเรียนรู้ระดับปฐมวัยหกด้าน และไม่มีการให้คะแนนหรือเทียบสัดส่วน แต่เป็นการบันทึกความพร้อมสำหรับการเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ประเทศมาซิโดเนียมีการเก็บข้อมูลพัฒนาการของเด็กทุกคนที่เข้าเรียนในศูนย์การศึกษาและการดูแลเด็กปฐมวัยตั้งแต่ปี 2014

4.3

เป้าหมาย 4.3

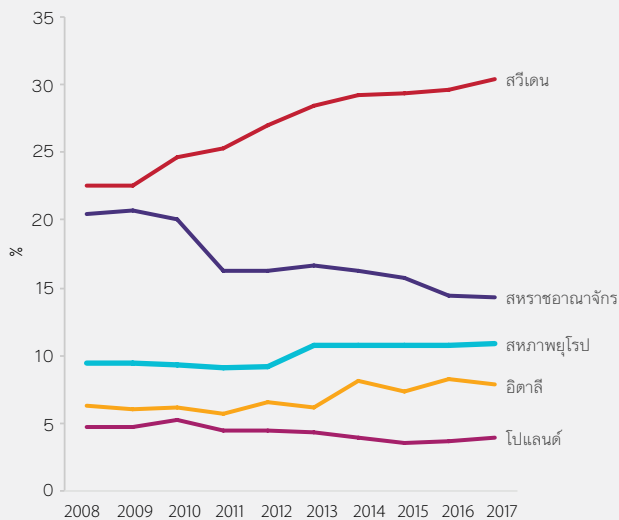
การศึกษาด้านเทคนิค อาชีวศึกษา อุดมศึกษาและการศึกษาผู้ใหญ่

ตัวชี้วัดระดับโลกเรื่องการเข้าร่วมในการศึกษาผู้ใหญ่ได้รับการปรับปรุงเพื่อให้ครอบคลุมถึงโอกาสทางการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกับการทำงานหรือไม่ก็ตาม เนื่องจากผู้ให้บริการมีความหลากหลายและมีจำนวนมากจึงทำให้นิยมใช้การสำรวจกำลังแรงงานมากกว่าข้อมูลบริหารจัดการ แต่คำถามในการสำรวจเหล่านี้มีความแตกต่างกันอย่างมากระหว่างแต่ละประเทศ และมีคำถามเพียงไม่กี่คำถามที่เข้าได้กับนิยามใหม่ของตัวชี้วัดที่ได้รับการปรับปรุง เป็นเรื่องไม่ง่ายที่จะสร้างคำถามให้เป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อให้ประเทศที่มีข้อมูลที่สามารถเปรียบเทียบกันได้มีจำนวนมากขึ้น

แผนภาพที่ 9:

การเข้าร่วมในการศึกษาผู้ใหญ่ในยุโรปยังคงที่ แต่แนวโน้มแตกต่างกันออกไปในแต่ละประเทศ

อัตราการเข้าร่วมในการศึกษาและการอบรมของผู้ใหญ่ในสี่สัปดาห์ก่อนหน้า, สหภาพยุโรปและคัดเลือกบางประเทศ, ปี 2008-2017

GEM StatLink: http://bit.ly/fig10_1
ที่มา: ยูโรสตัท (2018)

การสำรวจแรงงานของสหภาพยุโรปเน้นไปที่การศึกษาและการอบรมแบบเป็นทางการในสี่สัปดาห์ก่อนหน้า (เทียบกับที่ตัวชี้วัดใช้ 12 เดือน) อัตราเข้าร่วมโดยเฉลี่ยยังคงอยู่ที่ 11% ถึงแม้แนวโน้มจะแตกต่างกันออกไปในแต่ละประเทศ (แผนภาพที่ 9) การสำรวจตลาดแรงงานแบบบูรณาการในประเทศอียิปต์ จอร์แดน และ

ตูนิเซียจำกัดอยู่ที่ผู้มีงานทำ การเข้าร่วมตลอดชีวิต และการศึกษาและการอบรมด้านเทคนิคและอาชีวศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน การสำรวจเสนอว่าลูกจ้างที่มีทักษะด้านเทคนิคควรมีอัตราการเข้าร่วมการอบรม 4% ในแต่ละปี

“ เนื่องจากความหลากหลายและจำนวนผู้ให้บริการ การวัดการศึกษาผู้ใหญ่จึงนิยมใช้การสำรวจกำลังแรงงานเป็นแหล่งข้อมูลมากกว่าใช้ข้อมูลบริหารจัดการ ”

อัตราการเข้าเรียนรวมในระดับอุดมศึกษาอยู่ที่ 38% ในปี 2017 แต่สัดส่วนค่าใช้จ่ายภาคเอกชนต่อค่าใช้จ่ายรวมสำหรับอุดมศึกษาเพิ่มสูงขึ้น ความช่วยเหลือด้านการเงินในรูปแบบของเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เงินช่วยเหลือ เงินอุดหนุน และทุนการศึกษาทำให้การอุดมศึกษาในยุโรปอยู่ในราคาที่สามารถจ่ายได้มากที่สุด และในอนุภูมิภาคซาราในแอฟริกาอยู่ในราคาที่สามารถจ่ายได้น้อยที่สุด โดยหลายประเทศมีค่าใช้จ่ายสูงเกิน 60% ของรายได้แห่งชาติโดยเฉลี่ย และสูงถึงเกือบ 300% ในประเทศกินีและยูกันดา

ระบบการศึกษาส่วนใหญ่มุ่งสนับสนุนด้านการเงินแบบมีเป้าหมาย แต่ประสิทธิภาพในการระบุเป้าหมายยังมีความแตกต่างกัน ข้อมูลของธนาคารโลกแสดงให้เห็นว่าครัวเรือนที่อยู่ในกลุ่มที่ยากจนที่สุดในประเทศรายได้ต่ำและรายได้ปานกลางหลายประเทศมีแนวโน้มที่จะได้รับทุนการศึกษาจากรัฐบาลน้อยกว่าครัวเรือนในกลุ่มที่ร่ำรวยกว่า ชุดนโยบายที่ครอบคลุมและใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น ในประเทศโคลอมเบียและเวียดนามอาจจะประสบความสำเร็จมากกว่าการให้ทุนการศึกษาเพียงอย่างเดียว

เป้าหมาย 4.4

ทักษะสำหรับการทำงาน

ตัวชี้วัดระดับโลกและตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมุ่งที่จะวัดทักษะที่มีความสำคัญเป็นสากลในโลกของการทำงานนอกเหนือจากด้านความรู้หนังสือและการคำนวณ ตัวชี้วัดเหล่านี้ทำให้รัฐบาลต้องคำนึงถึงการสร้างหรือการได้มาซึ่งทักษะเหล่านั้นนอกห้องเรียนด้วย

ตัวชี้วัดระดับโลกด้านทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของเยาวชนและผู้ใหญ่นำเสนอข้อมูลจากการสำรวจรายครัวเรือนในสามเดือนที่ผ่านมา โดยการตอบตามความสมัครใจเกี่ยวกับกิจกรรมที่เลือกมาถาม พบว่าการคัดลอกและการแนบเอกสารไปกับอีเมลเป็นทักษะที่ผู้ตอบมากกว่าหนึ่งในสามในประเทศรายได้ปานกลางทำ สำหรับในประเทศรายได้สูงอัตราจะเป็น 58% และ 70% ตามลำดับ (แผนภาพที่ 10) การทำโปรแกรมยังเป็นกิจกรรมที่ทำไม่มากแม้กระทั่งในประเทศรายได้สูง

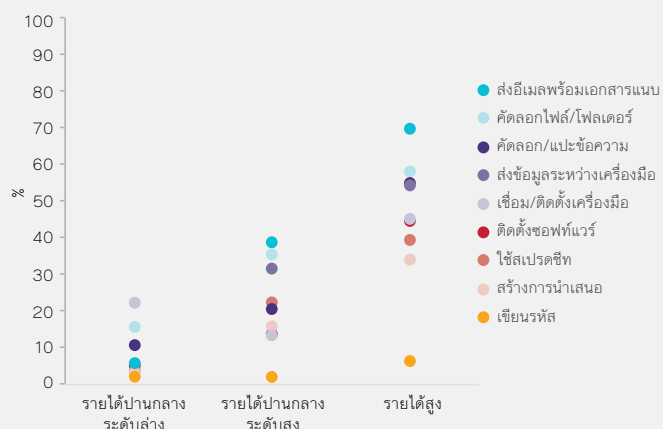
ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมีมากกว่าเพียงแค่ใช้อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ ครอบคลุมความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลระดับโลกฉบับใหม่ขยายเพิ่มเติมจากกรอบความสามารถทางดิจิทัลของสหภาพยุโรป โดยเพิ่มตัวอย่างการใช้ที่กว้างและซับซ้อนขึ้นกว่าเดิม และสะท้อนถึงสภาพวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีของประเทศรายได้ต่ำและรายได้ปานกลาง เช่น ทักษะที่เกษตรกรต้องมีเพื่อการตัดสินใจเรื่องการเพาะปลูกและการค้าโดยใช้บริการผ่านทางโทรศัพท์มือถือ เพื่อขายและซื้อผลิตภัณฑ์ผ่านทางแอปพลิเคชันในโทรศัพท์ หรือสร้างระบบชลประทานจากข้อมูลตัววัดความชื้นที่เชื่อมผ่านคอมพิวเตอร์แบบพกพา

“ ผู้ใหญ่สามในสี่คนในประเทศรายได้สูงไม่รู้วิธีแนบเอกสารไปกับอีเมล ”

แผนภาพที่ 10:

ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารยังไม่กระจายตัวอย่างเท่าเทียม

เปอร์เซ็นต์ของผู้ใหญ่ที่ทำกิจกรรมเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในสามเดือนที่ผ่านมา, แบ่งตามกลุ่มรายได้ของประเทศ, ปี 2014 - 2017

GEM StatLink: <http://bit.ly/fig11.1>

หมายเหตุ: ค่ากลางสำหรับประเทศกลุ่มรายได้ปานกลางอิงตามจำนวนประเทศเพียงเล็กน้อย (ประเทศรายได้ปานกลางระดับสูง 5 ประเทศ, ประเทศรายได้ปานกลางระดับสูง 15 ประเทศ) ที่มา: สหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ.

การพัฒนาเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพคุ้มกับค่าใช้จ่ายเพื่อวัดความสามารถเหล่านี้ยังมีความท้าทายเป็นอย่างมาก การประเมินทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย รายการที่วัด การให้บริการ ค่าใช้จ่าย และผู้มีอำนาจรับผิดชอบ ตัวอย่างเช่นในประเทศฝรั่งเศสที่ประชาชนสามารถรับการประเมินความสามารถทักษะดิจิทัลได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน และการให้คำแนะนำสำหรับแหล่งการเรียนรู้อาจเป็นวิธีการที่ควรทำต่อไป

การประเมินความสามารถการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นจุดเน้นของเป้าหมาย 4.4 แต่ยังไม่มีการสร้างตัวชี้วัด ก็เผชิญความท้าทายที่คล้ายกัน ทักษะทางสังคมและอารมณ์ซึ่งรวมถึงความวิริยะอุตสาหะและการควบคุมตนเอง เป็นหนึ่งในทักษะของการเป็นผู้ประกอบการ แต่การวัดทักษะเหล่านี้ต้องมีความระมัดระวังในการตีความเมื่ออยู่ในบริบทต่างวัฒนธรรม ไออีซีดีกำลังทำการศึกษาระหว่างประเทศเกี่ยวกับทักษะทางสังคมและอารมณ์ของผู้มีอายุ 10 และ 15 ปี

ความเสมอภาค

เป้าหมาย 4.5

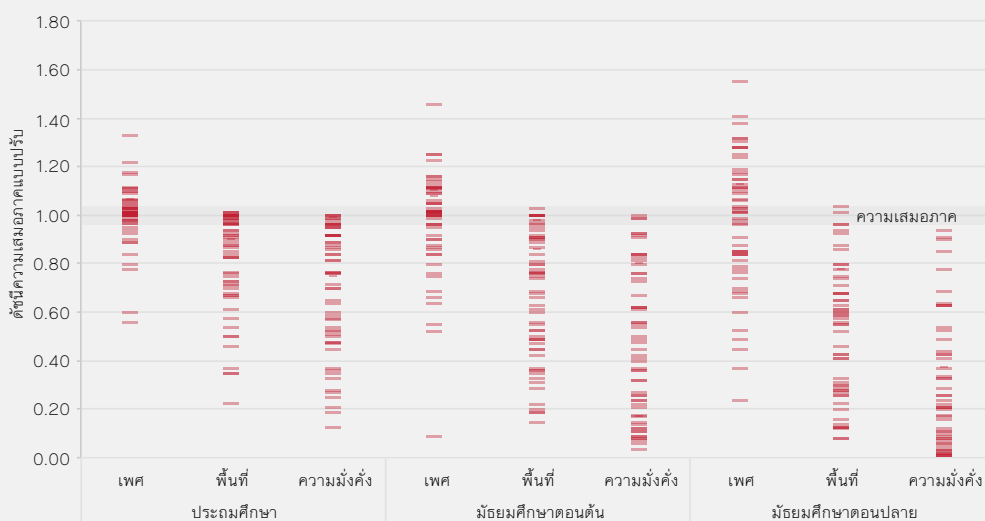
โดยเฉลี่ยแล้วการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของโลกมีความเสมอภาคทางเพศ แต่ค่าเฉลี่ยนี้ทำให้ความไม่เสมอภาคยังคงมีอยู่ต่อไปในระดับประเทศ ในปี 2016 54% ของประเทศทั้งหมดบรรลุความเสมอภาคทางเพศในการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ 22% ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ยิ่งไปกว่านั้นบางประเทศที่บรรลุความเสมอภาคทางเพศแล้วก็ไม่สามารถรักษาสถานภาพนั้นไว้ได้

ความไม่เสมอภาคในอัตราการเรียนจบตามพื้นที่และระดับความมั่งคั่งยังมีอยู่มาก นักเรียนในพื้นที่ชนบทในประเทศรายได้ต่ำและรายได้ปานกลางเพียงครึ่งเดียวที่จะจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเมื่อเทียบกับนักเรียนในเขตเมือง (แผนภาพที่ 11)

ข้อมูลที่เปรียบเทียบกันได้น้อยทำให้ไม่สามารถวัดความไม่เสมอภาคที่อิงตามพื้นที่ได้ สัดส่วนของแรงงานที่ทำงานในภาคการเกษตร ขนาดประชากร ความหนาแน่นของประชากร เภมณฑลเฉพาะของแต่ละประเทศ หรือองค์ประกอบรวมของสิ่งเหล่านี้อาจเป็นตัวกำหนดพื้นที่ 'ชนบท' หรือ 'เมือง' ในแต่ละประเทศ

แผนภาพที่ 11:

หลายประเทศยังไม่สามารถบรรลุความเสมอภาคในการจบการศึกษาตามพื้นที่และระดับความมั่งคั่ง โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษา ดัชนีความเท่าเทียมในการจบการศึกษาแบบปรับตามเพศ, พื้นที่ และระดับความมั่งคั่ง, แบ่งตามระดับการศึกษา, ปี 2014-2017

GEM StatLink: <http://bit.ly/fig12.1>

ที่มา: ยูเอเอสและคณะผู้จัดทำรายงาน GEM คำนวณโดยใช้ข้อมูลการสำรวจครัวเรือน

“
 นักเรียนในพื้นที่ชนบทในประเทศ
 รายได้ต่ำและรายได้ปานกลางเพียง
 ครั้งเดียวที่จะจบการศึกษาระดับ
 มัธยมศึกษาตอนปลายเมื่อเทียบกับ
 นักเรียนในเขตเมือง
 ”

สืบเนื่องจากการประชุมโครงการตั้งถิ่นฐานมนุษย์แห่งสหประชาชาติครั้งที่ 3 ในปี 2016 ณ กรุงกัวเตมา คำจำกัดความของเมืองและการตั้งถิ่นฐานของโลกกำลังได้รับการร่างเพื่อให้การรับรองในปี 2019 เพื่อเป็นการสนับสนุนการติดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน คำจำกัดความนี้เปรียบเทียบการจัดแบ่งประเภทการบริหารจัดการข้อมูลควบคุมระยะไกลและข้อมูลการสำมะโน เป็นที่น่าสนใจว่าในขณะที่จากคำจำกัดความระดับประเทศพบว่าประชากรในแอฟริกาและเอเชียน้อยกว่าครึ่งอาศัยอยู่ในเขตเมือง การประมาณในปี 2018 ซึ่งว่ากลุ่มนี้มีมากกว่า 80% การประมาณผลลัพธ์ทางการศึกษาในพื้นที่ชนบทล่าสุดอาจรวมพื้นที่ ซึ่งแท้ที่จริงแล้วเป็นเขตเมือง ทำให้บดบังสถานการณ์ของพื้นที่ชนบทที่แท้จริง

เป้าหมาย 4.6

การรู้หนังสือและการคำนวณ

อัตราการรู้หนังสือของโลกในปี 2017 อยู่ที่ 87% ถึงแม้ในอนุภูมิภาคซาราในแอฟริกาจะยังต่ำอยู่ที่ 65% ความก้าวหน้าในการรู้หนังสือของเยาวชนและการหดตัวของกลุ่มประชากรเยาวชนที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในปีที่ผ่านมา ทำให้จำนวนรวมเยาวชนผู้ไม่รู้หนังสืออายุ 15 ถึง 24 ปี ลดลง โดยส่วนใหญ่ลดลงในทวีปเอเชีย แต่จำนวนผู้สูงวัยอายุตั้งแต่ 65 ปี ขึ้นไปที่ไม่รู้หนังสือกลับยังเพิ่มขึ้น ขณะนี้จำนวนผู้สูงวัยที่ไม่รู้หนังสือมากกว่าเยาวชนที่ไม่รู้หนังสือเกือบ 40% (แผนภาพที่ 12)

ผู้ไม่รู้หนังสือที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่ไม่มีใครรู้หนังสือเช่นกันมีแนวโน้มที่จะมีโอกาสในตลาดแรงงานต่ำกว่าและคุณภาพชีวิตที่แย่กว่าผู้ไม่รู้หนังสือที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสมาชิกรู้หนังสือหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งคน

การไม่รู้หนังสือในครัวเรือนที่ไม่มีผู้รู้หนังสือเช่นกันมีแนวโน้มจะเกิดสูงกว่าในกลุ่มผู้อาศัยในเขตชนบท ในประเทศที่ร่ำรวยกว่า ผู้ไม่รู้หนังสือในครัวเรือนที่ไม่มีผู้รู้หนังสือเช่นกันจะมีอายุมากกว่าผู้ไม่รู้หนังสือที่มีบุคคลรู้หนังสืออยู่รอบข้าง สำหรับประเทศที่ยากจนกว่าสถานการณ์จะเป็นไปในทางตรงกันข้าม เหตุผลหนึ่งก็คือผู้ไม่รู้หนังสือส่วนมากในประเทศที่ยากจนกว่าจะอาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีคนหลายรุ่นอายุ ดังนั้นจึงมีแนวโน้มที่จะดำรงชีวิตอยู่กับสมาชิกในครอบครัวที่อายุน้อยกว่าและมีการศึกษามากกว่า

ดังนั้นโครงการด้านการรู้หนังสือจึงควรมีเป้าหมายที่ผู้สูงอายุซึ่งอาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสมาชิกหนึ่งถึงสองคนในประเทศร่ำรวยกว่า และผู้ใหญ่อายุน้อยกว่าที่ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมซึ่งอาศัยอยู่ในเขตชนบทในประเทศที่ยากจนกว่า

“
 จำนวนเยาวชนผู้ไม่รู้หนังสืออายุ
 15 ถึง 24 ปี ทั่วโลกลดลง
 โดยส่วนใหญ่ลดลงในทวีปเอเชีย
 ”

แผนภาพที่ 12:

จำนวนผู้สูงวัยที่ไม่รู้หนังสือมีมากกว่าจำนวนเยาวชนที่ไม่รู้หนังสือเกือบ 40%

จำนวนเยาวชนและผู้สูงวัยที่ไม่รู้หนังสือ, ปี 2010-2016

GEM StaLink: http://bit.ly/fig13_1
 ที่มา: ฐานข้อมูลยูเอเอส

เป้าหมาย 4.7

การพัฒนาที่ยั่งยืนและ ความเป็นพลเมืองโลก

การรายงานตัวชี้วัดระดับโลกจะใช้ข้อมูลจาก 83 ประเทศ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการประชุมหารือครั้งที่หกกว่าด้วยการดำเนินการตามคำแนะนำของยูเนสโกปี 1974 เรื่องการศึกษาเพื่อความเข้าใจระหว่างประเทศ ความร่วมมือ และการศึกษาเพื่อสันติภาพที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน กว่า 80% ของประเทศที่เข้าร่วมรายงานว่าได้รวมหลักปฏิบัติของคำแนะนำเข้าไว้ในการประเมินนักเรียน และเกือบทุกประเทศรายงานว่าได้บรรจุไว้ในหลักสูตร อย่างไรก็ตาม มีเพียง 17% ของประเทศที่เข้าร่วมที่ได้นำหลักปฏิบัติเข้าไว้ในหลักสูตรการศึกษาของครูประจำการ (แผนภาพที่ 13)

“

สิบเอ็ดประเทศมีคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างมาก ระหว่างรอบการสำรวจปี 2009 และ 2016 ของโครงการศึกษาเรื่องความเป็นพลเมืองของสมาคมการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานานาชาติ

โครงการศึกษาเรื่องความเป็นพลเมืองของสมาคมการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานานาชาติเมื่อปี 2016 วิเคราะห์ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคิด การรับรู้และกิจกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในประเทศรายได้สูง 24 ประเทศพบว่า 35% ของนักเรียนได้คะแนนอยู่ในระดับสูงที่สุดจากทั้งหมดสี่ระดับ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการเชื่อมโยงระหว่างกระบวนการทางสังคมและการเมือง และกลไกทางกฎหมายและสถาบันที่ควบคุมพวกเขาอยู่ในขณะที่นักเรียนอีก 13% ได้คะแนนอยู่ในระดับต่ำที่สุดหรือต่ำกว่านั้นอีก

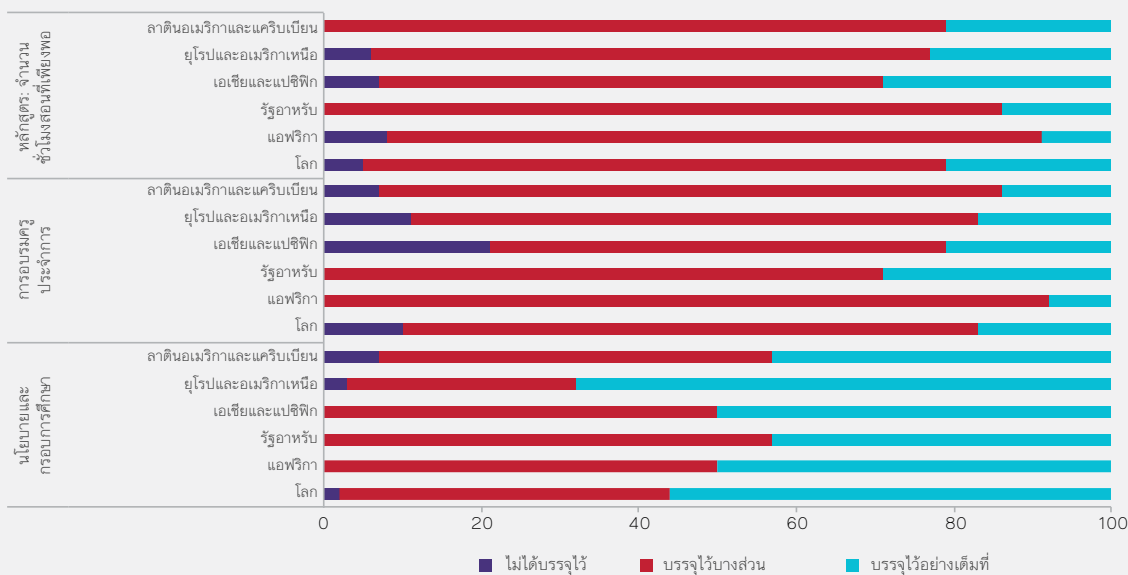
”

ระหว่างรอบการสำรวจปี 2009 และ 2016 สิบเอ็ดประเทศมีคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างมาก และไม่มีประเทศไหนที่มีคะแนนลดลง ผู้เข้าร่วมในการสำรวจที่สนับสนุนสิทธิที่เท่าเทียมกันและทัศนคติด้านบวกต่อกลุ่มชาติพันธุ์หรือเชื้อชาติก็เพิ่มขึ้นด้วย ผู้หญิง นักเรียนที่มีความสนใจในประเด็นพลเมืองและการเมืองมากกว่า และผู้มีความรู้ด้านพลเมืองในระดับสูงกว่ามีทัศนคติด้านบวกมากกว่า ตัวแปรที่สัมพันธ์กับทัศนคติด้านบวกจะเกี่ยวข้องกับคุณภาพของกระบวนการของโรงเรียน เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู การเรียนรู้หน้าที่พลเมือง และการเปิดกว้างในการสนทนาในโรงเรียนและในห้องเรียน

แผนภาพที่ 13:

ประเทศที่บรรจุหลักการสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานไว้ในหลักสูตรการศึกษาของครูประจำการมีเพียง 17%

เปอร์เซ็นต์ของประเทศที่บรรจุหลักการของคำแนะนำของยูเนสโกปี 1974 ไว้ในนโยบายการศึกษา, การศึกษาของครู และหลักสูตร, ปี 2012-2016

GEM StatLink: http://bit.ly/fig14_1
ที่มา: ยูเนสโก (2018).

สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาและสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้

เป้าหมาย 4 เอ

ในระดับโลก จำนวนโรงเรียนที่มีน้ำดื่มมีอยู่ 69% โรงเรียนที่มีสุขาภิบาลพื้นฐานมีอยู่ 66% และโรงเรียนที่มีสุขลักษณะในระดับพื้นฐานหรือดีกว่ามีอยู่ 53% (แผนภาพที่ 14) ในประเทศจอร์แดน 93% ของโรงเรียนมีน้ำดื่มที่มีความปลอดภัยขั้นพื้นฐานแต่ 33% มีสุขาภิบาลพื้นฐานในประเทศเลบานอน เกือบ 93% มีสุขาภิบาลพื้นฐานแต่ 60% มีน้ำดื่มที่มีความปลอดภัยขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษาที่มีแนวโน้มที่จะมีคุณภาพของบริการต่ำกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา

“ระหว่างปี 2013 และ 2017 มีการโจมตีในภาคส่วนทางการศึกษาว่า 12,700 ครั้ง

ในเรื่องความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ มีเพียงบางด้านเท่านั้นที่ได้รับการติดตามในระดับโลก แนวคิดเรื่องการข่มเหงรังแกยังไม่มีคำจำกัดความที่เป็นมาตรฐานของโลก และการสำรวจก็มีความแตกต่างกันอย่างมาก รายงานฉบับหนึ่งประมาณว่าเด็กชายเกือบ 40% และเด็กหญิง 35% อายุระหว่าง 11 ถึง 15 ปีรายงานว่าตกเป็นเหยื่อของการข่มเหงรังแก จำนวนประเทศที่ห้ามการลงโทษทางร่างกายเพิ่มขึ้นจาก 122 ประเทศเมื่อสิ้นปี 2014 เป็น 131 ประเทศ

ข้อมูลจากพันธมิตรโลกเพื่อป้องกันการศึกษาจากการถูกโจมตีระหว่างปี 2013 และ 2017 มีการโจมตีในภาคส่วนทางการศึกษาว่า 12,700 ครั้ง ทำให้เกิดอันตรายต่อนักเรียนและนักการศึกษา

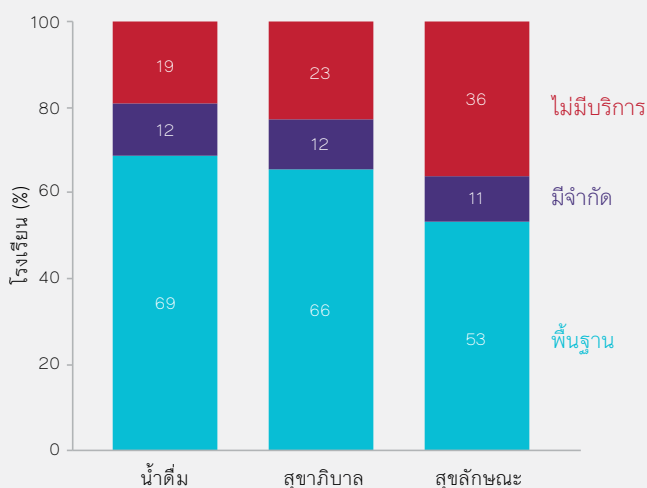
กว่า 21,000 คน เหตุการณ์ที่ได้รับการรายงาน ได้แก่ การทำร้ายร่างกายหรือการขู่ว่าจะโจมตีโรงเรียน ทำร้ายนักเรียน และเจ้าหน้าที่ทางการศึกษา การใช้อาคารเรียนเพื่อการทหาร การลักพาตัวเด็กหรือความรุนแรงทางเพศที่เกิดขึ้นในโรงเรียน หรือขณะมาโรงเรียนโดยกลุ่มติดอาวุธ และการโจมตีในระดับอุดมศึกษา ประเทศ 28 ประเทศ ต้องเผชิญการโจมตีอย่างน้อย 20 ครั้ง ประเทศไนจีเรีย ฟิลิปปินส์ และเยเมนต้องเผชิญการโจมตีมากกว่า 1,000 ครั้ง

ข้อมูลจากพันธมิตรโลกไม่ได้กล่าวถึงการโจมตีบางประเภท เช่น การโจมตีโดยกลุ่มอาชญากรและมือปืนที่บุกเดี่ยวเข้าไปกราดยิงในโรงเรียน ในสหรัฐอเมริกา นับตั้งแต่ปี 1999 นักเรียนอย่างน้อย 187,000 คนในโรงเรียน 193 แห่งเคยประสบกับเหตุการณ์กราดยิงในโรงเรียนดังกล่าว

แผนภาพที่ 14:

โรงเรียนน้อยกว่าเจ็ดในสิบโรงเรียนมีน้ำดื่มในระดับบริการพื้นฐาน

การกระจายของน้ำดื่ม สุขาภิบาล และสุขลักษณะในโรงเรียนแบ่งตามระดับบริการ, ปี 2016

GEM StatLink: http://bit.ly/fig15_1

หมายเหตุ: ตัวเลขมีการปัดเป็นจำนวนเต็ม และอาจรวมกันไม่ได้ 100%

ที่มา: ยูนิเซฟและองค์การอนามัยโลก (2018)

ทุนการศึกษา

เป้าหมาย 4 ปี

ปริมาณทุนการศึกษาซึ่งสนับสนุนโดยโครงการความช่วยเหลือได้หยุดชะงักตั้งแต่ปี 2010 โดยอยู่ที่ 1.1 ถึง 1.2 พันล้านเหรียญสหรัฐ (ไม่รวมค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้เกิดขึ้นโดยตรงของนักเรียน) อย่างไรก็ตามตัวชี้วัดนี้ไม่ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนของผู้ได้รับทุนจากโครงการ หรือจำนวนผู้รับทุนการศึกษาและการใช้จ่ายที่อยู่นอกเหนือจากโครงการความช่วยเหลือ

ในขณะที่สัดส่วนของนักศึกษาที่เคลื่อนย้ายระหว่างประเทศออกไปออกภูมิภาคเพิ่มมากขึ้น นักศึกษาเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศในยุโรปส่วนใหญ่จะเคลื่อนย้ายอยู่ในภูมิภาคนั้นเองโดยผ่านโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา อัตราการเคลื่อนย้ายออกของนักศึกษาเหล่านี้เพิ่มขึ้นตามระดับการศึกษา จาก 3% ในระดับปริญญาตรี เป็น 6% ในระดับปริญญาโท และ 10% ในระดับปริญญาเอก (แผนภาพที่ 15)

“ ยุทธศาสตร์ด้านอุดมศึกษาของสหภาพยุโรปตั้งเป้าหมายว่าอย่างน้อย 20% ของผู้จบการศึกษาต้องมีประสบการณ์การศึกษาบางส่วนในต่างประเทศ ”

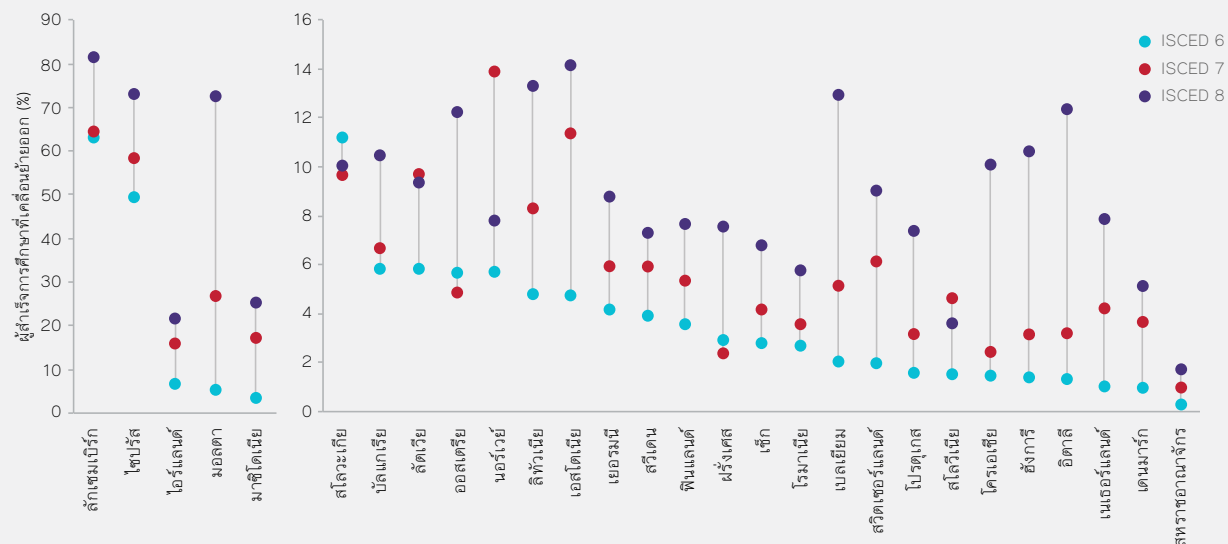
เกณฑ์การเคลื่อนย้ายเพื่อการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษาของสหภาพยุโรปปี 2020 เสนอว่าอย่างน้อย 20% ของนักศึกษาที่จบอุดมศึกษาในสหภาพยุโรปต้องไปเรียนยังต่างประเทศอย่างน้อย 3 เดือน หรือเทียบเท่ากับ 15 หน่วยกิต ในระบบการถ่ายโอนหน่วยกิตของยุโรป

สถาบันในประเทศต้นทางอาจให้ข้อมูลเพื่อประมาณการเคลื่อนย้ายชั่วคราวเพื่อหน่วยกิต ประเทศปลายทางต้องให้ข้อมูลเพื่อการเคลื่อนย้ายเพื่ออุดมศึกษา การรายงานเป็นข้อบังคับในประเทศสหภาพยุโรป แต่ประเทศปลายทางสำหรับนักเรียนจากสหภาพยุโรปที่อยู่นอกภูมิภาค มีเพียงประเทศออสเตรเลีย บราซิล แคนาดา ชิลี อิสราเอล และนิวซีแลนด์ที่ให้ข้อมูลที่จำเป็น สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่ไม่มีกรให้ข้อมูล รวมถึงจีน อินเดีย ญี่ปุ่น เม็กซิโกและสาธารณรัฐเกาหลี การประมาณการ ณ ปัจจุบัน (น้อยกว่า 20%) อาจต่ำกว่าความเป็นจริงเนื่องจากข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์

แผนภาพที่ 15:

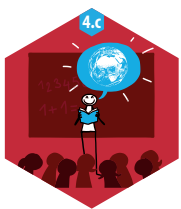
การเคลื่อนย้ายของนักศึกษาในยุโรปเพิ่มขึ้นตามระดับการศึกษา

อัตราการเคลื่อนย้ายออกเพื่ออุดมศึกษาตามมาตรฐานสากลการจัดจำแนกการศึกษา (ISCED), ประเทศยุโรปบางประเทศ, ปี 2013

GEM StatLink: http://bit.ly/fig16_3

หมายเหตุ: ISCED คือมาตรฐานสากลการจัดจำแนกการศึกษา ได้แก่ ระดับปริญญาตรี (ISCED 6), ระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า (ISCED 7), และระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า (ISCED 8) ที่มา: ฟลิซและคณะ (2015)

เป้าหมาย 4 ซี

ครู

การรวบรวมข้อมูลตัวชี้วัดเกี่ยวกับครูที่สามารถเปรียบเทียบระหว่างประเทศได้ยังคงเป็นสิ่งท้าทาย มีเพียงไม่กี่ประเทศเท่านั้นที่มีข้อมูลที่สามารถเปรียบเทียบกันได้โดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษา ถึงแม้ว่าจะใช้คำนิยามพื้นฐานที่สุดอย่างจำนวนครูก็ยังไม่รวมถึงจำนวนชั่วโมงสอนและจำนวนครูที่อยู่ในตำแหน่งบริหาร

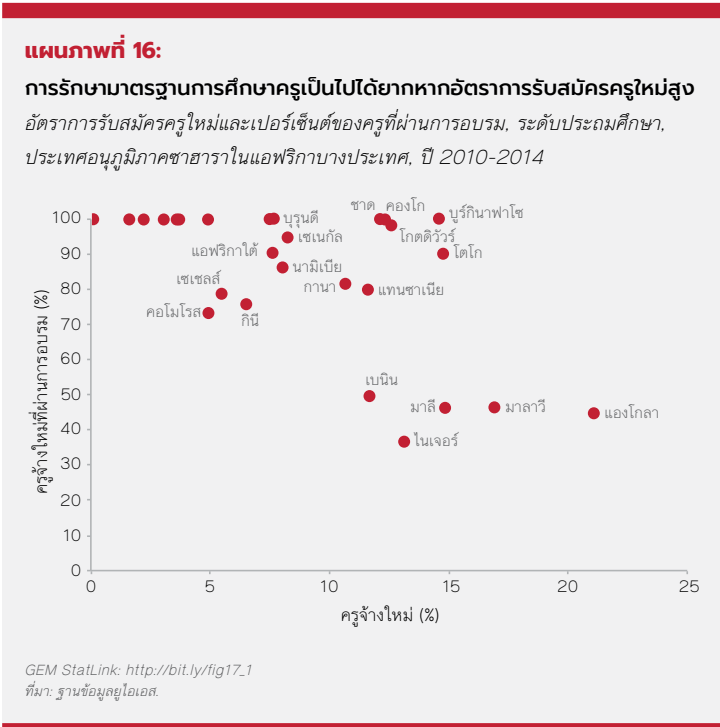
“ ประเทศรายได้ต่ำและรายได้ปานกลางระดับล่างยังขาดแคลนครูระดับประถมศึกษาที่ผ่านการอบรมและมีคุณสมบัติอย่างมาก ”

ประเทศรายได้ต่ำและรายได้ปานกลางระดับล่างยังขาดแคลนครูระดับประถมศึกษาที่ผ่านการอบรมและมีคุณสมบัติอย่างมาก ประเทศในอนุภูมิภาคซาราวาในแอฟริกาที่มีอัตราการรับสมัครครูใหม่สูง ซึ่งทำให้อาจต้องลดหย่อนมาตรฐานคุณสมบัติแรกเข้าหากว่าศักยภาพของการศึกษาครูมีจำกัด ในประเทศไนเจอร์ซึ่ง 13% ของครูประถมศึกษาได้ถูกจ้างใหม่ในปี 2013 มีเพียง 37% เท่านั้นที่ผ่านการอบรม (แผนภาพที่ 16)

อัตราการรับสมัครครูใหม่ที่สูงไม่เพียงแสดงให้เห็นว่าการศึกษามีการขยายตัว แต่อาจเพื่อทดแทนครูที่ออกไป ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนครูที่ลดลงที่เชื่อถือได้มีอยู่อย่างกระจัดกระจายและยากที่จะตีความได้ การประมาณที่ถูกต้องจะต้องมีข้อมูลบุคคลซึ่งมีการระบุหมายเลขประจำตัวเพื่อให้สามารถติดตามครูแต่ละคนเมื่อมีคุณสมบัติเหมาะสม เข้าสู่อาชีพ ออกจากอาชีพ หรือ

กลับเข้าสู่อาชีพอีกครั้ง ข้อมูลควรจะต้องแยกแยะระหว่างผู้ออกไป ผู้เข้ามา หรือผู้กลับเข้ามาเป็นครูอีกครั้ง การติดตามจำนวนครูที่ลดลงต้องมีระบบแห่งชาติและมีข้อมูลของโรงเรียนที่มีการให้บริการที่หลากหลายทุกประเภทในระบบ แต่ข้อมูลที่มักจะเป็นในระดับท้องถิ่น (เช่น ในประเทศบราซิล) หรือมีเฉพาะโรงเรียนของรัฐ (เช่น ในประเทศยูกันดา)

งานวิจัยจากประเทศชิลี สวีเดน และสหรัฐอเมริกาพบว่าจำนวนครูที่ลดลงพบมากในกลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า คุณสมบัติสูงกว่า (ดังนั้นจึงมีโอกาสในการจ้างงานที่อื่นมากกว่า) ประจําในที่ที่มีความท้าทายหรือในโรงเรียนในชนบท ได้รับค่าจ้างไม่เพียงพอหรือทำเป็นสัญญาระยะสั้น อย่างไรก็ตาม การศึกษาเป็นระยะเวลานานในประเทศออสเตรเลียแสดงให้เห็นว่าครูส่วนใหญ่ที่ออกจากงานเป็นเพราะเหตุผลทางครอบครัว และกลับมาเป็นครูอีกครั้งภายในสองปี

การศึกษาเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนอื่นๆ

รายงานฉบับนี้วิเคราะห์ว่า การศึกษาจะสามารถช่วยให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเกี่ยวกับการจ้างงานที่มีคุณค่า เมืองและถิ่นฐานมนุษย์ที่ยั่งยืน และความยุติธรรมในวิธีที่หลากหลายนับรวมทั้งการพัฒนาศักยภาพวิชาชีพให้เร็วขึ้นได้อย่างไร

หลายประเทศมีจำนวนนักสังคมสงเคราะห์ที่ผ่านการอบรมน้อยกว่าจำนวนที่จำเป็นหากต้องการจะบรรลุเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนข้อที่ 8 เกี่ยวกับการจ้างงานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ 60% ของนักสังคมสงเคราะห์ของภาครัฐในประเทศเอธิโอเปียที่ให้สัมภาษณ์กล่าวว่าพวกเขาขาดการศึกษาที่เกี่ยวข้อง บางประเทศกำลังจัดให้มีการอบรมเพิ่มขึ้น ประเทศจีนตั้งเป้าหมายที่จะมีนักสังคมสงเคราะห์วัยใหม่จำนวน 230,000 คน ภายในปี 2020 จำนวนนักสังคมสงเคราะห์ในประเทศแอฟริกาใต้เพิ่มขึ้น 70% ระหว่างปี 2010 และ 2015

ด้วยประชากรโลกกว่าครึ่งหนึ่งที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนข้อที่ 11 เกี่ยวกับเมืองและถิ่นฐานมนุษย์ที่ยั่งยืนจะต้องมีนักวางแผนพัฒนาเมืองเพื่อจะปรับปรุงการตั้งถิ่นฐานแบบไม่เป็นทางการและเตรียมรับมือจำนวนที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต หลายประเทศเผชิญปัญหาการขาดแคลนนักวางแผนอย่างรุนแรง (แผนภาพที่ 17) ประเทศอินเดียต้องการนักวางแผนเมืองและประเทศ 300,000 คน ภายในปี 2031 ซึ่งในปี 2011 ยังมีเพียงประมาณ 4,500 คน เท่านั้น การวางแผนจะต้องบูรณาการการวางแผนด้านกายภาพ สิ่งแวดล้อม และสังคมซึ่งรวมถึงการศึกษาด้วย เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นอย่างในประเทศมาลาวี โมซัมบิก และนามิเบียต้องปรับปรุงศักยภาพด้านการวางแผนให้ดีขึ้น

เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนข้อที่ 16 เกี่ยวกับสังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก ต้องมีการปรับปรุงข้อกำหนดด้านการศึกษาและความต้องการในการอบรมของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายเพื่อสร้างความมั่นใจ ลดความมีอคติ และการใช้กำลัง การอบรมตำรวจในประเทศสหรัฐอเมริกาใช้ระยะเวลาโดยเฉลี่ย 19 สัปดาห์ ขณะที่เยอรมนีใช้เวลา 130 สัปดาห์ แผนกตำรวจของสหรัฐอเมริกาเพียง 1% ที่มีข้อบังคับให้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีสี่ปี เจ้าหน้าที่ที่จบการศึกษามากกว่ามหาวิทยาลัยมีแนวโน้มที่จะใช้กำลังน้อยกว่า บางประเทศ เช่น สิงคโปร์ใช้การอบรมเพื่อควบคุมการทุจริตของตำรวจ อินโดนีเซียร่วมมือกับหุ้นส่วนระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาศักยภาพของตำรวจ

มีการประมาณว่าประชากร 4 พันล้านคนทั่วโลก ไม่สามารถเข้าถึงระบบยุติธรรม ซึ่งชี้ให้เห็นความจำเป็นของการสร้างศักยภาพด้านกฎหมาย การศึกษาด้านความยุติธรรมแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ การอบรมปกติจะใช้เวลาสามถึงห้าปี แต่วุฒิการศึกษาด้านนิติศาสตร์ไม่ได้เป็นคุณสมบัติข้อบังคับที่ต้องมีก่อนการเป็นผู้พิพากษาแม้กระทั่งในประเทศรายได้สูง บางประเทศ เช่น ฝรั่งเศสให้การอบรมวิชาชีพเบื้องต้นอย่างเข้มข้นแก่ผู้พิพากษาเมื่อได้รับการคัดเลือก ประเทศกานาและจอร์แดนมีสถาบันเพื่อการศึกษาของผู้พิพากษ

“

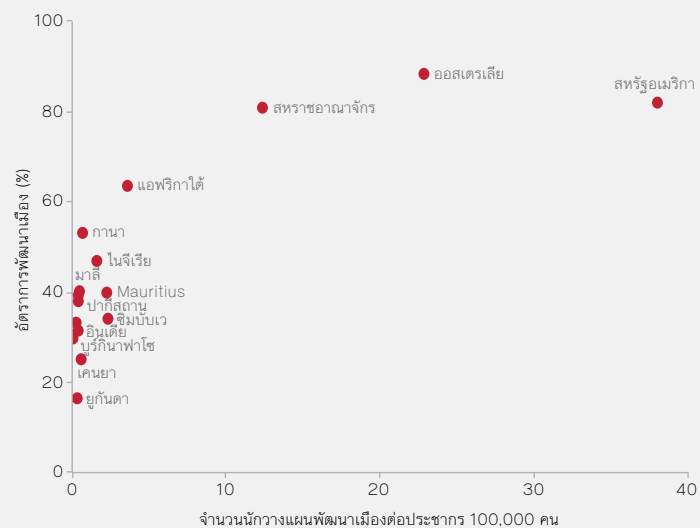
มีการประมาณว่าประชากร 4 พันล้านคนทั่วโลกไม่สามารถเข้าถึงระบบยุติธรรม ซึ่งชี้ให้เห็นความจำเป็นของการสร้างศักยภาพด้านกฎหมาย

”

แผนภาพที่ 17:

จำนวนนักวางแผนพัฒนาเมืองในแอฟริกาและเอเชียยังมีน้อยเกินไป

จำนวนนักวางแผนพัฒนาเมืองต่อประชากร 100,000 คนและอัตราการพัฒนาเมือง, คัดเลือกบางประเทศ

GEM StatLink: http://bit.ly/fig18_2

หมายเหตุ: จำนวนนักวางแผนมาจากข้อมูลปี 2011 และอัตราการพัฒนาเมืองมาจากข้อมูลปี 2014

ที่มา: แผนกเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (2014); โครงการตั้งถิ่นฐานมนุษย์แห่งสหประชาชาติ (2016 ปี)

การเงิน

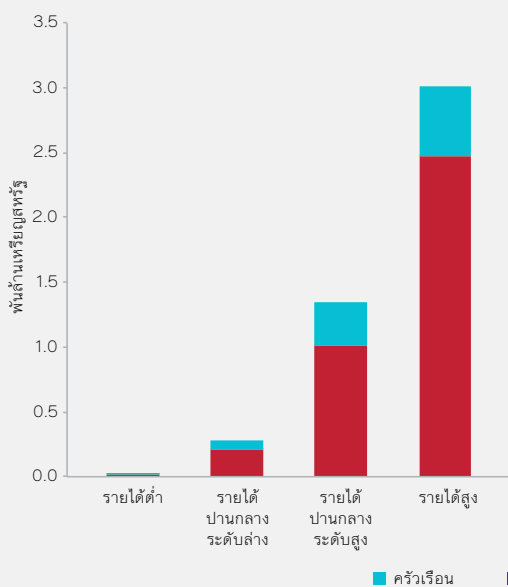
แหล่งเงินทุนหลักเพื่อการศึกษาสามแหล่ง ได้แก่ รัฐบาล ผู้ให้ทุน และครัวเรือน การวิเคราะห์เพื่อรายงานฉบับนี้ประมาณว่าการใช้จ่ายด้านการศึกษาของโลกอยู่ที่ 4.7 ล้านล้านเหรียญสหรัฐต่อปี ซึ่ง 3 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ (65% จากจำนวนรวม) ใช้ในประเทศรายได้สูง และ 22 พันล้านเหรียญสหรัฐ (0.5% จากจำนวนรวม) ใช้ในประเทศรายได้ต่ำ (แผนภาพที่ 18 เอ) ถึงแม้ว่าสองกลุ่มนี้จะมีจำนวนนักเรียนวัยเรียนที่ใกล้เคียงกัน รัฐบาลใช้จ่าย 79% ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด และครัวเรือนใช้จ่าย 21% เงินจากผู้ให้ทุนคิดเป็นสัดส่วน 12% ของค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาทั้งหมดในประเทศรายได้ต่ำ และ 2% สำหรับประเทศรายได้ปานกลางระดับล่าง (แผนภาพที่ 18 บี)

“การใช้จ่ายด้านการศึกษาของโลกมีประมาณ 4.7 ล้านล้านเหรียญสหรัฐต่อปี ซึ่ง 65% ใช้จ่ายในประเทศรายได้สูง”

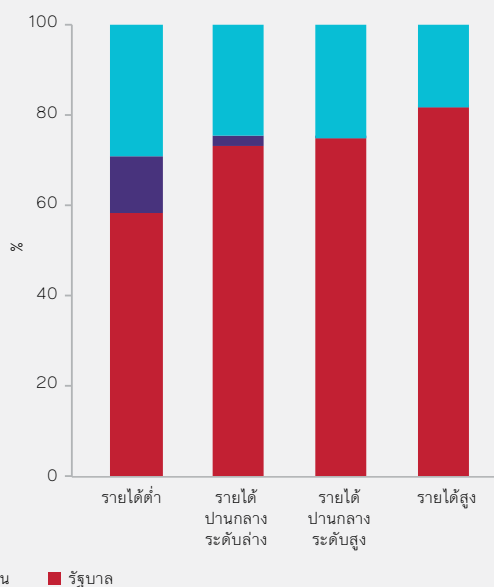
แผนภาพที่ 18:

รัฐบาลใช้จ่ายสี่เหรียญจากห้าเหรียญสำหรับค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา

เอ. ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาทั้งหมดตามกลุ่มรายได้ของประเทศและแหล่งเงิน, ปี 2014 หรือข้อมูลปีล่าสุด

บี. การกระจายค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาทั้งหมดตามกลุ่มรายได้ของประเทศและแหล่งเงิน, ปี 2014 หรือข้อมูลปีล่าสุด

GEM StatLink: http://bit.ly/fig19_1

หมายเหตุ: การวิเคราะห์นี้มีสมมติฐานสามข้อดังนี้: (ก) ประเทศที่ไม่มีข้อมูลค่าใช้จ่ายภาครัฐจะใช้นิยามที่อนุมาณจากผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ สัดส่วนค่าใช้จ่ายภาครัฐต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และสัดส่วนค่าใช้จ่ายภาครัฐโดยเฉลี่ยที่จัดสรรให้การศึกษาตามกลุ่มรายได้ของประเทศนั้น ๆ; (ข) 60% ของค่าใช้จ่ายเงินช่วยเหลือถือว่ารวมอยู่ในงบประมาณภาครัฐ (ดังนั้นจะถูกบอกรวมออกจากค่าใช้จ่ายภาครัฐ) และอีก 40% ได้รับการจัดสรรผ่านช่องทางอื่น; และ (ค) ประมาณสัดส่วนค่าใช้จ่ายครัวเรือนต่อค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาทั้งหมดอยู่ที่ 18% ในประเทศรายได้สูง 25% ในประเทศรายได้ปานกลาง และ 33% ในประเทศรายได้ต่ำ

ที่มา: การวิเคราะห์จากคณะผู้จัดทำรายงาน GEM โดยใช้อินเทอร์เน็ต (รัฐบาลและครัวเรือน) และฐานข้อมูลฮิวริสติก (ผู้ให้ทุน)

ค่าใช้จ่ายภาครัฐ

ในปี 2017 ค่ากลางค่าใช้จ่ายภาครัฐด้านการศึกษาของโลกเป็นสัดส่วน 4.4% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนดไว้ 4% ในกรอบปฏิบัติการด้านการศึกษาปี 2030 หากแบ่งตามภูมิภาคจะมีความแตกต่างตั้งแต่ 3.4% ในเอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ถึง 5.1% ในลาตินอเมริกาและแคริบเบียน ค่ากลางสัดส่วนค่าใช้จ่ายภาครัฐรวมที่จัดสรรให้กับการศึกษาเป็น 14.1% ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนดไว้ 15% โดยมีอัตราที่แตกต่างกันไปตามภูมิภาค จาก 11.6% ในยุโรปและอเมริกาเหนือ ถึง 18% ในลาตินอเมริกาและแคริบเบียน โดยรวมแล้วมี 43 ประเทศจากทั้งหมด 148 ประเทศที่ไม่ถึงเกณฑ์ทั้งสองเกณฑ์

ค่ากลางสัดส่วนค่าใช้จ่ายภาครัฐที่จัดสรรให้กับการศึกษาระดับประถมศึกษาอยู่ที่ 35% ซึ่งอยู่ในช่วง 47% ในประเทศรายได้ต่ำถึง 26% ในประเทศรายได้สูง ค่ากลางค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของโลกรวม 35% ได้รับการจัดสรรให้กับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และอยู่ในช่วง 27% ในประเทศรายได้ต่ำถึง 37% ในประเทศรายได้สูง ประเทศในยุโรปและอเมริกาเหนือใช้จ่ายต่อนักเรียนประถมศึกษาและนักเรียนระดับหลังมัธยมศึกษาเป็นจำนวนเท่ากัน อนุภูมิภาคซาราในแอฟริกาใช้จ่ายสำหรับนักเรียนระดับหลังมัศึกษามากกว่านักเรียนระดับประถมศึกษาสิบเท่า

การอภิปรายสาธารณะมักจะเน้นไปที่ผลเสียที่การโยกย้ายถิ่นเข้าประเทศก่อให้เกิดกับสวัสดิการของชุมชนเจ้าบ้าน ในด้านหนึ่งผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศจะอยู่ในวัยทำงานมากกว่าคนพื้นถิ่นที่แต่จะสร้างรายได้จากภาษีน้อยกว่าเนื่องจากหารายได้ได้น้อยกว่า และในอีกด้านหนึ่งผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศมีแนวโน้มที่จะอาศัยผลประโยชน์ทางสังคมและบริการสาธารณะ เช่น การศึกษามากกว่า อย่างไรก็ตาม ค่าใช้จ่ายภาครัฐด้านการศึกษาของเด็กผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศควรมองว่าเป็นการลงทุน ตลอดชีวิตพวกเขาจะมีการสมทบในด้านภาษีและการประกันสังคมมากกว่าการรับประโยชน์ ผลกระทบทางการเงินของการโยกย้ายถิ่นเข้าประเทศมีเพียงเล็กน้อย คือ 1% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ไม่ว่าจะในด้านผลดีหรือผลเสีย

ค่าใช้จ่ายเงินช่วยเหลือ

ในปี 2016 เงินช่วยเหลือการศึกษาแต่ละระดับสูงสุดตั้งแต่เริ่มมีการบันทึกในปี 2002 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2015 เงินช่วยเหลือการศึกษาขยายตัวขึ้น 1.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ หรือ 13% ตามมูลค่าที่แท้จริง รวมเป็นจำนวน 13.4 พันล้านเหรียญสหรัฐ เงินช่วยเหลือการศึกษาขั้นพื้นฐานนับเป็นสองในสามของจำนวนที่เพิ่มขึ้น เงินช่วยเหลือการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและระดับหลังมัธยมศึกษาเติบโตในอัตราที่ต่ำกว่า สัดส่วนเงินช่วยเหลือการศึกษาขั้นพื้นฐานจากเงินช่วยเหลือการศึกษาทั้งหมดแต่ละระดับสูงสุดที่ 45%

“ สัดส่วนเงินช่วยเหลือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในประเทศรายได้ต่ำ ลดลงจาก 36% ในปี 2002 เป็น 22% ในปี 2016 ”

เงินช่วยเหลือการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ได้จัดสรรไปสู่ประเทศที่มีความต้องการมากที่สุด สัดส่วนเงินช่วยเหลือการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศรายได้ต่ำลดลงจาก 36% ในปี 2002 เป็น 22% ในปี 2016 สัดส่วนต่อประเทศพัฒนาน้อยที่สุดเป็น 34% ในปี 2016 ลดลงจากตัวเลขสูงสุด 47% ในปี 2004

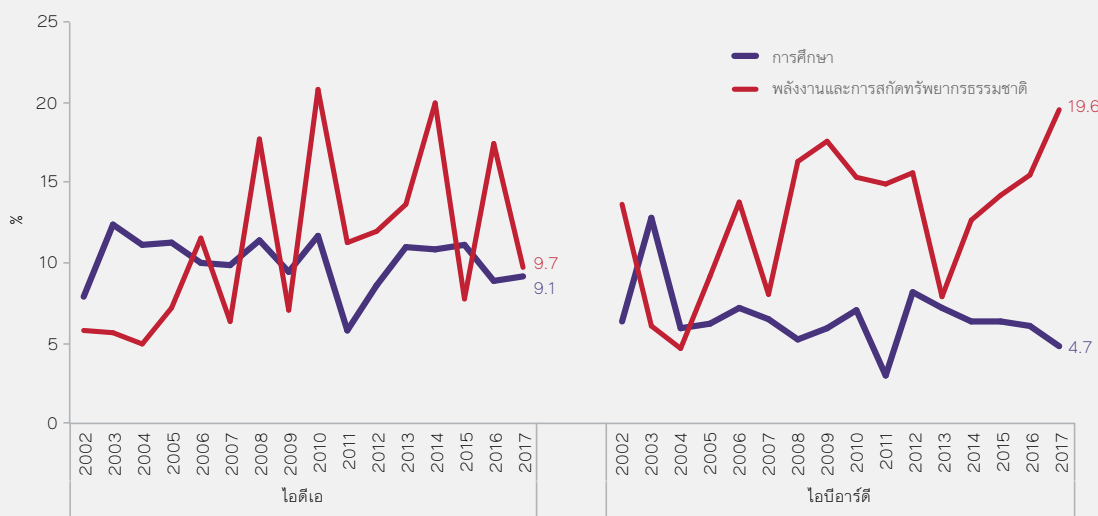
ประเทศรายได้ปานกลางระดับล่างเผชิญกับช่องว่างทางการเงินเช่นเดียวกัน เงินกู้เพื่อการศึกษาจากธนาคารเพื่อการพัฒนาพหุภาคีในประเทศเหล่านี้ยังคงอยู่ในระดับต่ำ เช่น ค่ากลางสัดส่วนสำหรับเงินกู้ผ่อนปรนเพื่อการศึกษาระหว่างปี 2002 และ 2017 จากสมาคมการพัฒนาระหว่างประเทศ (ไอดีเอ) อยู่ที่ 10.5% แต่มีเพียง 6.4% สำหรับเงินกู้แบบไม่ผ่อนปรนจากธนาคารเพื่อการพัฒนา ระหว่างประเทศ (ไอบีอาร์ดี) ยิ่งไปกว่านั้น สัดส่วนเงินกู้ด้านการศึกษาในเงินกู้ของไอบีอาร์ดีลดลงจาก 8.2% ในปี 2012 เป็น 4.7% ในปี 2017 หรือหนึ่งในสี่ของจำนวนเงินในภาคพลังงานและการสกัดทรัพยากรธรรมชาติ (แผนภาพที่ 19) คณะกรรมาธิการระหว่างประเทศเพื่อการให้เงินสนับสนุน

โอกาสทางการศึกษาทั่วโลกมีการเสนอให้ก่อตั้งการบริการการเงินระหว่างประเทศเพื่อการศึกษาเพื่อเพิ่มการปล่อยเงินกู้เพื่อการศึกษาในประเทศรายได้ปานกลางระดับล่างโดยธนาคารเพื่อการพัฒนา

แผนภาพที่ 19:

สัดส่วนเงินกู้แบบไม่มีเงื่อนไขด้านการศึกษาระดับโลกต่ำและลดลง

สัดส่วนของเงินกู้ไอดีเอและไอบีอาร์ดี, ภาคการศึกษาและภาคพลังงานและการสภักดิ์ทรัพยากรธรรมชาติ, ปี 2002-2017

GEM StatLink: http://bit.ly/fig19_9

ที่มา: การวิเคราะห์โดยคณะผู้จัดทำรายงาน GEM จากข้อมูลรายงานประจำปีของธนาคารโลกบางฉบับ.

การใช้การช่วยเหลือเป็นเครื่องมือลดการโยกย้ายถิ่น

นโยบายบางกลุ่มสนับสนุนแนวคิดที่ว่า การช่วยเหลือจากภายนอกสามารถลดการโยกย้ายถิ่นได้ การเพิ่มรายได้ที่สามารถนำไปใช้จ่ายได้จริงในประเทศต้นทางอาจลดแรงจูงใจในการโยกย้ายถิ่นออกนอกประเทศ วาระแห่งยุโรปเรื่องการโยกย้ายถิ่นและนโยบายการช่วยเหลือในบางประเทศสนับสนุนแนวคิดนี้

“
 ความเป็นเหตุและผล
 ของความสัมพันธ์
 ระหว่างความช่วยเหลือ
 จากต่างประเทศและ
 การโยกย้ายถิ่นยากที่จะ
 แสดงให้เห็นได้

การศึกษาเรื่องการเคลื่อนไหวของการโยกย้ายถิ่นจากประเทศต้นทาง 210 ประเทศ สู่ประเทศผู้ให้ทุน (และประเทศปลายทาง) 22 ประเทศแสดงให้เห็นว่าประเทศที่มีผู้โยกย้ายถิ่นเป็นจำนวนมากได้รับเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศเป็นจำนวนมากที่สุด อย่างไรก็ตาม ความเป็นเหตุและผลของความสัมพันธ์นี้ก็ยากที่จะแสดงให้เห็นได้ หากการช่วยเหลือไปถึงครอบครัวที่ยากจนกว่าก็อาจเป็นการสนับสนุนทางการเงินให้การโยกย้ายถิ่นของพวกเขา การช่วยเหลืออาจทำให้มีข้อมูลเกี่ยวกับประเทศผู้ให้ทุนมากขึ้น และลดค่าใช้จ่ายการทำธุรกรรมเกี่ยวกับการโยกย้ายถิ่นลง และยังทำให้มีการโยกย้ายออกนอกประเทศมากขึ้น ผู้กำหนดนโยบายจึงอาจต้องลดความคาดหวังต่อบทบาทของการช่วยเหลือในการควบคุมการโยกย้ายถิ่นลง

” เป็นเรื่องยากที่จะจำแนกผลกระทบของการช่วยเหลือด้านการศึกษาคือการโยกย้ายถิ่นเนื่องจากการช่วยเหลือมีปริมาณน้อย ถึงแม้การช่วยเหลือด้านการศึกษาคือการโยกย้ายถิ่นออกนอกประเทศได้แต่ก็

ไม่ได้เกิดในระยะเวลายาวเร็ว อย่างไรก็ตามการศึกษาสามารถเป็นสื่อกลางสำหรับทั้งประเทศต้นทางและปลายทางได้ การศึกษาเรื่องแนวโน้มการโยกย้ายถิ่นจากแอฟริกาเหนือไปยังประเทศโออีซีดีพบว่า การเติบโตของรายได้ซึ่งมีที่มาจากความช่วยเหลือในประเทศต้นทางได้เป็นปัจจัยผลักดันผู้โยกย้ายถิ่นที่มีการศึกษาน้อย แต่ความพึงพอใจในบริการสาธารณะในท้องถิ่นรวมถึงโรงเรียนอาจเป็นสิ่งยับยั้งการโยกย้ายถิ่นและโดยทั่วไปแล้วลักษณะประชากรของประเทศปลายทาง เช่น ความหนาแน่นของประชากร การเติบโตของประชากรเมือง สัดส่วนอายุที่มีภาวะพึ่งพิง และรางวัลสำหรับการศึกษาในประเทศปลายทางจะเป็นปัจจัยสำคัญต่ออัตราการตัดสินใจโยกย้ายถิ่นมากกว่าระดับความช่วยเหลือ

การปรับปรุงประสิทธิภาพของการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมต่อการศึกษา

การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมเพิ่มขึ้นในปี 2017 เป็นปีที่สี่ติดต่อกัน โดยการให้ทุนเพื่อมนุษยธรรมด้านการศึกษาระดับโลกมีจำนวนถึง 450 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อย่างไรก็ตามสัดส่วนเงินช่วยเหลือด้านการศึกษาคือการโยกย้ายถิ่นด้านมนุษยธรรมทั้งหมดมีเพียง 2.1% ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมาย 4% มาก และในอดีตที่ผ่านมาภาคการศึกษามีสัดส่วนการได้รับเงินสนับสนุนที่ต่ำที่สุดภาคหนึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับภาคอื่นๆ อย่างไรก็ตามการประชุมสุดยอดว่าด้วยการดำเนินงานด้านมนุษยธรรมปี 2016 ได้รวมพันธกิจใหม่เพื่อการศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉินเข้าไว้ด้วยการจัดตั้งกองทุนพหุภาคีการศึกษาหรือไม่ได้

กลไกการประสานงานที่มีหลายชั้น ทั้งในแนวดิ่ง (จากระดับโลกถึงท้องถิ่น) และแนวนอน (ระหว่างภาคและผู้ดำเนินการ) ทำให้โครงสร้างการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมมีความซับซ้อนและทำให้การตอบสนองด้านการศึกษาในภาวะฉุกเฉินมีความยากลำบาก โครงการริเริ่มที่ประสานงานโดยองค์การสหประชาชาติมีการจัดการในสองรูปแบบ ได้แก่ แผนการตอบสนองด้านมนุษยธรรม ซึ่งเป็นการวางยุทธศาสตร์ระดับประเทศมักจะมีระยะเวลามากกว่า 1 ปี และการช่วยเหลือฉุกเฉินเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วนในระยะสามถึงหกเดือน แผนการตอบสนองด้านมนุษยธรรมมักจะมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาไม่มากนัก และบ่อยครั้งที่การศึกษาไม่ได้ถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นในการให้ความช่วยเหลือฉุกเฉิน

“ เนื่องจากไม่มีระบบการรายงานค่าใช้จ่ายความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมระหว่างประเทศที่บังคับให้ต้องปฏิบัติตาม การติดตามการใช้จ่ายเพื่อการศึกษาจึงเป็นไปได้ยาก

เนื่องจากไม่มีระบบการรายงานค่าใช้จ่ายความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมระหว่างประเทศที่บังคับให้ต้องปฏิบัติตาม การติดตามการใช้จ่ายเพื่อการศึกษาจึงเป็นไปได้ยาก ฐานข้อมูลระบบการรายงานผู้ให้ทุนของคณะกรรมการความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของไออีซีดีไม่ได้มีการแบ่งข้อมูลความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมตามภาค แต่มีข้อมูลว่าความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนามูลค่า 400 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ได้ใช้ไปเพื่อการศึกษาของผู้ลี้ภัยในปี 2016 สำนักงานองค์การสหประชาชาติเพื่อการประสานงานการติดตามด้านการเงินเพื่อช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมมีการติดตามด้านการศึกษา แต่ 42% ของเงินสนับสนุนในปี 2017 อยู่ในหมวดหลายภาค คือมีการใช้จ่ายเงินส่วนนี้ในหลายภาคหรือไม่ระบุชัดเจน ทำให้การประมาณการใช้จ่ายเพื่อการศึกษาอาจจะไม่ถูกต้อง

การสนับสนุนการเงินแก่การศึกษาที่ไม่เพียงพอมีสาเหตุมาจากความไม่มีประสิทธิภาพในหลายด้าน ทั้งเจตจำนงทางการเมือง การประสานงานทั้งในแนวดิ่งและแนวนอน ศักยภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม และกลไกข้อมูลหรือความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

การศึกษาเรื่องค่าใช้จ่ายปี 2015 คาดการณ์ว่ามีช่องว่างด้านการเงินอยู่ 8.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งต้องได้รับการสนับสนุนจากความร่วมมือระหว่างประเทศ หรือคิดเป็น 113 เหรียญสหรัฐต่อเด็กหนึ่งคน ซึ่งจะเป็นการเพิ่มจากค่าใช้จ่ายต่อนักเรียนหนึ่งคนในปัจจุบันสิบเท่า กองทุนการศึกษารอไม่ได้มีเป้าหมายที่จะหาเงินทุน 1.5 พันล้านเหรียญสหรัฐต่อปี และเพิ่มสัดส่วนของการศึกษาในการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมให้มากขึ้นในระดับ 1.2% ภายในปี 2021 ทุนส่วนของกองทุนการศึกษารอไม่ได้จะต้องมีการแลกเปลี่ยนวิธีการในการหาเงินทุน ไม่ว่าจะเป็นการจัดลำดับความสำคัญของจุดประสงค์ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม หรือเพิ่มความสำเร็จของการศึกษาในการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม

แผนการทำงานไม่ควรกำหนดจากกิจกรรมที่องค์กรใช้ในการดำเนินงาน แต่ควรพิจารณาจากความต้องการในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการศึกษาที่มีคุณภาพที่เท่าเทียมสำหรับทุกคน กลุ่มการศึกษาโลกได้กำหนดหลักปฏิบัติสำหรับการประเมินความต้องการ กองทุนการศึกษารอไม่ได้ในฐานะที่เป็นผู้ดำเนินการรายใหม่สามารถบังคับใช้หลักปฏิบัตินี้ด้วยการเรียกร้องให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปใช้ในการออกแบบโครงการและพัฒนาศักยภาพของตน

การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมต้องมีการประสานงานระหว่างและภายในผู้ดำเนินการ การศึกษาควรเป็นประเด็นหลักในแผนโครงการริเริ่มด้านมนุษยธรรมระหว่างภาคส่วนต่างๆ ระหว่างวิกฤตโรฮิงญาในประเทศบังคลาเทศ การศึกษาได้รับการรวมไว้ในการบรรเทาทุกข์ตั้งแต่ช่วงต้น และการให้บริการทางการศึกษาได้เริ่มต้นอย่างรวดเร็วมาก อย่างไรก็ตามการขาดการประสานงานทำให้ศูนย์การเรียนรู้ไม่มีเด็กมาเรียนเนื่องจากมีกิจกรรมอื่นๆ ที่แย่งเวลาของเด็กไป

เพื่อบรรลุความต้องการพื้นฐานที่สุดของเด็กในภาวะวิกฤต สัดส่วนของการศึกษาในการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมต้อง...

การวางแผนร่วมกันระหว่างผู้ดำเนินการด้านมนุษยธรรมและการพัฒนาเป็นสิ่งจำเป็น ถึงแม้การวางแผนร่วมกันของหลายภาคส่วนช่วยทำให้แน่ใจว่าการตอบสนองด้านมนุษยธรรมต่อกลุ่มโรฮิงจาได้รวมด้านการศึกษาไว้ด้วย แต่นั่นไม่ได้สร้างหลักประกันว่าจะได้รับการรวมเข้าในระบบการศึกษาของประเทศบังคลาเทศ คำร้องขอสำหรับระยะเวลาหลายปีในสถานการณ์วิกฤตที่ยืดเยื้อไม่ได้รับเงินสนับสนุนอย่างเพียงพอ และแผนการศึกษาแห่งชาติไม่ได้มุ่งเน้นการตอบสนองต่อสถานการณ์วิกฤต กรอบการวางแผนการศึกษาเพื่อมนุษยธรรมระยะสั้นจำเป็นจะต้องพิจารณาควบคู่กับประเด็นทางโครงสร้าง เช่น ในประเทศยูกันดา แผนการตอบสนองด้านการศึกษาของรัฐบาลสำหรับผู้ลี้ภัยและชุมชนซึ่งให้ที่พักพิงซึ่งประกาศใช้ในเดือนพฤษภาคม ปี 2018 มีการจัดสรรเงิน 395 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สำหรับระยะเวลาสามปีเพื่อช่วยนักเรียนผู้ลี้ภัยและนักเรียนในชุมชนซึ่งให้ที่พักพิงราว 675,000 คน ต่อปี

ผู้ให้ทุน เช่น ประเทศออสเตรเลีย แคนาดา นอร์เวย์ และสหราชอาณาจักรกำลังเปลี่ยนไปสู่การใช้กรอบการให้เงินสนับสนุนแบบมีระยะเวลาหลายปี เพื่อให้ผู้ดำเนินการด้านมนุษยธรรมร่วมกันสามารถคาดการณ์เงินทุนสนับสนุนได้ และกองทุนการศึกษารอไม่ได้มีเครื่องมือ 'การรับมือระยะเวลาหลายปี' ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อเชื่อมช่องว่างระหว่างการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมกับการพัฒนา ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมต้องได้รับการเสริมสร้างให้เข้มแข็งขึ้น กองทุนการศึกษารอไม่ได้เน้นเรื่องความโปร่งใสและผลลัพธ์ด้วยการกำหนดมาตรฐานสูงสำหรับรอบผลลัพธ์ทางยุทธศาสตร์ ซึ่งไม่ได้ครอบคลุมเพียงผลลัพธ์ที่ต้องการ แต่ยังรวมถึงวิธีการทำงานและประสิทธิภาพการดำเนินงานด้วย

ค่าใช้จ่ายครัวเรือน

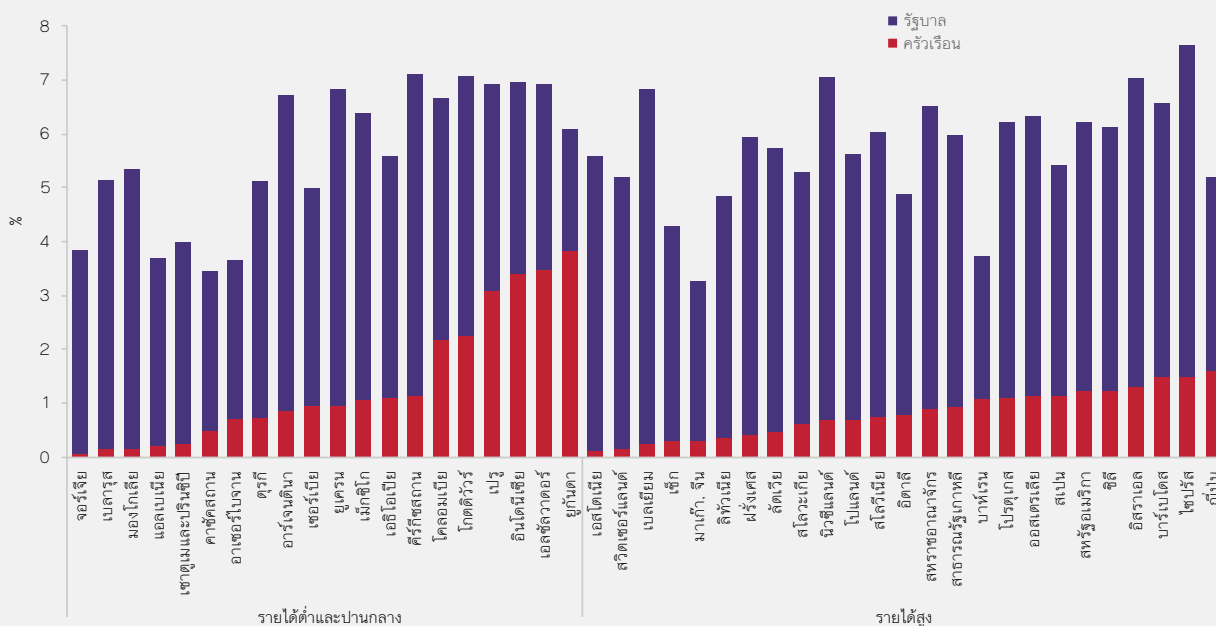
การขาดข้อมูลการสมทบจากภาคครัวเรือนเป็นข้อจำกัดในการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาโดยรวม ยูเอเอสจัดพิมพ์ข้อมูลสำหรับครัวเรือนเป็นครั้งแรกในปี 2017 แต่ข้อมูลยังไม่ครอบคลุมทั้งหมด ค่าใช้จ่ายครัวเรือนต่อค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาทั้งหมดอาจมีสัดส่วนที่สูงในประเทศรายได้ต่ำและรายได้ปานกลางบางประเทศ เช่น เอลซัลวาดอร์ (50%) และ อินโดนีเซีย (49%) (แผนภาพที่ 20)

ข้อมูลค่าใช้จ่ายครัวเรือนโดยทั่วไปมักจะเปลี่ยนแปลงไม่มากนักจากปีที่ผ่านมา ยกเว้นในบางกรณี การประท้วงครั้งใหญ่ของนักเรียนในประเทศชิลีเรื่องการสนับสนุนเงินด้านการศึกษาที่ไม่เพียงพอจากรัฐบาลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายสาธารณะ ส่งผลให้สัดส่วนค่าใช้จ่ายครัวเรือนต่อค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาทั้งหมดลดลงจากเกือบ 50% ในปี 2005 เหลือต่ำกว่า 20% ในปี 2015

แผนภาพที่ 20:

ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของครัวเรือนในประเทศรายได้ต่ำและปานกลางบางประเทศอยู่ในระดับสูง

เปอร์เซ็นต์ของค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศตามแหล่งเงินทุนและกลุ่มรายได้ของประเทศ, คัดเลือกบางประเทศ, ปี 2013-2017

GEM StatLink: http://bit.ly/tig19_13
ที่มา: ฐานข้อมูลยูเอเอส

ข้อเสนอแนะ

รายงานฉบับนี้เรียกร้องให้รัฐบาลตอบสนองความต้องการด้านการศึกษาของประชากรผู้โยกย้ายถิ่นและผู้พลัดถิ่นรวมถึงบุตรหลานของพวกเขาด้วยความเอาใจใส่เช่นเดียวกับที่ให้ต่อประชากรของประเทศเจ้าบ้าน

ปกป้องสิทธิทางการศึกษาของผู้โยกย้ายถิ่นและผู้พลัดถิ่น

หลักการการไม่เลือกปฏิบัติทางการศึกษาได้รับการบัญญัติไว้ในอนุสัญญาาระหว่างประเทศ อุปสรรคที่เป็นการเลือกปฏิบัติ เช่น ข้อบังคับเรื่องลำดับขั้นหรือเป็นสิ่งที่ห้ามในกฎหมายระดับชาติ กฎข้อบังคับที่มีอยู่ไม่ควรมีช่องโหว่หรือความไม่ชัดเจนที่จะเปิดช่องให้เจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่นหรือโรงเรียนตีความเอง รัฐบาลจะต้องปกป้องสิทธิทางการศึกษาของผู้โยกย้ายถิ่นและผู้ลี้ภัยโดยไม่มีข้อแม้เรื่องเอกสารแสดงตัวบุคคลหรือสถานะการอยู่อาศัย และต้องนำใช้กฎหมายโดยไม่มีข้อยกเว้น

การเคารพสิทธิทางการศึกษาไม่ใช่เพียงแค่กระบวนการทางกฎหมายและการบริหาร เจ้าหน้าที่ของประเทศต้องมีการรณรงค์เพื่อสร้างการตระหนักรู้และให้ข้อมูลกับครอบครัวผู้โยกย้ายถิ่นและผู้พลัดถิ่นเกี่ยวกับสิทธิของพวกเขาและกระบวนการลงทะเบียนเพื่อเข้าเรียน เจ้าหน้าที่ด้านการวางแผนต้องแน่ใจว่ามีโรงเรียนของรัฐซึ่งอยู่อาศัยอยู่ในถิ่นฐานที่ตั้งอย่างไม่ถูกต้องตามกฎหมายและในชุมชนแออัดจะสามารถเข้าถึงได้ และการวางแผนการพัฒนาเขตเมืองไม่ได้ละเลยพวกเขา

รวมผู้โยกย้ายถิ่นและผู้พลัดถิ่นเข้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาแห่งชาติ

ระบบการศึกษาบางแห่งปฏิบัติต่อผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศและผู้ลี้ภัยในลักษณะประชากรชั่วคราวแตกต่างจากประชากรท้องถิ่น ซึ่งเป็นสิ่งที่ผิด เพราะจะกีดกันการพัฒนาการเรียนรู้ การเข้าถึง และโอกาสในอนาคตของพวกเขา และยังขัดขวางการพัฒนาไปสู่สังคมที่มีความหลากหลายและสมานฉันท์ นโยบายภาครัฐต้องรวมพวกเขาเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาของประเทศทุกระดับ

การรวมผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศเข้าเป็นส่วนหนึ่งมีหลากหลายมิติ มีความจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมเนื่องจากภาษาที่ใช้ในการสอนเป็นภาษาใหม่สำหรับพวกเขา แต่นักเรียนก็ควรแยกจากเพื่อนนักเรียนที่เป็นคนท้องถิ่นให้น้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ระบบการศึกษาไม่ควรจัดให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าซึ่งประกอบด้วยนักเรียนผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศเป็นส่วนใหญ่ไปเรียนสายการศึกษาอื่นๆ นักวางแผนการศึกษาในประเทศซึ่งนักเรียนผู้โยกย้ายถิ่นเข้าประเทศมีการกระจุกตัวอยู่ในบางพื้นที่ควรใช้วิธีการ เช่น การให้เงินอุดหนุนการเดินทาง และการส่งเสริมโรงเรียนให้เพื่อไม่ให้เกิดการแบ่งแยกพื้นที่อยู่อาศัยกลายเป็นการแบ่งแยกทางการศึกษา

รัฐบาลต้องสร้างความมั่นใจว่าการศึกษาของผู้ลี้ภัยจะได้รับการกระทบน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ แม้ว่าในบางกรณี เช่น การแยกตัวทางกายภาพของชุมชนผู้ลี้ภัย หรือข้อจำกัดด้านศักยภาพของระบบประเทศเจ้าบ้าน จะไม่สามารถรวมพวกเขาเข้าเป็นส่วนหนึ่งอย่างเต็มที่ก็ได้ แต่รัฐบาลต้องลดเวลาที่ใช้ไปในโรงเรียนเพื่อการอื่นที่ไม่ได้เป็นไปตามหลักสูตรแห่งชาติหรือเพื่อความก้าวหน้าไปสู่การได้รับวุฒิบัตรรับรอง เนื่องจากเวลาที่เสียไปเหล่านั้นมีผลต่อเส้นทางการศึกษา

เข้าใจและวางแผนสำหรับความต้องการทางการศึกษาของผู้โยกย้ายถิ่นและผู้พลัดถิ่น

ประเทศที่มีผู้โยกย้ายถิ่นและผู้ลี้ภัยเข้าประเทศเป็นจำนวนมากต้องมีการรวบรวมข้อมูลของประชากรเหล่านี้ไว้ในระบบการจัดการข้อมูลเพื่อวางแผนและจัดงบประมาณอย่างสอดคล้อง การจัดที่เรียนในโรงเรียนหรือให้อาชีพการทำงานแก่ผู้โยกย้ายถิ่นและผู้ลี้ภัยเป็นเพียงขั้นเริ่มต้นของการรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งเท่านั้น

สภาพแวดล้อมในโรงเรียนต้องสนับสนุนและปรับให้เข้ากับความต้องการของนักเรียน ผู้ที่อยู่ในระยะเปลี่ยนผ่านมาสู่ภาษาที่ใช้ในการสอนใหม่ต้องการโครงการเชื่อมต่อโดยครูที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ผู้ที่ต้องหยุดเรียนไปจะได้รับประโยชน์จากโครงการการศึกษาแบบเร่งรัดซึ่งจะช่วยให้สามารถเรียนทันนักเรียนคนอื่นและเข้าเรียนในระดับที่เหมาะสมอีกครั้ง การรวมผู้ลี้ภัยเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษามีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จหากมีการขยายไปสู่โครงการการคุ้มครองทางสังคม เพราะจะทำให้ผู้ลี้ภัยได้รับประโยชน์ เช่น จากเงินโอนแบบมีเงื่อนไขซึ่งแฝงค่าใช้จ่ายทางการศึกษาไว้ด้วย ในกรณีผู้โยกย้ายถิ่นภายในประเทศโดยเฉพาะบุตรหลานของกลุ่มชนเร่ร่อนหรือแรงงานตามฤดูกาล รัฐบาลควรพิจารณาการใช้ปฏิทินการเรียนที่ยืดหยุ่น ระบบการติดตามการศึกษา และหลักสูตรที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตของพวกเขา

ผู้ใหญ่ต้องการการสนับสนุนเพื่อพัฒนาความสามารถด้วยการศึกษาด้านเทคนิค อาชีวศึกษา และการอบรมเพื่อข้ามข้อจำกัด เช่น อาชีพที่ใช้ทักษะต่ำ หรือค่าใช้จ่ายการอบรมที่สูง ซึ่งทำให้อยู่ท้อในการลงทุนพัฒนาทักษะของตน บุคคลเหล่านี้ต้องการโครงการการศึกษาด้านการเงินเพื่อให้สามารถจัดการกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สร้างประโยชน์สูงสุดจากเงินโอนกลับประเทศ และหลีกเลี่ยงการฉ้อโกงหรือ

สนับสนุนความต้องการทางการศึกษาสำหรับผู้โยกย้ายถิ่นและผู้พลัดถิ่น ในการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการพัฒนา

ในขณะที่สองในสามของผู้โยกย้ายถิ่นระหว่างประเทศได้ย้ายไปยังประเทศรายได้สูง ผู้ลี้ภัยกึ่งในลิมคนอยู่ในประเทศรายได้ต่ำและรายได้ปานกลาง ซึ่งต้องการความช่วยเหลือจากหุ้นส่วนนานาชาติ การตอบสนองความต้องการอย่างเพียงพอต้องมีการเพิ่มสัดส่วนของการศึกษาในการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมอีกสิบเท่า ทางออกที่ยั่งยืนกว่าคือการที่นานาชาติบรรลุพันธกิจในข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยผู้ลี้ภัย และกรอบการตอบสนองต่อผู้ลี้ภัยที่ครอบคลุม เพื่อเชื่อมโยงการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการพัฒนาตั้งแต่ขั้นเริ่มต้นของวิกฤต เพื่อสนับสนุนการให้บริการการศึกษาที่ทั่วถึงสำหรับผู้ลี้ภัยและประชากรของประเทศเจ้าบ้าน การศึกษาควรรวมอยู่ในการวางแผนการตอบสนองโดยเฉพาะด้านการศึกษาและการดูแลเด็กปฐมวัย และควรเป็นส่วนหนึ่งของทางออกร่วมกับภาคส่วนอื่นๆ เช่น ที่อยู่อาศัย โภชนาการ น้ำ สุขาภิบาล และการคุ้มครองทางสังคม ผู้ให้ทุนต้องแสดงให้เห็นการปฏิรูปเหล่านี้ในโครงการริเริ่มด้านมนุษยธรรมขององค์กรของตน และใช้แรงเคลื่อนไหวของกองทุนการศึกษาไม่ได้เพื่อพัฒนาศักยภาพในการประเมินความต้องการและร่วมมือกันในการวางแผนเพื่อเชื่อมระหว่างการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการพัฒนา และกระตุ้นให้เกิดการสนับสนุนการเงินแบบระยะเวลายาวหลายปีที่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้

การโยกย้ายถิ่น การพลัดถิ่น และการศึกษา

สร้างสะพาน สลายกำแพง

รายงานการติดตามผลการศึกษาทั่วโลกปี 2019 วิเคราะห์ผลกระทบของการศึกษาต่อการโยกย้ายถิ่นและการพลัดถิ่นในการเคลื่อนย้ายประชากรทุกรูปแบบ ทั้งภายในและข้ามประเทศ โดยสมัครใจและไม่เต็มใจ และเพื่อการจ้างงานและการศึกษา และทบทวนความก้าวหน้าด้านการศึกษาในวาระเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนปี 2030

จากความหลากหลายที่เพิ่มขึ้น รายงานฉบับนี้วิเคราะห์ว่าการศึกษามีส่วนร่วมได้อย่างไร และช่วยให้ทุกคนก้าวผ่านความอดทนอดกลั้นและเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน การจัดการศึกษาอย่างเสมอภาคจะสร้างสะพานเชื่อมโยง ในขณะที่การจัดการศึกษาอย่างไม่เท่าเทียมจะเป็นการสร้างกำแพงกันระหว่างผู้โยกย้ายถิ่นและผู้ลี้ภัยกับพลเมืองเจ้าของประเทศ

ข้อตกลงระหว่างประเทศใหม่สองประการว่าด้วยผู้โยกย้ายถิ่นและผู้ลี้ภัยตระหนักถึงบทบาทของการศึกษาและกำหนดวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับพันธกิจของโลกที่จะไม่ทิ้งใครไว้เบื้องหลัง รายงานฉบับนี้เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับข้อตกลงระหว่างประเทศสองฉบับนี้ โดยครอบคลุมประเด็นด้านนโยบายที่กล่าวถึงผู้โยกย้ายถิ่นตามฤดูกาล การควมรวมโรงเรียนในชนบท หลักสูตรการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันระหว่างวัฒนธรรม การครอบคลุมผู้ลี้ภัยในระบบการศึกษาของชาติและการต่อต้านการแบ่งแยก การรับรองคุณวุฒิ การให้เงินสนับสนุนโรงเรียนแบบเจาะจงเป้าหมาย การให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษาเพื่อมนุษยธรรมที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และการเตรียมพร้อมครูสำหรับห้องเรียนที่มีความหลากหลาย

รายงานฉบับนี้เรียกร้องให้ประเทศต่างๆ ตระหนักว่าการศึกษาคือเครื่องมือในการจัดการเกี่ยวกับการโยกย้ายถิ่นและการพลัดถิ่น และเป็นโอกาสสำหรับผู้ที่ต้องการโอกาส

รายงานฉบับนี้ให้เหตุผลที่มีพลังสำหรับการเน้นย้ำเรื่องการศึกษาในข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยผู้ลี้ภัย และการครอบคลุมผู้ลี้ภัยในระบบการศึกษาของชาติและการวางแผนพัฒนาภาคการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งยวด

ฟิลิปโป กรานดี, สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ

รายงานฉบับนี้นำหลักฐานเกี่ยวกับการโยกย้ายถิ่นและการศึกษาที่มีอยู่มาวาดให้เห็นภาพของโอกาสที่เหลือเชื่อ รวมทั้งทำไม่การด้อยโอกาสทางการศึกษาจึงเกิดขึ้นและเกิดขึ้นที่ไหน และขณะนี้ในช่วงเวลาที่ประชาคมโลกกำลังพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนและสร้างประโยชน์สูงสุดจากการโยกย้ายถิ่นทั่วโลก

วิลเลียม เลซี สวิง, ผู้อำนวยการระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (1 ตุลาคม 2008–30 กันยายน 2018)

การศึกษาเป็นสิทธิมนุษยชนและเป็นพลังแห่งการเปลี่ยนแปลงเพื่อการจัดความยากจน และสร้างความยั่งยืนและสันติภาพ ผู้คนที่มีการเคลื่อนย้ายไม่ว่าเพื่อการทำงานหรือการศึกษา ไม่ว่าโดยสมัครใจหรือไม่สมัครใจ ไม่อาจละทิ้งสิทธิทางการศึกษาของพวกเขาได้ รายงานการติดตามผลการศึกษาทั่วโลกปี 2019 เน้นย้ำถึงศักยภาพและโอกาสมหาศาลในการที่จะสร้างความมั่นใจว่าผู้โยกย้ายถิ่นและผู้พลัดถิ่นเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ อันโตนิโอ กูเตอเรส, เลขาธิการสหประชาชาติ

